

דַּפְעֵי עִזֵּר

בבא קמא

DAFEI EIZER

BOOKLET I

פתח דבר

בשבח והודאה להשי"ת, אשר זיכנו ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים בתוך כותלי ישיבות ליובאוויטש - ההולכים ברוח תו"ת די בכל אתר ואתר.

הננו מוציאים לאור דפי עזר אלו כחלק מ'מבצע והגית'.

מטרת הדפי עזר

דפי עזר אלו נועדו לסייע לבחור הלומד גמרא לפתח ולחזק את שלושת היסודות החיוניים בלימוד גמרא:

א. השפּה - להקנות שליטה בלשון הגמרא, להכיר את המונחים המיוחדים ואת מבנה הדיבור התלמודי.

ב. ההבנה - לפתח את היכולת להבין את מהלך הסוגיא, לזהות את השאלות והתשובות, ולעקוב אחר הדיון בין התנאים והאמוראים.

ג. החשיבה הביקורתית - לטפח את כוח החשיבה והניתוח, להבין את הקשרים ההגיוניים בין הרעיונות השונים, ולדעת להשוות ולהבחין בין גישות שונות.

דפי עזר אלו, אינם 'הכנה לבחינה', ולא נועדו 'לבדוק את הידע', אלא בעיקר לחזק את הלימודים עצמו. הם כוללים:

« בחינת השפּה - בדיקת הבנת המילים והמבנים התלמודיים

« בחינת ההבנה - בדיקת היכולת לעקוב אחר זרם הסוגיא

« בחינת החשיבה - בדיקת היכולת לנתח ולהשוות

« בחינת בעל פה - בדיקת היכולת לשלב את כל שלושת הכישורים בלימוד בפועל

התודה והברכה

כאן המקום להודות מקול"ע לכל אלו העמלים ומשקיעים בהצלחת מסגרת 'והגית' ה"ה:

הרה"ח ר' יוסף שי' סילברמן - מנהל המבצע, אשר בהנהלתו החכמה ובמסירותו הרבה זכינו ויצא פרויקט זה אל הפועל.

הרה"ח ר' יהודה לייב שי' ארענסאן והרב מיכאל שי' בן אבי, ושאר חברי צוות איגוד ישיבות ליובאוויטש, אשר מסדרים תוכנית זו מכישוריהם ומניסיונם העשיר.

ליו"ר משרד החינוך שע"י מל"ח הרה"ח ר' נחום יצחק שי' קאפלן, וסגנו, ידידי הרה"ח ר' שנ"ז שי' לעווענטאָל
על כל עשייתם ופעולתם לחינוך תלמידינו.

ואחרון חביב, ראשון לכל דבר שבקדושה, הרה"ח ר' מ"מ שי' קאטלארסקי מנהל מרכז סניף 302, שעומד
לימיננו ודואג לטובת תלמידי התמימים – דעם רבינ'ס קינדער – בתוכנית זו ובהרבה מעבר לה. יהי משכורתו
שלומה מן השמים שיזכה להצליח בכל מעשי ידיו – ה"ה ענייניו של כ"ק אדמו"ר זי"ע – אויסמאטערען די
גאולה האמיתית והשלימה.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שמשגרת 'זהגית' בכלל, ודפי עזר אלו בפרט, יהיו לעזר אמיתי לבחורים היקרים
בעולם, ושיזכו להיות חסידים יר"ש ולמדנים כרצון ולנח"ר כ"ק אדמו"ר זי"ע, ויזכו לראות בהם כי אכן 'זרע ברך
הו' הם.

ובקרוב ממש נזכה 'זעהן זיך מיט'ן רבי'ן, בביאת משיח צדקנו בב"מ.

הרב **מנחם מענדל שי' איטצינגער**
יו"ר איגוד ישיבות ליובאוויטש

זמן חורף תשפ"ו

משנה ב. – נשיכה תולדה דשן ב.

BACKGROUND INFORMATION

UNDER MANY CIRCUMSTANCES ONE IS OBLIGED TO PAY IF HIS PROPERTY CAUSED DAMAGE TO ANOTHER PERSON'S PROPERTY, EVEN THOUGH YOU DIDN'T DO THE DAMAGE YOURSELF. RASHI EXPLAINS THAT THIS IS BECAUSE YOU HAD AN OBLIGATION TO PREVENT THIS DAMAGE FROM HAPPENING AND FAILED TO DO SO.

מושגים

THERE ARE MULTIPLE OPINIONS ABOUT HOW TO TRANSLATE שור AND מבעה AND WHAT THEY INCLUDE, AS WILL BE EXPLAINED IN THE GEMARA ON ג.

לאהרי – TWO THINGS ARE NOT SIMILAR ENOUGH THAT ONE WOULD HAVE BEEN LEARNED FROM THE OTHER.

הלכה כיוצא בהו – DO THEY HAVE THE SAME הלכה?

אב הטומאה – SOMETHING WHICH THROUGH CONTACT MAKES OTHER THINGS INTO A תולדה.

תולדה בטומאה – COMMONLY KNOWN AS A "ראשון לטומאה" SOMETHING WHICH CAME INTO CONTACT WITH AN אב הטומאה.

ומלחא אגב אורחיה קמ"ל – A SIDE POINT WAS TAUGHT TO US THROUGH THIS.

משנה ב.

1. Which of 4 אבות נזיקין does רש"י tell us will be explained later?

2. What do מבעה and שור have in common?

3. What is unique about בור that you do not find in the other 3 נזיקין mentioned?

גמ'. מדקתני אבות ב.

4. Explain the logic of "מדקתני אבות מכלל דאיכא תולדות":

Since there is something called...

5. What is "כיוצאי בהן" regarding the אבות and תולדות of שבת?

6. What is the difference between the אבות and the תולדות if they are "כיוצא בהן"? Why is that still called "כיוצא בהן"?

7. What is not "כיוצא בהן" regarding טומאה?

8. Why did the גמרא bring the cases of שבת and נזיקין if we are talking about טומאה?

ת"ד, ג' אבות נאמרו בשור ב:

ויעש לו צדקיה בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר ה' באלה תנגח את ארם וגו'

9. Underline the key words that are used for the גמרא's point, then explain what and how the גמרא learns what it does. (The words may be in multiple parts of the פסוק.)

בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח

10. Underline the key words that are used for the גמרא's point, then explain what and how the גמרא learns what it does. (The words may be in multiple parts of the פסוק.)

11. Explain the logic behind the statement דברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן.

12. What words does the גמרא use to say that the above logic should not apply in the current case?

13. If so, that we could learn from דברי קבלה in this case, why do we need the second פסוק of “בכור שור?” What wrong assumption would we have made without it and why?

14. The תורה says “כי יגוף.” What question did that prompt?

We said that נגיחה is an אב and נגיפה is only a תולדה because...

15. The גמרא’s answer, through “בהמה דלית לה מזלא כתיב כי יגוף” changes our understanding of **both** פסוקים. Please explain each פסוק fully according to the new understanding.

– כי יגח

– כי יגוף

נשיכה תולדה דשן ב: – הבעה וההבער כו' ג:

BACKGROUND INFORMATION

TOLD US THAT IN SOME ABOT HAVE TULDOT THAT ARE BEHON WHILE
OTHER HAVE TULDOT THAT ARE BEHON. OUR GAMRA GOES THROUGH DIFFERENT
TRYING TO IDENTIFY WHICH AB HAS TULDOT THAT ARE BEHON.

THIS REFERRING TO A MACHLOKET ABOUT ONE WHO LEFT SOMETHING IN THE Rשות הרבים AND SOMEONE GETS HURT ON
IT. AND IT WOULD BE CONSIDERED. AND DISAGREE AS TO WHICH OF NDIKIN IT WOULD BE CONSIDERED.
AND RSHI EXPLAINS IT HERE AS WELL.

THIS LITERALLY MEANS "IF WE ARE TALKING ABOUT AFTER IT RESTED"
(LANDED AND STOPPED.) AFTER A PERSON'S SPIT OR OTHER SIMILAR THINGS LANDS
ON THE GROUND HE CONSIDERS IT הפקר.

מילים

SQUATTING – רביצה

KICKING – בעיטה

ITS END – תומו

TOTALLY DESTROYS (IN A WAY IT WILL NOT GROW BACK) – מכליא קרנא

GOES BY ITSELF (IT WAS NOT SENT BY THE OWNER) – אזלה ממילא

LEARN BOTH OF THEM (OUT FROM THIS ONE פסוק) – ויבאו שניהם

SCRATCHED ITSELF ON A WALL – נתחככה בכותל

PACK (BACKPACK) – שליפה

THE BIT (THAT YOU PUT IN THE MOUTH TO STEER THE ANIMAL) – פרומביא

THE BELL (AROUND THE NECK) – זוג

נשיכה תולדה דשן ב:

1. Why would someone think נשיכה is a תולדה of שן?

2. Why is נשיכה not a תולדה of שן?

In order to qualify as a תולדה of שן...

but נשיכה...

3. What does the גמרא first suggest רביצה ובעיטה should be a תולדה of (as opposed to קרן)?

4. Why are they not a תולדה of that?

5. What 3 factors make something a תולדה of קרן?

6. What changed in our understanding of how the to classify a תולדה to an אב?

Before this piece of the גמרא, I would have considered ...

to determine the אב for a תולדה, but now that I have learned this גמרא I know the classification depends more on...

7. In conclusion, are the תולדות of קרן considered בהן כיוצאי בהן or לאו כיוצאי בהן?

שן ורגל היכא כתיבי ב:

8. What word lets us know about the נזיקין of רגל and what word lets us know about שן?

9. If I hadn't had the פסוק of משלחי רגל... what would I have thought incorrectly about the פסוק of ושלח and ובער?

- ושלח

- ובער

10. If I hadn't had the פסוק of כאשר יבער. what would I have thought incorrectly about the פסוק of ושלח and ובער?

- ובער

- ושלח

11. In the end, what does each פסוק actually mean, and where do I learn any other relevant דינים from?

ולכתוב רחמנא ושילח ג.

12. How could ושלח mean both רגל and שן?

13. What is the צד חמור in שן? In רגל?

14. Explain the reasoning "מכדי שקולין הן ויבאו שניהם דהי מנייהו מפקת"

Since I have no way of choosing...

15. What can I *only* learn from ובער, and would *not* be able to learn from ושלח?

תולדות דשן מאי היא ג.

- 16. What are the two examples of תולדות דשן?

- 17. What are the five examples of תולדות דרגל?

- 18. What causes the גמרא to conclude that both the תולדות of שן and of רגל are כיוצאי בהן?

- 19. So why is one an אב and one a תולדה?

- 20. Why can't we say that a בור which is ט' is a תולדה of a בור which is י"ד?

- 21. What do רב and שמואל disagree regarding, a case where the knife was הפקר or a case where it was not הפקר?

- 22. Why is that disagreement not relevant to our current discussion?
Even though they disagree, they would still both...

- 23. What 3 factors make something a "בור"??

וכי ראמר רב פפא אתולדה דמבעה ג:

- 24. What do רב and שמואל each hold the meaning of מבעה is?

- אי בתר דניית, בין לרב בין לשמואל היינו בור
- 25. Why do we have to say this is true according to both רב and שמואל?

26. What three factors make something considered אש?

הא אוקימנא תולדה דרגל כרגל

27. In what way did we already do this?

28. What is the case and the דין of צורות?

29. How is צורות a תולדה of רגל but לאו כיוצאי בהן?

צורות is a תולדה of רגל because...

But it is not כיוצאי בהן because...

30. What disagreement in דין regarding צורות so רב פפא and רבא have?
According to each, why is it still a תולדה of רגל if it is only חצי נזק?

הבעה וההבער כו' ג - תני ר' חייא ד:

מילים

- אהא - HAS COME
- אם תבעיון בעיו - IF YOU WILL SEEK, SEEK! (QUESTION: WHO'S THE "YOU" IN CONTEXT?)
- מצפוניו מטמרוהי - HIS HIDDEN THINGS
- מיקתני בועה - DOES THE משנה USE THE WORD "בועה" (LIKE IN THE פסוק?)
- דייקי - PRECISELY (MATCH/FIT)
- יקניטנו - MAKE HIM (THE SLAVE) UPSET
- שייריה - (WAS IT) LEFT OUT(?)
- וליתנייה בהדיא - THE משנה SHOULD TEACH THIS ONE EXPLICITLY (NOT JUST AS A HINT.)
- למחשביה בהדי - TO COUNT IT TOGETHER WITH
- כופר - A PAYMENT TO GET A כפרה FOR KILLING OF A PERSON
- צערו ריפוי שבט ובושת (בסידוק נדק HE ALSO PAYS) - ארבע דברים
- מועד - BECOMES A דאיעד
- תרי גוונא אדם - THERE ARE TWO CATEGORIES OF אדם (REGARDING DAMAGES)
- תני הזיקא דבידים, וקתני הזיקא דממילא - GENERALLY A PERSON IS ONLY חייב FOR DAMAGE HE DOES DIRECTLY, OTHERWISE IT IS CONSIDERED A גרמא, AND THE RULE IS בנדזיקין גרמא. HOWEVER, SOMETIMES THE תורה MAKES A PERSON חייב EVEN FOR A גרמא, BUT IT IS STILL IN A DIFFERENT CATEGORY THAN DIRECT DAMAGE.

הבעה וההבער כו' ג:

אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו

1. How does this פסוק demonstrate that מבעה is אדם?

איך נחפשו עשו נבעו מצפוניו

2. How does this פסוק demonstrate that שן is מבעה?

The targum translates...

And therefore...

3. Both רב and שמאול object to the textual proof from the other one's פסוק. Why does the גמרא not accept that as a good enough reason for not accepting the other one's position on the meaning of מבעה?

4. What is the difference between how רב and שמאול understand the word "שור" in our משנה? How does that affect their understanding of מבעה?

ולאו ק"ו הווא ד.

5. What קל וחומר would I make from שן to obligate payment for damages through קרן?

6. How does the case of עבד ואמה refute this ק"ו?

7. What distinguishes עבד and קרן?

I cannot learn the פטור of a master for damages caused by his עבד who damages intentionally to a master who's שור damages intentionally because...

8. Why can I not learn out שן from קרן?

ורגל מאי שייריה ד.

רגל מאי שייריה

9. Is this a question on both רב and שמאול, or only one of them? Why?

קרוז מאי שייריה

10. Is this a question on both רב and שמאול, or only one of them? Why?

11. How do we answer קרוז מאי שייריה and רגל מאי שייריה differently?

12. At this point in the גמרא explain what each of the רב and שמאול are according to אבות נזיקין

	שמאול	רב
השור		
והבור		
והמבעה		
וההכער		

ושמואל מ"ט לא אמר כרב ד.

13. According to שמאול what is wrong with assuming that מבעה means אדם?

14. According to שמואל that מבעה doesn't mean אדם, why doesn't the משנה teach אדם?

15. According to רב, why do two separate משניות teach אדם?

16. What is the שור over אדם in צד חמור?

17. What is the שור over אדם in צד חמור?

18. What type of שור and what type of אדם are “דרוכו להזיק”?

– אדם

– שור

19. Why is each considered דרוכו להזיק under those circumstances?

– אדם

– שור

20. What is difficult about saying “ושמירתי עליך” regarding an אדם?

21. Do we resolve the question by explaining how it could apply to an אדם, or do we say it does not apply to an אדם?

מתקיף לה רב מריד:

22. How does our understanding of the פסוק of אש תבעה אש change before and after the statement מי כתיב מים נבעו תבעה אש כתיב?

Before we thought it meant...

After we realized it meant...

23. What are the 3 reasons to not say **מבעה זה האש**?

A.

B.

C.

תני רב אושעיא ד:

24. According to **שמאול** and **רב**, why is there a difference between our **משנה** which lists 4 **נזיקין** and the **רב אושעיא** who taught 13?

שמאול:

Our Mishnah doesn't teach all 13 because...

רב:

Our Mishnah doesn't teach all 13 because...

25. According to **רב**, what type of **אדם** is our **משנה** referring to and what type of **אדם** is **רב אושעיא** adding?

26. With what words does **רב אושעיא** teach an **אדם** that damages an **אדם**?

27. Why would it make sense that **רב אושעיא** would mention two types of **אדם** but not two types of **שור**?

והא שומר חנם והשוואל נושא שכר והשוכר, דאדם דאזיק שור הוא, וקתני

28. What is the גמרא's question with these words?

תני הזיקא דבידים, וקתני הזיקא דממילא

29. Which items on the list go to which category?

תנין ר' חייא ד: - אמר רבא וכו' להו כי שדית בור בינייהו ה:

BACKGROUND INFORMATION

רוחניות - DAMAGE WHICH SOME CAN'T RECOGNIZE, SUCH AS שמיא היזק (לא) שמיא היזק DAMAGE, MAY NOT BE CONSIDERED "DAMAGE," MEANING YOU CAN'T BE תובעה THE PERSON IN דין בית דין TO GET PAID BACK, EVEN THOUGH THE DAMAGE WAS CERTAINLY DONE.

עבודה - FOR EXAMPLE, IF SOMEONE MADE WINE NOT KOSHER BY POUR OFF A LITTLE TO זרה OR MADE תרומה BECOME טמא SO THAT A כהן COULD NOT LONGER EAT IT, EVEN THOUGH IT IS CERTAINLY "DAMAGE," IT MIGHT NOT BE CONSIDERED "REAL" ENOUGH "DAMAGE" TO BE COLLECTABLE IN בית דין.

מחלוקת - WHETHER OR NOT IS שמיא היזק OR שמיא היזק IS שמיא היזק שמיא היזק IS A מחלוקת.

מילים

הא תבריה ר' עקיבא - RABBI AKIVA HAS WEAKENED HIS RULING

מנינא - THE COUNT (THE NUMBER)

והיתיה אידך - AND LEARN OUT THE OTHER

חדא מתרתיה לא אתי - YOU CAN NOT LEARN ONE (EVEN) FROM TWO

תנין ר' חייא ד:

בקנסא לא קמירי

- As you go through the גמרא, try to figure out which items on חייא ד's list are consider "קנסא." Come back at the end and write them.

2. Make a list of everything included in ר' חייה's and רב אושעיא's list. Draw line to which things in אושעיא's list count as multiple things in ר' חייה's list. Afterwards explain why ר' חייה counted them as multiple things.

3. How does “אין משלמין על פי עצמן” explain why רב רב אושעיא does not list זוממין on his list?

ליתני תרי גווני שור ליתני שור דאזיק שור וליתני שור דאזיק אדם

4. What did we say previously (on ד:) that this statement is referring to (and changing?)

לימא קסבר ר' חייה היזק שאינו ניכר לא שמיה היזק דאי שמיה היזק הא תנא ליה נזק

5. Explain why would I think that ר' חייה holds that היזק שאינו ניכר is not considered היזק?

בשלמא לתנא דידן ת.

6. Why do we have a question on רבי חייה's reasoning for having a number but no one elses?

7. Why are עדים זוממין and מוציא שם רע not excluded from ר' חייה's list for being only דיבור?

8. What the word “אבות” mean in 1) our 2) (משנה 2) The lists of רב אושעיא and ר' חייה?

לא הרי השור כהרי המבעה.

9. What exactly is the question of the first "מאי קאמר" in this context?

10. What exactly is the question of the second "מאי קאמר" in this context?

אמר רבא וכולהו כי שדיית בור בינייהו ה: – לשלם תשלומי נזקו:

BACKGROUND INFORMATION

במה הצד – WHEN YOU HAVE 1 CASE THAT HAS A דין, YOU MAY NOT BE ABLE TO APPLY TO ANOTHER CASE, BECAUSE THERE COULD BE A REASON WHY THE FIRST CASE IS MORE כחמיר (IT HAS A חמור) THAN THE SECOND CASE.

BUT IF YOU HAVE 2 CASES WITH THE SAME דין, AND EACH ONE IS MISSING THE חמור OF THE OTHER ONE, WE ASSUME THAT HE חמור IS NOT A FACTOR IN THE דין, SO IT MAKES IT EASIER TO EXTEND THE דין TO A THIRD CASE, THAT MIGHT NOT BE SIMILAR TO EITHER OF THE FIRST TWO CASES BY THEMSELVES, BUT IT IS SIMILAR TO WHAT THE FIRST TWO CASES HAVE IN COMMON WITH EACH OTHER (THE במה הצד).

לכולהו שכן מועדין מתחילתו – ONLY קרן STARTS OUT AS A תם AND CAN EVENTUALLY BECOME A מועד. ALL THE OTHER DAMAGERS ARE CONSIDERED A מועד THE FIRST TIME THEY DAMAGE.

פוחקין ביבותיהו וגורפיין מערותיהו – THINGS YOU ARE ALLOWED TO DUMP OUTSIDE

מילים

שדיית – (LITERALLY:) THROW (IN CONTEXT: "INCLUDE")

הטמון – SOMETHING BURIED (INSIDE SOMETHING ELSE)

ליחכה גירד – FIRE LICKED (A PLOWED FIELD)

סכסכה אבניו – SCORCHED HIS ROCKS

המתגלגל – THAT ROLLS

לישנא קלירא – SHORTENED (LITERALLY CUT) LANGUAGE

אמר רבא וכולהו כי שדיית בור בינייהו ה:

1. How would one learn all other damagers (except (רש"י) from בור and one other damager?)

2. Why can't you learn קון from anything else?

3. List the unique הלכות of each of the אבות:

קרן

שן

רגל

בור

אדם

אש

הצד השווה שבהו'.

לאתווי מאי

4. Why do you think there has to be something the משנה is adding with these words?

5. What does אביי say it is adding?

6. What two parts of the משנה does he learn it from, and why was each part by itself not enough?

7. What does רבא say it is adding?

8. What two parts of the משנה does he learn it from, and why was each part by itself not enough?

9. What does רב אדא say it is adding?

10. What two parts of the משנה does he learn it from, and why was each part by itself not enough?

11. What does רבינא say it is adding?

12. What two parts of the משנה does he learn it from, and why was each part by itself not enough?

13. What's the difference between תב and חייב?

לשלם תשלומי נזק – רמי ליה אביי לרבא.

BACKGROUND INFORMATION

THERE ARE THREE GENERAL CATEGORIES OF LAND, דיבורית, עידית, בינונית, AND זיבורית. DIFFERENT OBLIGATIONS ARE PAID FROM DIFFERENT TYPES OF LAND (WHEN CHOOSING TO PAY WITH LAND) AND נדיקין ARE PAID WITH עידית, THE HIGHEST QUALITY. KEEP IN MIND: PAYING WITH A HIGHER “QUALITY” LAND DOES NOT MEAN MORE ACTUAL DOLLAR AMOUNT VALUE. MORE QUANTITY OF A LESSOR QUALITY LAND COULD MAKE UP FOR THE DIFFERENCE IN VALUE.

A חוב ONLY COLLECTS FROM (מדרבנן) בינונית, BUT HE ONLY COLLECTS FROM (מה"ת) זיבורית.

IS A שור רעהו TALKING ABOUT THE DAMAGES FROM A שור תם. SINCE THE WORD שור רעהו IS IN THE פסוק, IN IS EXCLUDING SOMETHING FROM THE דין OF דק THAT A תם PAYS.

תורא = שור

מילים

- מיטב - THE BEST
- שמינה - FATTY (GOOD QUALITY)
- בחושה - LEAN (POOR QUALITY)
- פרוגה - ROW
- שיימינן - WE ASSESS

לשלם תשלומי נזק:

1. What is the exact translation of “שדהו”?
_____ field.

2. What two people could the above word that you filled in be referring to?

3. The Gemara asks on ר' ישמעאל that “אכל כחושה, אכל כחושה” “משלם שמינה.” What would be wrong with “אכל כחושה משלם שמינה?”

4. The Gemara answers (for ר' ישמעאל) that “כגון שאכל ערוגה” “בין הערוגות...” How does this solve the problem?

5. What general rule in הלכה does the גמרא raise as an objection to the answer of it being a ספק? Explain the objection.

6. What does the גמרא conclude the case that ר' עקיבא and ר' ישמעאל disagree about is, and what do each of them hold?

7. Based on this explanation, why is the original objection of “אכל כחושה משלם שמינה” not a problem.

Even though it would not make sense for the מזיק to have to pay more value than he damaged, it could still be fair he pay for a כחושה (by his standards) with a שמינה because...

8. Does ר' ישמעאל disagree with ר' עקיבא as to the פשט in שדהו, or does he agree and has another reason why he understands that for purposes of הלכה we sometimes understand it differently? What in the גמרא proves your answer?

ר' עקיבא אומר לא בא... וקל וחומר להקדש ה:

9. What does the גמרא initially tell us the פסוק of "שור רעהו" is teaching us about הקדש?

10. If that is the פשט, then why can עקיבא ר' not be referring to a case of דנגח תורא דידן לתורא דהקדש?

11. When someone says “הרי עלי מנה לבדק הבית” what type of relationship is created with הקדש?

12. What was the גמרא trying to tell us with the words “מה? לבעל חוב שכן יפה כחו בנזקין, תאמר בהקדש שהורע כחו בנזקין”

Even if I would say that a normal בעל חוב collects from עידיית, Rabbi עקיבא would not be able to say his וחומר because...

13. What does ר"ש בן מנסיא understand differently than we previously suggested about the פסוק of “שור רעהו”?

Instead of the word רעהו excluding someone who damages הקדש from paying, it excludes...

14. The גמרא suggests that really עקיבא ור' ישמעאל don't generally disagree with regard in how to understand the meaning of the word _____, and they both agree it means _____. Rather, they disagree regarding how to understand the meaning of _____, with עקיבא ר' understanding that it means: _____, and ישמעאל ר' says it means: _____.

15. What three challenges does the גמרא bring to the above פשט? Explain each one.

WORDS IN THE GEMARA	EXPLANATION

רמי ליה אביי לרבא ז. – ת"ד מבר לאחד ת.

BACKGROUND INFORMATION

THE PARSUKA OF "YOSIB" IS TALKING ABOUT "KOSAF YOSIB L'BE'ALY" THAT YOU PAY WITH MONEY FOR DAMAGE. SINCE THE WORD "YOSIB" IS EXTRA, IT TEACHES US THAT THERE IS SOMETHING ELSE (BESIDES MONEY [OR LAND]) THAT CAN BE USED TO PAY DAMAGES WITH.

GENERALLY WHEN SOMEONE IS PRESSURED OR IN A RUSH TO SELL SOMETHING, HE WILL NOT GET AS GOOD A DEAL AS WHEN HE HAS PATIENCE AND TIME ON HIS SIDE.

בטל בעל – (LITERALLY "YOU LOCKED THE DOORS TO THE BORROWERS.") IF A LOANER HAS ALL SORTS OF RESTRICTIONS WHEN HE TRIES TO GET HIS MONEY BACK, HE MIGHT REFRAIN FROM EVER MAKING A LOAN IN THE FIRST PLACE. SINCE IT IS A MITZVA TO GIVE LOANS, WE TRY TO NOT MAKE RULES THAT WOULD DISCOURAGE LENDING.

מילים

הוזלזל – WENT DOWN IN VALUE

ליספי ליה – TO GIVE HIM

דאוקיד – INCREASED IN VALUE (IN CONTEXT: DID NOT GO DOWN)

עיל ונפיק – GOING IN AND OUT (TO DESPERATELY TRY TO SELL IT)

נשרי – GUARD (WAIT)

הורעת כחן – YOU HAVE WEAKENED THE POWER

רמי ליה אביי לרבא ז.

1. What two פסוקים are contradictory according to אביי?

2. When the גמרא answers “כאן מדעתו, כאן בעל כרחו,” which פסוק is מדעתו and which one is כרחו?

3. What is the difference between ישלם and ישולם?
Why does that matter in our גמרא?

”הרי שהיו לו בתים שדות וכרמים, ואינו מוצא למוכרו”

4. What’s the case (at this point in the גמרא)?

*He has less than 200 Zuz in _____, but his
_____ are worth more than 200 Zuz but...*

5. The גמרא suggests two possibilities (before the one we accept.) Explain both of them, and why the דין should be clear in those cases?

A. *means...* הוול ארעתא דכ”ע ודידיה נמי זל בהדייהו

And the דין should be _____ because....

B. *means* אוקיר ארעתא דכולי עלמא, ודידיה איידי דעייל ונפיק אזוזי זל ארעיה

And the דין should be _____ because....

6. The גמרא concludes that really right now it is _____
and people normally sell in _____. If he would sell
now would it be less than if he waited or more?

”זהכא נמי גבי נזיקין.”

7. What is similar regarding נזיקין?

"ואי א"ל איהו: הב לי בינונית טפי פורתא"

8. Who is saying to who?

9. Based on this answer, how has אב"י resolved the contradiction between "מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם" and "ישיב"?

מתקוה לה רב אחא בר יעקב ז:

10. What objection does רב אחא בר יעקב raise to אב"י's understanding of the דין?

11. What does רב אחא בר יעקב suggest should be the comparable דין instead?

12. Why does רב אחא בר יעקב think his solution is better than אב"י's?

13. What is the objection of רב אחא בריה דרב איקא? Is he objecting to אב"י or to רב אחא בר יעקב?

14. What does רב אחא בריה דרב איקא suggest should be the comparable דין instead?

15. Why does רב אחא בריה דרב איקא think his answer is better than the other two answers? (Hint, is the request for something better, or worse?)

"מב"ל מקום קשיא."

16. What is difficult?

17. Why does land have to be literally "מיטב" while goods are always considered "מיטב"?

18. Based on this, why would it make sense that that payment should generally be based on today's prices (תשרי) and not on an expected future price (ניסן)?

Since the purpose of taking specifically מיטב land is because...

It makes sense to treat it at today's value because...

בעא מיניה רב שמואל בר אבא ז:

19. What question does רב שמואל בר אבא ask?

20. Describe a case where there will be a נפקא מינה between the two צדדים of רב שמואל בר אבא's question.

21. Why would this question never be relevant according to ר' ישמעאל?

22. Why does the גמרא suggest we should certainly collect from the מזיק's personal best property?

23. The גמרא challenges the answer to the above question based on a ברייתא. Which part of the ברייתא is the challenge from (write the words)? Explain how it is a challenge.

24. How does the גמרא answer that challenge? Please describe what was the case of the challenging part of the ברייתא.

25. When the גמרא says הכי נמי מסתברא, it mentions another ברייתא. Which parts of the two ברייתות contradict each other?

26. What resolution does the גמרא propose, based on the learning that the first ברייתא is talking about “היתה לו עידית ומכרה”

27. The two "אי בעית אימא"s the גמרא mentions try to find a different way to resolve the contradiction. Start off by writing them both down

ברייתא 2	ברייתא 1	
		A אי בעית אימא ...שלא היתה
		B אי בעית אימא ...שהיתה בינונית שלנו...

28. Is A able to believe that 1 ברייתא and 2 disagree on the point that B אי בעית אימא disagree on? Why or why not?

29. Is B able to believe that 1 ברייתא and 2 disagree on the point that A אי בעית אימא disagree on? Why or why not?

30. What is the עולה of תקנה? What was the דין before his תקנה and why did he make a תקנה?

31. How does רבינא resolve the contradiction between the two ברייתות?

32. Does רבינא need to (necessarily) take any sides in either the discussion about whether we are בשל עולם שמים or whether it is a case that the מזיק had עידית and sold them? Or can he leave both those questions open and still say his answer? Explain your answer.

33. What is the reason that מן התורה (without the תקנה דעולה) that a בעל חוב only collects זיבורית? From what words in the quoted פסוק do we learn it, and how do those words show that?

ת"ר ממכר לאחד ח. - אמר רבא: ראונו שמכר כל שדותיו לשמעון ח.

BACKGROUND INFORMATION

“ORPHANS THAT ARE NOT OBLIGATED TO PAY.” WHEN A SON'S FATHER PASSES AWAY, THE DEBTS HIS FATHER OWED CAN ONLY BE COLLECTED FROM LAND THAT WAS IN THE FATHER'S POSSESSION, OR SUBJECT TO A LIEN (BECAUSE THE FATHER SOLD THE LAND AFTER HE INCURRED THE DEBT, LIKE IN THE CASE OF THE אגמרא.) THE ORPHANS DO NOT HAVE TO PAY FROM ANYTHING ELSE, EVEN FROM LAND THAT WAS GIVEN TO THE ORPHANS AFTER THEIR FATHERS DEBT, IN PLACE OF PAYING THE FATHER SOMETHING THAT WAS OWED TO HIM.

...כולן גובין מן האחרון - IN GENERAL: REUVEN OWES SHIMON MONEY FOR WHATEVER REASON, AND REUVEN THEN SELLS A FIELD TO LEVI. WHEN SHIMON COMES TO COLLECT HIS DEBT FROM REUVEN, REUVEN HAS NO MONEY. SHIMON CAN THEN GO TO LEVI TO TAKE THE FIELD BACK AS PAYMENT, AS IT HAD A LIEN (משעבוד) TO SHIMON BEFORE IT WAS SOLD TO LEVI. SHIMON ONLY GOES TO LEVI WHEN REUVEN OWNS NOTHING TO PAY WITH.

IF REUVEN HAD SOLD A FIELD TO LEVI, AND THEN ANOTHER ONE TO YEHUDAH, SHIMON MUST FIRST COLLECT FROM THE LAST FIELD SOLD (TO YEHUDAH) BEFORE HE GOES TO LEVI, BECAUSE BEFORE REUBEN SOLD THE FIELD TO YEHUDAH, SHIMON WOULD HAVE HAD TO COLLECT THAT FIELD BEFORE GOING TO TAKE THE FIELD THAT REUVEN SOLD TO LEVI, SO THE SALE TO YEHUDAH DOESN'T CHANGE THE STATUS. (MEANING LEVI CAN SAY “הנחתי לך מקום לגבות ממנו”)

מילים

איני ניזונית ואיני עושה - I WILL NOT BE PROVIDED FOOD (FROM YOU) AND I WILL NOT WORK (TO PRODUCE INCOME FOR YOU)

אהו - COME

בני חורין - FREE (PROPERTY NOT SUBJECT TO A LIEN)

זכותא - RIGHT

ת"ד מכר לאחד ת.

"מכר לאחד או לשלשה בני אדם כאחד"

1. How could it be that someone sold to 3 different people, in 3 different documents, and it still be considered "כאחד"?

2. The person who sold his fields to 3 people כאחד, what types of fields did he sell and what money did he owe?

3. Why does it matter that it is considered כאחד, and not זה אחר זה?

4. Which case is specifically כאחד?
 - A. מכר לאחד
 - B. מכר לשלושה
5. Why does the גמרא say that your above answer is פשיטה?

6. The גמרא says "כגון שלקח עידית באחרונה," why should that not be good for the buyer?

7. Why would the situation in the above question seemingly have been better for the buyer had he bought all the properties כאחד?

"אי שתקיתו ושקליתו כדינייכו"

8. What does "כדינייכו" mean?

"מהדרנא שטרא דזיבורית למריה ושקליתו כולכו מזיבורית"

9. What exactly is the buyer threatening? Explain how his threat would work if he would carry it out.

"אי הכי בנזקין נמי נימא הכי"

10. Explain the logic of the גמרא in this line.

Just like we threatened those the money was owed to force them to take the quality of land they were originally entitled to, we could even use this threat to force...

11. Rashi explains that this threat would force the נזק to take only from _____ and not _____ because if he would threaten him (or the חוב to בעל חוב) to only take from _____ it wouldn't work.

Why not?

It would not be a good "threat" to try to force them to take _____ because even if he would carry out the threat...

12. Since the משנה does not mention the (result of the) threat in the last two questions, we say it must be that the threat can't be made because....

"אלא משום..."

13. The whole "threat" we have just discussed came to answer a question we had on the משנה. We have rejected this answer and need to find a new one. What was the original question?

Why can't the debtors collect _____ in the case that...

"משום תקנתא דידי"

14. What was the תקנה and how will it (usually) help the לוקח and not anyone else?

15. What is a similar תקנה (mentioned in the גמרא)?

16. Explain how it is similar.

Just like the case of לוקח, the only reason why the חכמים said _____ was so that...

So too in this case of the _____, the חכמים only said....

Because....

So in both cases, if it is better....

פשיטא: מכר לוקח בינונית ח:

מכר לוקח בינונית וזיבורית ושייר עידית לפניו.

17. Who sold what to who when? Original owner=Reuven, the לוקח is Shimon and the third person (who bought from Shimon) is Levi.

Reuven sold בינונית וזיבורית to Shimon, then (at least a day) later Reuven sold עידית to Shimon, then _____ sold _____ to _____. So now, Reuven owns nothing, Shimon owns the _____ and Levi owns the _____.

18. In this case why is פשיטה that Shimon can't say "לא ניחא לי בתקנתא דרבנן"?

It wouldn't be fair for Shimon to say לא ניחא לי בתקנתא דרבנן because ...

מכר עידית ושייר בינונית וזיבורית.

19. In this case, what does Shimon still own and what does Levi own?

סבר אביי למימר: אתו כוליהו גבו מעידית.

20. Based on what rules would אביי say this?

Since according to the תקנה of the חכמים...

מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבא לידי.

21. When Shimon sells Levi the field, what else is he selling with the physical field?

22. How does this rule (מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבא לידי) help Levi in our case specifically?

23. Would anyone still be able to take the עידיית from Levi? (Besides the case where the fields Shimon still has were not enough to pay to full amount owed.

אמר רבא: ראוהו שפטר כל שדותיו לשמעיה: - אמר רב אסי: כספיה הרי הן כקרקע ט.

BACKGROUND INFORMATION

ארשא דלא חזיא לך - LAND THAT YOU WOULD TAKE (IS FITTING FOR YOUR) UNDER YOUR CIRCUMSTANCES.

אחריות - THIS IS SIMILAR TO AN "INSURANCE" POLICY THAT WHEN REUVEN SELLS SHIMON A FIELD, REUVEN GUARANTEES THAT IF COLLECTORS WILL COME AND TAKE THE FIELD WAY FROM SHIMON IN ORDER TO COLLECT A DEBT THAT REUVEN OWES, THAT REUVEN WILL NOW BE OBLIGATED TO REIMBURSE SHIMON. IF A FIELD IS SOLD "בלא אחריות" THEN REUVEN TAKES NO RESPONSIBILITY FOR WHATEVER HAPPENS AFTERWARDS, EVEN THOUGH HE SHOULD HAVE KNOWN ABOUT IT, (AND PROBABLY DID.)

חייהא דקטרי סברת וקבלת - YOU GOT A BAG TIED UP FULL OF AIR. YOU TOOK A RISK BY BUYING THE FIELD WITHOUT אחריות AND ACCEPTED THAT, SO YOU CAN'T COME AND DEMAND MONEY FROM ME.

זיל טרח זבין ואייתו ליה כסף - SOMETIMES WE DO SAY "GO SELL YOUR THINGS AND BRING MONEY" AND DO NOT ALLOW PAYMENT WITH ANYTHING BESIDES MONEY. (FOR EXAMPLE, A WORKER WHO IS OWED PAYMENT.) THEREFORE, WITHOUT A REASON TO THINK OTHERWISE, WE MIGHT NOT KNOW THAT YOU CAN PAY WITH ANYTHING BESIDES ACTUAL MONEY.

מילים

- עליהדר - [THE BUYER] WILL COME BACK TO ME [TO GET MONEY]
- מכי דייש אמצור - FROM WHEN HE WALKS ON THE BOUNDARY (AND COMPRESSES THE EARTH MAKING THE BOUNDARY MARKER, AN IMPROVEMENT ON THE LAND)
- טירפך - "SEIZURE RECEIPT." (THE DOCUMENT FROM בית דין SAYING THAT THE FIELD WAS TAKEN FOR MY DEBT.)

אמר רבא: ראוכל שמכר כר שדהו לרעהו:

1. In what case exactly does רבא say “מזה גובה רצה מזה גובה?”

2. In what case does רבא say that לוי can say “להכי
 “?דייקי וזבני עידית וזיבורית, ארעא דלא חזיא לך

3. In what case does רבא say that לוי can say “הנחתי לך מקום לגבות ממנו?”

4. When רבא says “מזה גובה רצה מזה גובה,” what is the
 reason that he can take also from שמעון?

אמר אביי: ראוכל שמכר שדה לרעהו באחריות...

דינא הוא דאזיל ראוכל ומשתעי דינא בהדיה.

5. What type of דין will ראוכל be doing with his בעל חוב in this case?

6. Why might the בעל חוב be able to say to ראוכל: “לאו בעל דברים דידי את?”

“ואיכא דאמרי אפילו שלא באחריות נמי”

7. Why would you think this דין only applies to a field sold with אחריות?

ואמר אביי: ראוכל שמכר שדה לרעהו שלא באחריות ויצאו עליה עסיקין

CASE	DIN	REASON
בלא אחריות	יכול לחזור בו	
בלא אחריות	איז יכול לחזור בו	
באחריות	יכול לחזור בו	
איכא דאמרי	איז יכול לחזור בו	

רב הונא אמר: או כסף או מיטב ט.

9. What contradiction on א' דף ז' עמוד א פסוקים regarding how a מזיק pays did אביי ask to רבה?

10. On א' דף ז' עמוד ב both רב פפא and רב יהושוע דרב בריה דרב gave an one answer to the contradiction above. What was it?

11. How does רב הונא explain the פסוקים on א' עמוד א?

12. Does רב הונא immediately (before רב נחמן's interruption) say anything about כסף שוה?

13. Explain the two ways (רב פפא ורב הונא בריה דר') of learning the פסוקים (רב הונא and יהושוע).

רב פפא explains that there is really one "rule" with how the מזיק should pay, and we resolve the "contradiction" in the פסוקים by saying...

רב הונא on the other hand says really there is no "contradiction", each פסוק is just giving a different...

14. רב נחמן challenges רב הונא from a ברייתא about "ישיב", why is it a challenge?

15. Is this ברייתא a challenge also to רב פפא? Why or why not?

16. The גמרא never tells us clearly what רב פפא would hold about actual כסף. How do we know what רב פפא would hold in that case? (This question requires you make your own סברא)

17. In what case would רב פפא and רב הונא disagree, and what would each hold in that case?
-

אמר רב אסי: כספיה הרי זה בקרקע ט. – משנה ט.

BACKGROUND INFORMATION

האחים שחלקו ביורשים הוו לקוחות – THERE IS A DISPUTE HOW TO LOOK AT IT WHEN TWO BROTHERS DIVIDE A ירושה FROM THEIR FATHER.

THEY COULD EACH BE PURCHASING (WITHOUT אחריות) THE OTHER'S PORTION BY GIVING PART OF THEIR OWN. (MEANING, IT AS IF THEY BOTH OWNED EVERYTHING, AND BY REUVEN GIVING SHIMON REUVEN'S RIGHTS IN ONE PIECE OF LAND, REUVEN IS BUYING SHIMON'S RIGHTS IN THE OTHER PIECE OF LAND THAT REUVEN TAKES.) (SO, IF LATER SOMEONE COMES AND TAKES A PART FOR THE FATHER'S DEBT, IT IS NOT THE OTHER BROTHER'S PROBLEM SINCE THE FIELD WAS "SOLD" WITHOUT אחריות TO THE BROTHER WHO GOT IT.)

OR IT COULD BE THAT WE SAY IT IS AS IF THEY BOTH ARE BEING 100% יורש THEIR PART, AND HOW THEY DIVIDE IT SHOWS US WHICH PART WAS MEANT FOR EACH. (SO, IF LATER SOMEONE COMES AND TAKES A PART FOR THE FATHER'S DEBT, WE REALIZE A MISTAKE WAS MADE, AND THE DIVISION HAS TO BE REDONE.)

מילים

ויתר – HE GAVE IT UP.

שליש ביתו – A THIRD OF EVERYTHING HE OWNS/HAS

תלתא מצותא – HE HAS THREE מצוות THAT HAPPEN UPON HIM [HE HAS TO DO]

ליתיב – HE SHOULD GIVE

מלגדי – FROM THE INSIDE (SEE רש"י)

מלבר – FROM THE OUTSIDE (SEE רש"י)

אמר רב אסי: כספים הרי הן כקרקע ט.

1. If רב אסי's statement was לענין מיטב, what would it mean?

Money is like land in that just like land can be used to...

2. If רב אסי's statement was about brothers that 1 took קרקע and the other כסף, what would it mean?

3. If רב אסי's statement was about brothers that both took קרקע what would it mean?

4. What did רב אסי already say זימנא, and how do we see כספים הרי הן כקרקע from it?

5. כספים הרי הן כקרקע, למסקנה, what does רב אסי's statement mean?

א"ר זירא ט.

6. When the גמרא says "שליש ביתו" what does it think "מצוה" means?

7. How does changing the understanding to "ליתב לכוליה ביתא" answer "הידור מצוה"?

8. If the basic מצוה costs \$60, how much must spend on the הידור מצוה?

שליש מלבר	שליש מלגיו	
\$60	\$60	מצוה
		הידור מצוה
		TOTAL

10. Are you allowed to spend even more on a הידור? Should you? Prove your answer from our גמרא.

מתני': כל שחבתי בשמירתו ט: – הכשרתי במקצת נזקו י.

BACKGROUND INFORMATION

A חרש שוטה וקטן ARE NOT חייב IF THEY DAMAGE SOMEONE ELSE. IT IS ALSO CONSIDERED IRRESPONSIBLE TO ENTRUST SOMETHING TO THEM TO GUARD IT FROM CAUSING DAMAGE.

מילים

גחלת – A NON-BLAZING, BUT GLOWING, COAL

שלהבת – A BLAZING FLAME

ליבה – FANNED THE FLAME

לנתוקו – TO GET ITSELF LOOSE

לנתורו – TO MOVE AWAY (GET DISLODGED)

מעמיה עמיה ואזלא – GETS DIMMER (AND GOES OUT)

גירו – PLOWED FIELD

ליחכה גירו וסכסכה אבניו – THE FIRE THAT “LICKED” A PLOWED FIELD OR SCORCHED THE STONES.

מתני': כל שחבתי בשמירתו ט:

1. What are the different meaning of הכשרתי in the משנה?

2. Summarize what type of נכסים are included in “נכסים”
”שאינ בהן מעילה; נכסים שהן של בני ברית; נכסים המיוחדים”

גמרא: ת"ט:

3. For what type of damage does the ברייתא says a person has less responsibility (less liability)?

A. שור

B. בור

C. אש

4. What are the two possible situations the גמרא considers that the ברייתא is talking about?

A. *That the שור is tied up and... the בור is _____ and the אש is a case of...*

B. *That the שור is NOT tied up and... the בור is _____ and the אש is a case of...*

5. What is the problem with the **second** possibility of understanding the ברייתא?

The ברייתא says that you would be _____ but ריש לקיש says that the דין would be...

6. Would **this** have been a question according to רבי יוחנן? Why or why not?

7. Why do you think the גמרא **doesn't suggest** (according to ריש לקיש) it could be a case where the שור is untied up, the בור is uncovered and the אש is a גחלת? (Hint: the words אש גבי אש)

8. What case do רבי יוחנן and ריש לקיש disagree about?

9. Why does רבי יוחנן hold that a person is פטור when he give a שלהבת to a חרש שוטה וקטן?

10. Think about ריש לקיש's opinion about the reason someone is פטור if he gives over a גחלת but NOT a tied up שוור. Also consider רבי יוחנן's reason that one is פטור even by a שלהבת, but not other things. If you were to put giving over a שלהבת on the following chart of liability, where would you put it?

12. Explain why you put שלהבת where you did and not anywhere else?

ת"ד: חומר בשור מבכור ט:

13. Make a chart of the what we learn about שור, בור, and אש from the ברייתא: (Note: The ברייתא compares them to each other, but you can use it to figure out the rules for each one)

אש	בור	שור

15. ר' יהודה holds someone is חייב for _____ but the רבנן holds he would be פטור.

What part of the ברייתא will have a different meaning according to the רבנן and ר' יהודה?

The words...

Would have a different meaning. The רבנן can say it means _____

But ר' יהודה would say it means _____.

"תנא ושייר. מאי שייר דהאי שייר"

16. From the גמרא, how many things have to be missing in order to be able to say תנא ושייר?

At least _____ have to be missing from the list in order to say תנא ושייר.

17. Can you prove from this גמרא that ר' יהודה must not hold that אש is טמון on פטור (Hint: תנא ושייר, from the question of אשי...)?

18. Why can ר' יהודה not say that שייך דש בנירו?

הכשרותי במקצת נזקו י. - ואמר עולא אמר רבי אלעזר: בבור שנטרף בתוך ל' יום יא:

BACKGROUND INFORMATION

A PIT THAT IS ONLY 9 טפחים IS NOT DEEP ENOUGH TO KILL AN ANIMAL (NORMALLY), WHILE ONE THAT IS 10 טפחים DEEP COULD POTENTIALLY KILL AN ANIMAL THAT FALLS IN.

שהבעלים מטפלין בנבילה - THE OWNERS "DEAL WITH" THE DEAD ANIMAL, MEANING IT IS THE OWNERS RESPONSIBILITY TO SELL IT AND RECOVER WHATEVER HE CAN FROM THAT SALE (AND IT IS NOT THE מוֹדֵיק'S JOB TO DO SO.)

שליא - THE SAC WHICH A FETUS (UNBORN BABY) IS INSIDE OF INSIDE THE MOTHER.

DEPENDING WHEN A (HUMAN) MOTHER GIVES BIRTH, VARIOUS RULES OF טומאה AND (פרשת תזריע) WILL APPLY FROM THAT DAY. (SEE BEGINNING OF טהרה)

מילים

מינטר - [BE] GUARDED

אזלא - GO

טפי פורתא - A LITTLE BIT MORE

וקיימין - AND WE WOULD GET UP

בקטלא לא קמיידי - WE ARE NOT DISCUSSING A CASE WHERE SOMEONE RECEIVES THE DEATH PENALTY [FOR INTENTIONAL MURDER OF A HUMAN BEING]

פחת נבילה - THE DECREASE OF VALUE IN THE DEAD ANIMAL'S BODY (AS TIME GOES ON AFTER IT IS KILLED)

מתא - TOWN

דכרא - FIELD

נרגא - AXE

נרגא מעליא - A GOOD AXE

סימן ולד - A SIGN OF [THAT THERE MUST BE A] CHILD

אטו - BECAUSE OF

הכשרתי במקצת נזקו י.

1. The החופר בור תשעה, ובא and רבי disagree in a case of: תנא קמא and an animal fell in, getting hurt but survived. Why do you think the person who dug טפחים 9 should be חייב or פטור in that case?

He should be פטור because...

He should be חייב because...

2. In a case where the animal died, everyone agrees only the last one is חייב. Why do you think the one who dug (most of the pit!) only the first טפחים 9 be פטור?

3. According to רב פפא, what exactly does “הכשרתי מקצת” mean? “נזקו חבתי בתשלומי נזקו כהכשר כל נזקו”

4. According to the גמרא (not רב פפא) who holds the ברייתא is not like רבי, what exactly does “הכשרתי מקצת נזקו חבתי בתשלומי נזקו כהכשר כל נזקו” mean?

5. What are the 4 suggestions that should have also been included in the ברייתא besides the case of the pit?

	רבי זירא
	רב ששת
	רב פפא
	רבי יהודה בן בתירא

7. Explain the reasoning why the first three don't make sense:

They are all either a case that I say "פשיטא דאיהו קעביד" because...

Or that I say "מאי קעביד" because ...

So it wouldn't make sense to include them in the ברייתא because...

8. Why did the גמרא take the time to explain רב פפא's example, saying that a different rule applies to it, but not the examples of רב זירא and רב ששת? [Hint: Start by looking at רש"י]

Since רב פפא's example was from a ברייתא, even though it may not be connected to our סוגיא...

But רבי זירא and רב ששת only said their examples as...

9. What is the reason why we don't use the 4th example, also from a ברייתא, that the גמרא suggests? (Two answers)
-

"זהא אוקימנן דלא כרבי"

10. Does everyone agree to this? Who not?
-

11. Why would it be ok to include a מחלוקת if we are quoting the opinion of the רבנן against רבי but not "ר' יהודה בן בתירא ולא כרבנן"?
-

חבתי בתשלומי נזקו י:

חבתי בנזקו לא קתני אלא בתשלומי נזקו.

12. What's the difference?

13. If my friend spray painted my brand new bike a different color on purpose, how would I figure out how much he would have to pay me?

14. If my friend damaged my used גמרא by writing on one of the pages (it was an accident, he thought it was his.) does he have to buy me a new גמרא? What would I have to know in order to figure out how much he owes me? If I also had plenty of notes in the גמרא before, is it possible my friend owes me nothing? Why?

אל תקרי ישלמנה אלא ישלימנה.

15. What's the difference?

"אם טרף יטרף יביאהו עד הטרפה לא ישלם"

16. What word does the גמרא learn not according to it's literal meaning?

17. How does the פסוק of "והמת יהיה לו" teach that a מזיק only "חבתי בנזקו" and not "חבתי בתשלומי נזקו"?

18. Who is the "לו" of the פסוק of "והמת יהיה לו" _____
Why him and not the _____?

19. Why do I need three different פסוקים to teach me the דין that only “חבתי בתשלומי נזקו” and not “חבתי בנזקו”

I need to know it applies even a case where:

A.

B.

C.

20. Does גופו “ידיים mean גופו? Why do you think we can call something not “ידיים”?

א”ל רב כהנא לרב:

21. Why does רב כהנא think this entire discussion is irrelevant? [Hint: If the מזיק would have to pay the full value of the animal he killed, and not the difference between the live animal and the dead one, who would get the keep the dead animal body out of fairness?]

פחת נבילה.

22. What time period are we discussing?

23. What is the difference between בטורה נבילה and פחת נבילה?

24. רבא asks that if the מזיק is only obligated in טורה נבילה that if it’s price would go from 1 zuz to 4 zuz by taking out of the pit “כי טרה בדנפשיה טרה.” Why might it’s price be more out of the pit?

25. Why would that be considered טרח בדנפשיה טרח? Wouldn't the ניזק be getting the money for the increased value?

ואמר שמואל: אין שמין יא.

26. What cases does שמואל say that we say “אין שמין?”

27. What is the proof that שמואל holds that we are שמין for a שואל?

Since שמואל says that רב (who is called אבא) agrees with him, and we know רב hold שמין because even though he once ruled otherwise, afterwards ...

ואמר עולא א"ר אלעזר: שליא שיצתה מקצתה מקצתה יא.

28. How could this rule be a “חומרא דאתי לידי קולא”?

29. The גמרא suggests two reasons for שליא שיצתה מקצתה אסורה “באכילה.” One of which the reason is מן התורה and the other is a משנה. Explain both ways of understanding that גזירה.

3. What's easier to do on a גסה, to do משיכה or מסירה?

4. Why do you think that "דניחא להו דלשתמעון מיליה" is a reason to not take the value of the clothes off of that brothers portion of the ירושה?

5. When רבא says "שומר חנם שמסר לשומר חייב" even if "שומר לשומר" even if "שומר לשומר", what would be the דין if the animal was then lost באונס? Why?

6. When עולה says "שומר שמסר לשומר פטור" even if "שומר לשומר" even if "שומר לשומר", what would be the דין if the animal is then lost or stolen? Why?

7. So in what case is עולה saying that you are פטור, and why is that a חידוש?

ואמר עולה א"ר אלעזר, הלכתא: גובין מן העבדים יא:

8. What does collecting slaves from orphans to pay their father's debt have to do with the question of "are slaves considered like land or like moveable property?"

9. If you make something an שפתיקי and sell it, when can the בעל חוב collect from it even though it was sold? Why is that fair?

10. Who are the four people (or groups) that held an עבד has the same דין as קרקע?

11. רב נחמן quotes אבימי to show that יתומים should not have their father's slaves taken away from them to pay their father's debt. Explain how what אבימי teaches shows us that.

לימא כהנאי יב. – נכסים שאיין בהן מעילה וכו' יב:

BACKGROUND INFORMATION

קנין ON LAND, YOU CAN ACQUIRE MOVEABLE PROPERTY TOGETHER WITH IT, EVEN IF THAT MOVEABLE PROPERTY IS NOT ON THAT LAND. DEPENDING ON THE STATUS OF עבדים AS LAND OR NOT WILL EFFECT THE APPLICATION OF THIS דין.

מילים

דלא ניירי - THAT DO NOT MOVE

ערים מצורות ביהודה - FORTIFIED CITIES IN YEHUDAH

מגרות - DELICACIES

בכפות - BOUND UP

צבורין - PILED UP [ON THE LAND]

סדנא דארעא חד הוא - THE MASS OF EARTH IS A SINGLE PIECE [IT IS ALL CONNECTED]

לימא כהנאי יב.

1. From which words of the first ברייתא can we try to infer what the ברייתא hold about עבדים כמטלטלין דמי or עבדים כמקרקעי דמי?
2. The גמרא suggests that everyone cold hold עבדים כמקרקעי דמי. If so, why is the דין different by קרקע and עבדים according to one ברייתא?
3. What are נכסים שיש להם אחריות and what are נכסים שאין להם אחריות?

4. Underline the key word that teaches us נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות.

ויתן להם אביהם מתנות רבות לכסף ולזהב ולמגדנות עם ערי מצורות ביהודה

5. Explain how we learn from the פסוק in general, and that word specifically that נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להם אחריות.

איכא דאמרי יב.

6. What are all the details in order for one to be עבד and מחזיק עבד to be קונה if we say “עבדי כמטלטלין דמי”?

והתניא: החזיק בקרקע – קנה עבדים.

7. What are these words challenging?

8. Now that we know that the ברייתא was only talking about when the slaves were not standing on the field, explain why עבדי כמקרקעי דמי שמואל's statement challenges.

9. Why is it **only** if we say “לא בעינן צבורין” that we would have a question on עבדי כמטלטלין דמי?

If we would say that לא בעינן צבורין then it would make sense that the ברייתא says you are only קונה if...

נכסים שאין בהן מעילה וכו' יב: – גופא: ומעלה מעל בה יג.

BACKGROUND INFORMATION

איסור קדשים – NOT ALL THINGS WHICH ARE MEILAH הוא מקדש קדשי
ממעלה, ONLY THINGS WHICH ARE NOT בעלים כמון. EVEN WHEN A PERSON IS ALLOWED
TO EAT SOMETHING, IT MAY NOT BE CONSIDERED בעלים IF IT IS CONSIDERED AS IF
YOU ARE EATING FROM HASHEM'S TABLE (LIKE A GUEST IN HASHEM'S "HOUSE" SO TO
SPEAK. ("משלחן גבוה קא דכו".

ומעלה מעל בה – THE פסוק IS TALKING ABOUT A דין WHICH IS לחברו, BUT IT SAYS
THAT THE PERSON IS SINNING AGAINST "HASHEM." THEREFORE THE גמרא SAYS THAT
IT MUST BE THAT IT IS ABOUT קדשים WHICH IS CONSIDERED YOUR FRIENDS PROPERTY.

כבוד בזמן הזה – WHEN THERE IS NO המקדש בית ה' THE כהן WAITS FOR THE ANIMAL TO
DEVELOP A מום AND CAN THEN SLAUGHTER AND EAT IT.

בחלקו – HIS PORTION [FROM A קרבן]

נכסים שאין בהן מעילה וכו' יב:

1. What word of the פסוק of "ומעלה מעל בה" implies that someone would be חייב also if it was קדשים קלים? Why does it imply that?
2. Why is the fact that כהן who is מקדש with his חלק of קלים קדשים not successful in creating a קידושין seem to challenge רבי יוסי הגלילי?
3. What is the difference between live קדשים קלים and ones already offered to ה' that should impact if they are ממון בעלים or not?

4. Which type of בכור is a challenge to the idea that קדשים קלים מחיים ממון בעלים הוא (בזמן הזה | בזמן הבית, חו"ל | ארץ ישראל)

5. What is the reason why the question from בכור isn't really a question?
The בכור is an exception to the general rule of קדשים קלים because it is...

גופא: ומעלה מעל בה יג. – נכסים המיוחדין יג.

BACKGROUND INFORMATION

קרבן סמיכה – YOU HAVE TO LEAN ON THE ANIMAL BEFORE IT IS BROUGHT A קרבן

ונסכים – THE קרבן MUST HAVE WINE BROUGHT WITH IT

תנופת חזה ושוק – THESE PARTS OF THE ANIMAL MUST BE WAVED PRIOR TO GIVING THEM TO THE כהן.

אי אליכא דרבנן – RASHI EXPLAINS A RELEVANT מוחלוקת BETWEEN ר' נתן AND THE רבנן FROM LATER IN THE מסכתא ABOUT A שור THAT PUSHES ANOTHER שור INTO A PIT.

תודה – A קרבן תודה IN ADDITION TO THE PARTS GIVEN TO THE כהן REQUIRES THAT 40 LOAVES OF BREAD BE BROUGHT WITH IT, WHICH THE OWNER EATS OR SHARES 36 OF (WITH THE OTHER 4 GOING TO THE כהן).

דלחם הכשירא דיבחי – THE קרבן IS NOT ALLOWED TO BE EATEN (AND IS NOT VALID) UNLESS THE BREAD IS BROUGHT.

מילים

רחם – THE WOMB

אימוריה – THE PARTS THAT ARE BURNED ON THE מזבח

סלקי – GO UP [OFFERED UP]

אנא תוראי בכירך אשכחתי – I FOUND MY [DEAD] OX IN YOUR PIT

קרבן ומתכפר – THE ONE WHO IS GETTING A כפרה BY BRING THE קרבן

גופא: ומעלה מעל בה יג.

1. How do רבי יוסי and אבא בן דוסתאי understand בני עזי's statement about קדשים קלים הגלילי?

2. Why if a שלמים is considered ממון בעלים is certainly a בכור considered ממון בעלים?

3. According to רבינה, why if a בכור is considered ממון בעלים is certainly a שלמים considered ממון בעלים?

4. Why does the גמרא reject רבינה's version?

5. Based on this what do רבי יוסי and אבא בן דוסתאי understand בני עזי and בני עזי's position on בכור, מעשר, and שלמים being ממון בעלים?

ממון בעלים?	מעשר	בכור	שלמים
בני עזי			
אבא בן דוסתאי			

7. How do we know that a מעשר animal can not be sold?

8. Why do you think that the ability to sell something or not matters in determining ownership?

רבא אמר: מאי נבסים שאין בהן מעילה יג.

9. What does רבא understand differently in our משנה than we have understood until now?

We thought that _____ meant...

But רבא learns differently and says...

10. Why should the משנה have said "הדיוט" if רבא's understanding was correct?

11. רבי אבא says a rule. What does the גמרא think the rule was when it asks "פשיטא, אימורין לגבוה סלקי?"

אמר רבי אבא יג.

12. When the גמרא answers, "לגובה מבשרן כנגד אימורים" what is it now understanding רבי אבא's rule to be? Give an example of a case to demonstrate.

13. Why does it seem פשוט that the רבנן would adopt רבי אבא's rule, and that ר' נתן would reject it?

14. According to the רבנן why might רבי אבא's rule actually not make sense?

15. According to ר' נתן, who has more liability the ox or the pit?

16. According to ר' נתן, who has more liability, the meat or the אימורים?

17. So why might ר' נתן apply רבי אבא's rule?

18. According to the רבנן, who has more liability, the ox or the pit?

19. According to the רבנן, who has more liability, the meat or the אימורים?

20. Based on what we have learned, if Reuven and Shimon both crash into Levi (each being equally responsible), causing \$100 of damage total, but

Reuven is a שוטה who is פטור from paying, will Shimon have to pay the full \$100, or only \$50? (According רבנן and רבי נתן.) Explain your answer.

21. What facts would have to change (according to רבי נתן) to require Shimon to pay the full \$100 if Reuven doesn't have to pay for whatever reason? Explain your answer.
-

נכסים המיוחדין יג: – מתני' שום כסף... גמ'... יד:

BACKGROUND INFORMATION

נדיקין תם, FROM A נדיקין'S OX WAS JUST A תם, FROM A נדיקין'S PERSPECTIVE HE WOULD ONLY HAVE TO PAY HALF DAMAGES. HOWEVER, SINCE HE IS A שואל, FROM AN שואל'S PERSPECTIVE HE MUST PAY THE FULL VALUE.

הבקעה - A VALLEY (OPEN FIELDS THAT ARE OWNERLESS)

שן (ורגל) SPECIFICALLY, AND NOT שן (ורגל) IS TALKING ABOUT THE DAMAGES OF שן (ורגל) SPECIFICALLY, AND NOT שן (ורגל). THOSE DAMAGES MUST BE "בשדי אחר".

"UNUSUAL", MEANING THE ANIMAL WAS A תם SO IT DAMAGING WAS NOT USUAL OR EXPECTED. "UNUSUAL", MEANING THE ANIMAL WAS A תם SO IT DAMAGING WAS NOT USUAL OR EXPECTED.

מילים

הבע - SUING

לזיל וליתיה - GO AND TAKE IT

ברשותו - IN HIS CARE

בעלמא - IN GENERAL [ANY OTHER OX]

ובפירוקא - AND WITH THE ANSWER

שינא - SHARP ONE

שבוק מתניתין ותא אבתראי - LEAVE THE שבוך (ALONE) AND COME AFTER ME (MY UNDERSTANDING OF IT)

נכסים המיוחדין יג:

1. Are we talking about the נזק or the מזיק when we say המיודים?

2. There are three different פשטים proposed for נכסים המיוחדים (or rather, for what they are not.) Please write all 3 and explain any details about the case involving that פשט which are needed to make the דין be relevant.

רב יהודה

ברייתא

רבינא

3. What does the fact that the תורן ברשותי מאי בעי" show us about the reason someone is חייב if their animal damages in general?

(Keep in mind: If Reuven would be on Shimon's property (let's assume by accident) and Shimon would intentionally hurt Reuven (not to protect his property, just because he felt like it,) Shimon would be חייב for the damages. But if Shimon's ox gores Reuven, Shimon is פטור)

The Torah made an owner חייב if his animal damages in order to ...

ורשות הניזק והמזיק יג:

4. לאתויי קרן "כשהזיק חב המזיק" is ר' אלעזר says "אלעזר". Why doesn't רב חסדא tell us what חב המזיק includes?

According to רב חסדא the words "כשהזיק חב המזיק" are not (כ"כ) extra because...

5. Write in your own words the meaning of:

אילו אזיק בעלמא בעית לשלומי את, השתא דאזקיה לתורא דידך בעינא לשלומי

אילו איתזק מעלמא בעית לשלומי כוליה תורא, השתא דאזקיה לתורא דידך, פלגא ניזקא הוא דמשלמת לי

6. Explain how נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים, ויצתה והזיקה “הא ביום – חייב” implies that “– פטור”
-

איני יד.

7. About what דין is the גמרא asking “איני?”
-
8. Which one of רבי אלעזר’s 4 rules שמעון supports?
-
9. Is the חצר מיוחדת לזה ולזה בין לפירות בין לשוורים חייב or פטור going to be מזיק?
-
10. Explain how “לגבי שן הוא לה חצר הניזק” even though the מזיק has רשות to put his פירות there just like the ניזק does. (And neither can put their animals there.)
-
11. What do we learn from פונדק and בקעה in our גמרא? Explain why it makes sense.
-
12. “ובער בשדה אחר” is a דין regarding what types of damages?
-
13. What would it mean to disagree about the זירא ובפירוקא דאביי?
-

גופא, ארבעה בלילות היה יד.

14. What is the difference between “חייב בכל” and “חייב על הכל”?
-

15. The Gemara says “לא לזה ולא לזה כלל אלא דאחר, והא בעינא ובער בשדה אחר וליכא.” How must the Gemara be understanding the word “אחר” in the פסוק of אחר ובער בשדה אחר?

16. If לא לזה ולא לזה אלא דחד then was this case already taught as one of the other rules? Which one? Is the דין the same?

17. Does the answer to the above question support the idea that the four rules are not all of the same opinion?

18. What would be the שלשה כללות בארבע מקומות (List 3 rules and 4 places)

19. What two ways did we see that the חצר can have some use of a רבינא earlier and (אביי considered רשות הניזק)?

מתני' שום כסף... גמ'... יד: – והנשים בכלל הנזקטו.

BACKGROUND INFORMATION

שוה כסף – LITERALLY “SOMETHING WORTH MONEY,” BUT THE גמרא WILL EXPLAIN WHAT IT MEANS IN THIS CONTEXT SPECIFICALLY.

אחריות – LAND, WHICH IS NORMALLY SOLD WITH אחריות.

אונאה – IF SOMETHING IS SOLD FOR SIGNIFICANTLY MORE OR LESS (1/6) THAN IT'S TRUE VALUE, THE SALE COULD BE DECLARED INVALID BY THE PARTY WHO WAS SO TO SPEAK “TRICKED” INTO PAYING OR BEING PAID AN UNFAIR VALUE. HOWEVER, SOME THINGS, SUCH AS REAL ESTATE, ARE NOT SUBJECT TO THE LAWS OF אונאה AND NO MATTER WHAT PRICE IS PAID, THE SALE STANDS.

דבר הנקנה בכסף – NORMALLY JUST GIVING MONEY TO PAY FOR SOMETHING DOES NOT COMPLETE THE TRANSACTION FULLY, AND EACH SIDE COULD STILL BACK OUT. HOWEVER, IN CERTAIN CASES (SUCH AS REAL ESTATE AND SLAVES) GIVING MONEY IS CONSIDERED A COMPLETE AND FINAL קנין.

ב"ד הדיוטות – A בית דין THAT DOES NOT HAVE REAL סמיכה GOING ALL THE WAY BACK TO ארץ ישראל IS UNABLE TO JUDGE MANY TYPES OF CASES.

מודה בקנס פטור – THERE IS A GENERAL דין THAT ONE WHO ADMITS TO OWNING SOMEONE ELSE MUST PAY IT EVEN IF THERE ARE NO עדים. HOWEVER, WHEN THE PAYMENT IS NOT REALLY “OWED” BUT RATHER A קנס FOR SOME SORT OF WRONG THAT REQUIRES PAYMENT AS A PENALTY RATHER THAN AS COMPENSATION, ADMISSION ALONE DOES NOT OBLIGATE THE ADMITTER TO PAY. THERE IS A מוחלוקת REGARDING ONE WHO ADMITS TO A קנס AND עדים COME AFTERWARDS.

A GOY IS CONSIDERED RELATED TO VARIOUS MEMBERS OF HIS FAMILY FOR DIFFERENT הלכות, WHETHER IT BE ירושה OR איסורים OF WHO HE IS ALLOWED TO MARRY. AN עבד THOUGH IS NOT CONSIDERED RELATED TO ANYONE. HOWEVER EVEN AN עבד כנעני IS IN ANY מצוות THAT A WOMAN IS חייב IN, ALTHOUGH A GOY IS NOT.

מילים

- שו"ם - ASSESSMENT
- נגקקו"ז - GET INVOLVED WITH
- סובין - BRAN
- יהס - RELATIONSHIP

מתני' שו"ם כסף... גמ'... יד:

1. What was the **אמינא** that the **משנה** needed to teach us "שו"ם כסף"?

2. In what three ways does the **גמרא** suggest land is **שוה כסף**?

- והתניא ישיב לרבנות שוה כסף ואפילו סובין.
3. How does this challenge our current understanding of the **משנה**?

4. Is our **משנה** or the **ברייתא** talking about "יתמי"? How does that answer the above question?

5. If someone was **תופס** the **מטלטלין** from the **יתומים** in order to pay a debt from their father, would he be allowed to keep them (assuming the **בית דין** determined that they weren't more than he was owed)?

6. In summary, what cases does the **בית דין** only take from land, and what cases can it take als from **מטלטלין**?

בפני בית דין יד:

7. Why can we not say that “בפני בית דין” means “only from properties owned at the time of the lawsuit?”

8. What are the two possible reasons the משנה told us “על פי עדים?”

והנשים בכלל הנזק שו - ת"ש המיה שזרי את פלוגי שו:

BACKGROUND INFORMATION

כי היכי דתהוי לה כפרה - IT IS CONSIDERED NICE/MERCIFUL TO ALLOW SOMEONE TO MAKE UP FOR THEIR BAD ACT IN ORDER TO GET A כפרה FOR THE עבירה. ON THE OTHER HAND, GETTING A כפרה IS A חיוב, NOT A CHOICE.

סתם שוורים לאו בחזקת שימור קיימך - IT IS NORMAL/COMMON FOR OXEN TO GORE, JUST LESS NORMAL/COMMON THAN FOR AN OX TO EAT FOOD.

סתם שוורים בחזקת שימור קיימי - IT IS NOT NORMAL AT ALL FOR AN OX TO GORE AND WOULDN'T NORMALLY BE EXPECTED. PAYMENT IS JUST TO ENCOURAGE BEING EXTRA CAREFUL.

השתא דלאו דיריה שקיל - "NOW THAT HE IS NOT TAKING THAT WHICH IS HIS." ANYTHING WHICH IS ONLY A קנס IS NOT COMPENSATION THAT IS OWED BY RIGHT TO THE נידק, BUT MORE OF A DETERRENCE TO THE מזיק.

מילים

קמייחא - THE FIRST ONE

דחם - HAD MERCY

משא ומתן - BUYING AND SELLING (BUSINESS)

אייעד - WARNED

נבילה - THE LESSENING OF THE VALUE OF THE נבילה

מטפלין - DEAL WITH

כופר - A PAYMENT AS A כפרה

והנשים בכלל הנזק טו.

1. Which of the three פסוקים quoted as a proof that הנזק בכלל הנזק is clearly identifying the אשה as a potential מזיק in some form? What form?

2. Which one is clearly identifying here as a potential ניזק in some form? What form?

3. How does the other פסוק imply equality in נזיקין between men and women?

4. How does the גמרא look at getting a כפרה as both a חומרא and a קולא?

הניזק והמזיק בתשלומין טו.

5. Why does it matter if the חצי נזק payment is considered "ממון" or a "קנס"?

6. Which one, קנס or ממון would mean that the תורה was מחדש something for the sake of the מזיק? Which for the נזיק? Explain your answers.

If the חצי נזק is considered ממון that means that really you should have had to pay _____ but the תורה said to pay חצי נזק because....

If the חצי נזק is considered קנס that means that really you should have had to pay _____ but the תורה said to pay חצי נזק because....

7. Is it more likely that a מזיק will have to pay if חצי נזק is considered קנס or ממון? Why?

8. Why do the words "הניזק והמזיק בתשלומין" seem to imply that חצי נזק is ממון?

9. Why would you think that the נזק has to bear the cost of the פחת נבילה by a תם and not a מעוד?

10. Why would you think that the נזק has to bear the cost of the פחת נבילה by a מעוד and not a תם?

11. Why does our משנה being like רבי יוסי הגלילי who says תם allow us to say “חצי כופר לאו שיורא הוא” חצי כופר משלם חצי כופר

ת"ש המית שורי את פלוני טו: - מתני. חמשה מועדין, וחמשה מועדין טו:

BACKGROUND INFORMATION

חצי נזק צרורות - THERE IS A חצי נזק צרורות (PEBBLES) THAT DAMAGE AS THE FLY OUT FROM UNDER THE FEET OF THE שור AS IT WALKS PAY חצי AND IT IS CONSIDERED כמוון AND NOT A קנס.

ואי תפס לא מפקינו מיניה - "IF THE PERSON TAKES IT, WE DON'T TAKE IT OUT FROM HIM." WHEN SOMEONE IS ENTITLED TO SOMETHING, EVEN THOUGH THE בית דין DOESN'T HAVE THE POWER TO ENFORCE IT, THE בית דין WILL CERTAINLY NOT TAKE IT BACK FROM HIM IF HE TAKES IT HIMSELF.

מילים

לפלוג וליתני ברידיה - LET IT MAKE A DISTINCTION IN THE CASE ITSELF

קמירי - WE ARE TALKING ABOUT

לא פסיקא ליה - NOT AN ABSOLUTE RULE (THERE IS AN EXCEPTION)

כלבא - DOG

שונרא - CAT

נידוי - BUT HIM IN A משמתנין ליה

סולם רעוע - A FAULTY LADDER

ת"ש המית שורי את פלוני טו:

- I. Is the 30 שקלים someone pays for their animal killing a slave ממון payment or a קנס payment?

2. Explain the reason why the גמרא says “לפלוג וליתני בדידיה:”
 “בד"א - במועד, אבל בתם - אינו משלם על פי עצמו

*If the point of the משנה was to teach the difference between
 קנס and ממון, and that חצי נזק is a קנס, then instead of teaching
 two different cases it would have been easier to...*

*But since the משנה taught two different cases (about killing an ox/freeman
 and killing a slave) that shows that it must be חצי נזק ממון so it couldn't have...*

3. Explain how the statement “כולה במועד קמיירי” answers the above question.

4. How does “זה הכלל” prove that חצי נזק ממון?

5. What is the one time that we certainly say חצי נזק is ממון?

6. How does that one time help refute the proof from “זה הכלל”?

7. If קנסים couldn't be collected in בבל, what would
 the דינים do to insure justice to the ניזק?

8. Do קנסים outside בתי דינים force people to fulfill
 even though they don't enforce קנסים מצות?

9. From our גמרא does it seem correct that one who is חייב to pay חצי נזק
 should do so even if בית דין can't force him to do so? Explain your answer.

מתני'. חמשה תמין, וחמשה מועדין טז: – אמר שמואל: ארי ברה"ר טז:

BACKGROUND INFORMATION

מועדין מתחילתו – WITHOUT A WARNING, THEY ARE CONSIDERED AS IF FOREWARNED, AS IT IS NORMAL AND EXPECTED FOR THIS TYPE OF DAMAGE TO HAPPEN EVEN WITHOUT A HISTORY OF THIS PARTICULAR ANIMAL DOING IT.

מועדין מתחילתו? – WHERE DOES IT MATTER THAT THEY ARE CONSIDERED

קדן רגל AND NOT רגל? – SO IT WOULD BE CONSIDERED

מילים

ליגח – TO GORE

ליגוף – TO PUSH

לשוד – TO BITE

לרבוץ – TO SQUAT

לכעוט – TO KICK

אירי בה – THAT WE HAD BEEN SPEAKING ABOUT IT

דרמו לה מירמא – POSED IT AS A CONTRADICTION

למעך – TO CRUSH

אפא – POLECAT (WEASEL TYPE OF ANIMAL) [OR A CHEETAH]

עטרף – BAT

ערפד – ANOTHER TYPE OF BAT.

קימוש – THORN (NETTLE)

חוח – ANOTHER TYPE OF THORN

8. רבינא objects from a later משנה that says “כי צד.” Why does the word “כי צד” a challenge to רב כהנה’s understanding of the משנה?

9. What is פשט in the משנה according to רבינא?

10. How exactly does that differ from רב כהנה, and answer רבינא’s question?

איכא דרמו לה מירמא טו.

11. What is **not** a question asked by this version that was asked in the first version? What is the new question asked in this version?

12. Is רבינא’s “corrected” version of משנה the same in this answer?

13. How does this version answer **both** questions?

ולא דרבוץ טו.

לימא מסייע ליה.

14. How does the ברייתא support רבי אלעזר (It seems like it is just contradicting the משנה)

15. How would מן הצד be an alternative way of resolving the seeming contradiction between the משנה and the ברייתא that would not support רבי אלעזר?

16. Does the third version (איכא דרמי) align with the first or the second version of רבי אלעזר's reading of the משנה? Explain.

17. Why would the משנה list both a male and female צבוע?

18. What does רבי אלעזר say that implies that he may hold that more animals than just a נחש are always מועד?

מתני'. חמשה תמינ, וחמשה מועדין טו: - פרק ב' יז.

BACKGROUND INFORMATION

קברי בני דוד - NORMALLY BODIES CAN NOT BE BURIED IN THE CITY OF ירושלים INSIDE THE WALLS. BUT THERE IS AN EXCEPTION FOR THE FAMILY OF דוד המלך.

שחשוהו - YIRMIYAHU WAS A כהן AND WAS "SUSPECTED" BY THOSE MAKING PROBLEMS OF AN INAPPROPRIATE RELATIONSHIP. HE WAS COMPLAINING ABOUT THIS IN THE פסוק QUOTED.

אבלות - IT USED TO BE THE CUSTOM TO BARE THE SHOULDERS AS A SIGN OF אבלות.

דמשי ידיה ומנח תפילין ומברך - HE WASHED HIS HANDS AND PUT HIS TEFILIN BACK ON WITH A ברכה (BECAUSE THEY THEN WORE TEFILIN ALL DAY)

מילים

אריה טורף בדי גורותיו - A LION RIPS UP FOR ITS CUBS

ומחנק ללכאותיו - IT CHOKES FOR ITS MATE

וימלא טרף חוריו - IT FILLS ITS DEN WITH ITS TORN UP PREY

ומעונותיו טריפה - IT DWELLS WITH THE TORN (UP PREY)

כשנמלכה ואכלה - WHEN IT CHANGED ITS MIND AND ATE IT

לצדדין קתני - TWO SEPARATE CASES WERE TAUGHT

כרה - DUG

כי כרו שוחה ללכדני ופחים טמנו לרגלי - THEY DUG A PIT TO TRAP ME AND HID TRAPS FOR MY FEET

לימד - THAT HE TAUGHT OTHERS

כילה - CANOPY (GLORY)

אמר שמואל: ארי ברה"ר טז:

1. What is normal for a lion to do when it is eating its prey?

2. In what way is a lion eating animals similar to an ox eating פירות?

3. What question do we have from the פסוק that says "אריה טורף בדי גורותיו" and how do we answer it?

4. How does the ברייתא that says "וכן חיה שנכנסה לחצר הניזק, טרפה" challenge our assumptions about lions? Which word must be understanding broadly?

5. After you get up to the next משנה, summarize the דין (and the case) of a lion if רבינא had been going on שצואל and if רבינא had been going on the משנה.

מתני'. מה בין תם למועד טז:

6. What does it mean "משלם חצי נזק מגופו"?

7. Which word(s) are we learning something from, and what are we learning?

8. Which word are both רבי אלעזר and רבי נחמני בר' שמואל interpreting?

”ואתה ה' ידעת את כל עצתם עלי למות.”

9. Why does this support the contention that the issue was an איש אשת and not just a זונה?

”יהיו מוכשלים לפניך בעת אפך עשה בהם”

10. Explain how רבא learns that which he learns from this פסוק.

ת”ר: וכבוד עשו לו במותו יז.

11. What 4 unique things are suggested that are “כבוד” that was done for חזקיה מלך יהודה at his funeral?

גדול למוד תורה, שהלמוד מביא לידי מעשה.

12. Is the גמרא understanding this statement as a proof that learning is greater or that מעשה is greater? Explain.

13. What is the difference between למיגמר and לאגמור? Which is greater?

14. Explain how “אשריכם זורעי על כל מים משלחי רגל השור והחמור” means “העוסק בתורה” by matching which words indicated what.

15. What are all the rewards one might receive that are listed at the end of this פרק?

הדרן עליך ארבעה אבות

פרק ב. כיצד הרגל יז - תנו רבנן: תרגומי יז:

BACKGROUND INFORMATION

IN 'פרק א' WE LEARNED THAT ANYTHING WHICH IS EXPECTED/NORMAL FOR AN ANIMAL TO DO, THE OWNER WILL USUALLY HAVE TO PAY נדק שלם, WHILE UNUSUAL BEHAVIOR WILL MAKE THE OWNER ONLY PAY חצי נדק. IN רגל THERE IS ONE EXCEPTION OF צרורות THAT IS USUAL BEHAVIOR, BUT THE OWNER ONLY PAYS חצי נדק.

מדרשא חביבא ליה - SINCE IT IS A BIGGER חידוש IT IS GIVEN PRIORITY TO BE TAUGHT FIRST.

חזיר שהיה נובר - A חזיר USES ITS NOSE TO DIG, MOVE, OR TURN OVER DIRT OR TRASH PILES OR OTHER THINGS FOR VARIOUS REASONS, INCLUDING FORAGING FOR FOOD LIKE ROOTS AND INSECTS.

כל שבזב טמא - A חב ONLY MAKES THINGS טמא IF HE TOUCHES IT DIRECTLY, OR TOUCHES IT WITH THROUGH ANOTHER OBJECT HE IS STILL HOLDING OR SITTING ON, NOT THROUGH THROWING AN OBJECT AT SOMETHING.

מילים

דרסה - WALKED ON

שביק - LEAVE ASIDE

אנא שנאי חרא ואת שני חרא - I ANSWERED ONE, YOU ANSWER ONE.

אוכף - SADDLE

שליה - PACK

פרומביא - BIT [TO STEER THE ANIMAL WITH]

זוג - BELL

אשפה - GARBAGE

התיז - MADE FLY

מפריחין - FLYING

טינפו - MADE DIRTY

נקרו - PECKED

קרן - WAGON

דלי - BUCKET

פרק ב. כיצד הרגל י?

1. Do “מבעטת” and “צורות מנתזן מתחת רגליה” have a similar דין? Is it for the same reason?

”ונפל על כלי ושברו”

2. What fell on a כלי? Why can't it be the animal itself?

_____ fell on another כלי and broke it. It wouldn't make sense to say פשט is that the animal fell on the משנה because that would clearly be a תולדה of _____ but in our משנה...

3. What is the case of מהדס?

גמרא י:

תנא אבות וקתני תולדות.

4. What were the אבות and what were the תולדות in the משנה?

סיפא דקתני השן מועדת... מאי אבות ומאי תולדות איכא.

5. This משנה on יט: lists damages that could be caused by שן, but they can't be the תולדות. Why not?

The משנה on יז. about רגל lists things which are not similar to each other... [Explain]

But the משנה about שן on יט. cannot be אבות and תולדות because they are too similar to each other... [Explain]

6. From which word in the פסוק that says “ושלח את בעירה” would I think that “בהמה אין חיה ל” and why?

7. If the פסוק only meant בהמה, what should the משנה have said differently and why?

8. What defines something as an אב or a תולדה?

9. Does saying “דחיה בכלל בהמה” make ח' also into a אב? How?

10. According to the “איבעית אימא” would “מדרשא חביבא ליה” be a reason to teach a תולדה before an אב?

11. According to this explanation of רב אשי do both the משניות about רגל and שן teach אבות and תולדות? Explain.

12. is asking on what case? הזיק פשיטא

_____ said *about...* הזיק

13. Explain the question here of “מאן דכר שמיהו”

14. Why should there be a difference between “בכנפיהן” and “ברוח שבכנפיהן”

15. Why does סומכוס make more logical sense than the רבנן?

The only case of חצי נזק in the תורה is a case of קרן because...
but כוחו is nothing like קרן because...

עגלה מושכת בקרוזן קא משמע לן.

16. Why might I have thought that this should be a case of צדורות?

תנו רבנן: תרנגולי יז: – ת"ש: הכלב שנשטף חררה יח.

BACKGROUND INFORMATION

נזק שלם צדורות REQUIRE – ALTHOUGH סומכוס HOLDS THAT REGULAR כח כחו לסומכוס ON דף יט WE WILL DISCUSS THE POSSIBILITY THAT HE MAY AGREE THAT THE "FORCE FROM A FORCE [FROM THE ANIMAL]" MAY BE A CASE THAT סומכוס AGREES IS ONLY חייב ABOUT REALLY WAS. AND THAT IS WHAT THE מסיני חצי נזק

מילים

מחטטין – PECKING

נתגלגל – AND IT ROLLED

תבר – BREAKING

כלי מנא – THE

דקאזיל – IT MOVES

תנו רבנן: תרנגולי יז:

1. What would be the דין if an animal kicked up (while walking) a כלי into a 2nd כלי and the 2nd כלי broke but not the first?

2. According to רבה, what would the דין in the above case be if the 1st כלי broke, but not the 2nd?

3. According to רבה, what would be the דין in the above case if both כלים broke at the same time upon impact?

4. Is the case of "זרק כלי מראש הגג" a person or an animal throwing it off the roof?

5. Explain what we learn from the case of “...זרק כלי” and how we learn it when we say “...תפשוט ליה”
-

ת"ש: הירוס יז:

6. What does the ברייתא try to prove from this גמרא?

because... הלכה was unsure of the רבא

7. Once we say the ברייתא is about התיו צורות, why can't we use it to help us understand רבא?
-

ת"ש: תרנגולין שהיו מחטטין יח.

8. How does this ברייתא prove בתר מעיקרא אזלין?
-

9. If one could say any ברייתא might be like סומכוס, why would it be more difficult to find a ברייתא that resolves רבא's question?
-

10. What part of the ברייתא does not fit with סומכוס?
-

11. What is the difference between “דקאזיל מיניה מיניה” and “צורות”?
-

12. If I say “בתר תבר מנא אזלינא” and my chicken is rolling a כלי on the ground towards the wall for 20 feet, but stops 1 foot before the wall, and the כלי keeps going, crashes into the wall, and breaks, what is the דין?
-

13. What if the chicken had kept pushing for that last foot?
-

14. What if it would have pushed it the last foot, but I grab the chicken the last minute, but the כלי still ends up hitting the wall and breaking?

15. What would the דין in the above cases be if we say “בתר מעיקרא אזלינא”

16. What if it was a second כלי instead of a wall, and it was the second כלי that broke?

בעי רבא: חצי נזק צרורות יח.

17. Why should חצי נזק צרורות be unclear if “מגופו משלם או מעלייה משלם”

There are similarities to...

18. What is the question of “הידוס סלקא דעתך”

obviously can't be just “hopping” because...

מאן דאמר אינו מועד קסבר מגופו משלם.

19. Does this literally mean that it is not a מועד?

מאן דאמר מועד קסבר מעלייה משלם.

20. Does this literally mean that it is a מועד?

לא בפלוגתא דסומכוס ורבנן קמיפלגי.

21. Now does our understanding about how literal “מועד” or “אינו מועד” is change?

ת"ש: הכלב שנטל חררה ית. - היתה מבעטת יט.

BACKGROUND INFORMATION

אכל החררה והדליק את הגריש - THE DOG ATE THE BISCUIT AND A COAL ON THE BOTTOM OF IT SPREADS AND LIT THE STACK OF GRAIN ON FIRE.

צד תמות במקומה עומדת - RABBI YEHUDAH SAYS THAT IF SOMEONE DID A PROPER שמיירה ON AN ANIMAL THAT IS A מועד BY BEING נעל בפניה כראוי THAT HE WOULD BE פטור IF IT STILL DAMAGED. ACCORDING TO ONE OPINION, רבי יהודה, STILL HOLDS THAT IN SUCH A CASE THE PERSON WOULD BE חייב FOR THE חצי נזק JUST LIKE IT WOULD BE IF IT WAS A תם.

היבא דמפריד קל וחומר - WHERE THE CONCEPT OF דיו WOULD MEAN THAT THE קל וחומר WOULD NOT TEACH US ANYTHING AT ALL.

מילים

חררה - BISCUIT

גריש - STACK OF GRAIN SHEAVES

דשני - DID SOMETHING UNUSUAL

גללים - DUNG

עיסה - DOUGH

זכוכית - GLASS

והקע - SCREAMED (LIKE TEKIAH)

שננה - THAT NEIGHED

שנער - THAT BRAYED (MADE NOISE)

בזרני - SEEDS

ת"ש: הכלב שנטל חררה ית.

לאו משום דהויא ליה צרורות.

1. Which damages would be צרורות? Eating the biscuit or lighting the stack of grain on fire?

וכי קתני מגופו אצד תמות.

2. At this point, what are we assuming the case in the משנה of "...הכלב שנטל" is and what is the meaning of the ברייתא which says "משלם חצי נזק מגופו"?

"בתם ונעשה מועד במועד מתחילתו מי שמעת ליה."

3. What exactly does רבי יהודה hold, and what does he not hold?

4. What is the practical difference between saying "יש העדאה לצרורות" or "אין העדאה לצרורות"? Write a case that will come out differently and explain what the דין would be according to each opinion.

אלא הא דבעי רבא ית:

5. According to סומכוס would רבא have a question whether or not צרורות is מגופו or העליה? Why or why not?

6. If סומכוס holds that צרורות is always שלם נזק, how could we suggest that the רבנן who say "חצי נזק" could be according to סומכוס?

בפלוגתא דרבי טרפוין ורבנן קמיפלגי.

7. Which מחלוקת and how would we apply it here?

8. What are we assuming about טרפון ר' opinion of תם בחצר הניזק?

When טרפון ר' says that the owner of the animal must pay נזק שלם he must pay from...

9. How does the concept of דיו prove that קרן בחצר הניזק can at most pay מגופו?

גופא, בעי רבא: יש העדאה לברורות יה:

לא בחד זימנא ובפלוגתא דסומכוס ורבנן קמיפלגא.

10. What changes in our understanding of the meaning of “הידוס אינו מועד\מועד” before and after this answer?

Before we said “לא בחד זימנא” we thought that מועד or not meant...

But now we believe it means ...

והא משונה הוא! דדחיק ליה עלמא.

11. What exactly is not normal, and what makes it normal in this case?

12. Why would it make sense for רב יהודה and רבי אלעזר to say the הלכה follows סומכוס\רבנן as opposed to making up the case of גללים to demonstrate their disagreement as to the הלכה?

13. So why might we have thought that the רבנן and גללים agree in the case of סומכוס?

14. Was it mainly needed for רב יהודה or רבי אלעזר to teach us the case of גללים?

תא שמע, דתני רמי בר יחזקאל ית:

15. Is an animals voice considered גופו or כוחו?

16. דאית ביה בזרני. What was abnormal, and what does seeds being inside the vessel make normal?

Screaming is always normal for an animal, but...

בעי רב אשי יט.

17. What is רב אשי asking in his first question?

18. What is רב אשי asking in his second question?

19. Give an example of a case that would be כח כחו.

דרסה על הכלי ושברתו, ונפל השבר על כלי אחר ושברו.

3. What are the two different ways the גמרא understands this line?

When we were trying to show that it is not according to סומכוס we assumed it meant...

But in order to show it could be according to סומכוס we will have to assume it means...

4. Which of the above two possibilities does רב אשי understand the line as meaning? Why must that be so?

5. How would the meaning (the case) of “צרוות מנתזין מתחת רגליה” answer רב אשי’s second question from the previous sugya?

בעי מיניה רבי אבא בר ממל מרבי אמר יט.

היתה מהלכת במקום שאי אפשר לה אלא אם כן מנתזת, ובעטה והתיזה והזיקה.

6. Since the animal actually kicked the pebbles, why should this be possibly considered a case of צרוות?

7. Are צרוות considered רגל or קרן?

8. What do you think would be a reason to say that an animal that התיזה ברה"ר והזיקה ברה"י should be פטור?

9. When רבי יוחנן says “אין חצי נזק חלוק לא לרשות היחיד ולא לרשות הרבים” what does the גמרא at first assume he is speaking about when he says “חצי נזק”? What does the גמרא suggest he may be discussing afterwards?

10. Do all three of the proofs of ר' זירא brought against ר' ירמיה prove him right? Which ones? Do any of them prove him wrong? What do you think the הלכה would be based on this?
-

יחיב רבי יהודה נשיאה יט:

11. Is swiping the tail considered normal (expected) behavior for an animal?
-

12. What would happen if someone was חייב for “normal” (expected) damages their animal does in public?

The owner would probably not...

13. If an owner knows his animal is likely to cause unusual (for other animals) damage, would the owner want to take that animal in public?
-

התרנגולין מועדין להלך יט:

לא שנו אלא שנקשר מאלין.

14. If the rope became attached on its own, who are all the people who may be חייב to pay the נזק?
-

15. Why would each of them not have the דין of being חייב נזק?
-

16. Which word are we learning something from in the פסוק of “כי יפתח איש בור” and what are we learning?
-

אלא מתני' בדאדייה אדויי.

17. So who is חייב?

18. נקשר מאליו - פטור, קשרו אדם - חייב” statement of רב הונא is now talking about who being חייב?

19. From when we first learned רב הונא’s statement until now, did the amounts of “חייב” and “פטור” change?

מתני'. כיצד השן מועדת יט: – אכלה בסות וכו' ב.

מילים

כרשין	- VETCH (COW FOOD)
שליק	- THAT LAPPED UP (DRANK)
שונרא	- CAT
כניחא	- FISH
נהמא	- BREAD
פלסיה	- CHEWED
סלא	- BASKET
דמטוי	- IT IS ROASTED
כטביא	- A DEER
כפתורא	- WHERE [THE BREAD] WAS ON THE TABLE
חזא	- SAW
ליפתא	- TURNIP
אפומא	- ON THE MOUTH
דנא	- BARREL
סריד	- IT CLAWED
סליק	- UP
תבריה	- BROKE
צוארה	- ITS NECK
גבי	- BACK OF
חברתה	- ITS FELLOW ANIMAL
קופתו	- HIS BASKET
מופשלת	- HANGING DOWN
בקופצת	- IT JUMPS
מתגלגל	- ROLLED
עמיד	- STRAW
דאספסתא	- A LONG VEGETABLE

מתני'. ביצד השני מועדת יט':

1. If an animal eats כסות or כלים which type of damage will that be a תולדה of?

2. What do you think the words “במה דברים אמורים” are going on? Underline:
הבהמה מועדת לאכול פירות וירקות אכלה כסות או כלים.

Explain what your answer means.

3. Which part of a חנות is considered a רה"י and which part is considered a רה"ר for שן?

4. What is the נזק שלם that if a donkey eats כרשינן you have to pay?

5. Why is “אכל נהמא ופלסיה לסל” more unusual than “אכל והדר פליס”?

6. What would the דין be if אכל נהמא ופלסיה לסל?

7. When the גמרא asks “ופת אורחיה הוא,” is it implying bread is similar to an animal eating כסות or a donkey eating כרשינן?

ההוא ברחא ב.

8. If the turnip would be on the side of the barrel, and the goat would have eaten the turnip and then climbed the barrel and knocked it over breaking it, what would the דין be?

9. Where is the case of אילפא taking place?

10. Does the amount of payment change if we look at the back of the בהמה as רשות הניזק vs. if we say the reason for being חייב is that we are talking about a case בקופצת?
-

בעי"ר זירא ב.

11. What is the reason to say חייב in a case where the animal dragged from the רה"י to the רה"ר?
-
12. What is the reason to say פטור in a case where the animal dragged from the רה"י to the רה"ר?
-
13. Would the ברייתא of רבי חייא prove חייב or פטור in the above case?
-
14. If it was about an "אטפסתא" why is there no longer any proof?
-

אכלה כסות וכו' ב. – שלחנה בי רבי אמי ב.:

BACKGROUND INFORMATION

STRAW IS CHEAPER THAN BARLEY. BARLEY IS BETTER FOR ANIMALS THAN STRAW, AND IF IT WAS ON SALE, MOST PEOPLE WOULD BUY BARLEY FOR THEIR ANIMALS. WHEAT IS NOT GOOD FOR ANIMALS.

מילים

אדיא – ON WHAT?

עבדי אינשי – IT IS NORMAL FOR PEOPLE

גלימי – COATS

ומתפחי – AND REST

קב – A MEASUREMENT

אומדין – ASSESS

רגיל – USUAL/CUSTOMARY

גבז – BY US

מילי מעלייתא – AMAZING THINGS

סדריה – CLOAK

כרד – FOLDED

ניקה – THE ONE SURROUNDED

מגלגלין עליו את הכל – WE MAKE HIM RESPONSIBLE TO CONTRIBUTE TO COST OF ALL THE WALLS

סגי לי – IT WOULD HAVE BEEN ENOUGH FOR ME

נשירא – GUARDING (FENCE)

אכלה כסות וכו' ב.

1. In the case of אכלה כסות where in the רה"ר was the כסות exactly?

2. How is the case of כסות שתי פרות similar to the case of אכלה כסות?

3. How is the case of כסות שתי פרות different than the case of אכלה כסות?

4. If Reuven runs a red light, going the speed limit, and Shimon comes from the opposite direction going 3x the speed limit and crashing into Reuven, is Shimon חייב? What if Reuven had crashed into Shimon? Explain how רב and ר"ל and ר"ל and רב would each look at this question?

ואם נהנית משלמת ב.

5. What are the two ways to assess שנהנית?

6. Why should one be completely "פטור" if the animal eats דבר הרע לה?

7. Why is the owner not חייב at least חצי נזק for קרן when the animal eats דבר הרע לה?

א"ל רב חסדא ב.

8. What case are we talking about when we say "הדר בחצר חבירו שלא מדעתו" ?

9. Why wouldn't we have a question if it was "זה זה נהנה וזה לא חסר" or "זה נהנה וזה חסר"?

10. What would the דין be in those cases?

11. In the actual case, what reasoning does the גמרא give that he should pay or shouldn't have to pay?

12. How would our משנה resolve what the דין should do be?

13. Why is our משנה different from the cases and what might the דין therefore be?

תנן המקיף ב:

14. (Before the גמרא brings up the second half of the משנה,) why is building the fourth wall possibly a case of לא חסר זה נהנה וזה לא חסר? Based on this what should be the דין of "הדר בחצר חבירו שלא מדעתו"?

15. How does "את גרמת לי הקיפא יתירא" make this case different?

It is not חסר זה נהנה וזה לא חסר but rather _____ because...

עמד ניקף וגדר.

16. Did he put up a regular wall or a wall of thorns?

17. Would the דין change if he did differently?

18. Why does "לדידי סגי לי בנטירא בר זוזא" the ניקף be פטור? Is he completely פטור?

19. Why would one think that the בעל העליה should have to pay rent to the בעל הבית before the בעל העליה's expenses have been paid?

20. Why not paying that rent possibly חסר לא חסר וזה נהנה וזה לא חסר?

21. According to the תנא קמא why is not חסר לא חסר וזה נהנה וזה לא חסר? What is it?

22. According to the ר' יהודה why is not חסר לא חסר וזה נהנה וזה לא חסר?

שלח ב' רבי אמי ב' - מתני' הלל והגדי ב' א'

BACKGROUND INFORMATION

IF SOMEONE BESIDES THE גזבר WOULD PICK UP SOMETHING BELONG TO הקדש WITH THE INTENT OF USING IT, IT WOULD BE כמעליה, BUT THE גזבר IS THE CUSTODIAN FOR THE הקדש IN THE FIRST PLACE, SO HE WOULD NEED TO BENEFIT FROM IT DIRECTLY (OR MAKE A CHANGE ON IT.)

פייסינהו - "PLACATE THEM" COME TO A COMPROMISE TO MAKE THEM OK WITH THE SITUATION BY OFFERING THEM SOME MONEY, EVEN IF IT ISN'T THE FULL AMOUNT THEY ACTUALLY DESERVE.

מילים

- כוליה האי - SO MUCH
- אילו אשכחי בה טעמא - IF I WOULD HAVE FOUND OUT THE REASONING
- אשגוחי לא אשגח ביה - HE DIDN'T PAY ANY ATTENTION TO HIM
- ביתא מיתבא יתיב - A LIVED IN HOUSE STAYS LIVABLE
- ציכי - WOOD
- תיכנא - STRAW
- אגביה - TOOK
- אפדניה - PALACE
- מעיקרא - ORIGINALLY
- בל כמינד - WITHIN YOUR RIGHTS

שלח ב' רבי אמי ב' :

1. What does רבי אמי ב' hold about חסר? What about רבי חייא? What about רבי חייא חסר?

2. What words of the משנה in מעילה imply that זה נהנה וזה לא חסר must pay rent? Explain how they imply that.

3. What is different about מעילה from our case of מדעתו שלא חסר? Explain how they imply that.

4. Would our entire discussion of זה נהנה וזה לא חסר be different if the owner knew about it and demanded rent, even though he wouldn't have rented it out otherwise? Prove your answer.

שלה ליה רבי אבא כא.

5. What two statements did בר רב הונא say in the name of his father, and how do they seem to contradict each other?

6. “קיימא לאגרא” shows “זה חסר” but how do we know that “זה נהנה?”

אמר רב סחורה כא.

7. What do we learn from פסוק of “ושאיה יוכת שער?”

8. How does this change the discussion of מדעתו שלא חסר? Explain how they imply that.

It is not just זה לא חסר but...

9. Explain how a house used for wood in straw will be ביתא מיתבא יתיב and שדים between נפקא מינה.

10. Why was the case of the palace on the orphans' garbage pile? זה נהנה וזה לא חסר. Please give all the details.

11. Why did רב נחמן take away the mansion?

It wasn't as rent payment, but rather to force him to...

כיצד משלמת מה שנהנית בא.

12. Explain the מחלוקת between רב and שמואל regarding מחזרת.

In order to be considered צידי רחבה...

רב would say

שמואל would say...

13. Why would we think that פתח החנות is "פשיטא במחזרת"?

14. Who is this (above question) a question on?

15. Make a rough copy of Rashi's sketch (or your own) to show what a store on the קרן זוית is, and draw a line to show where the animal is walking.

איבא דאמרי בא.

16. Draw a sketch to explain "מקצה מקום מרשותו לרשות הרבים".

17. Who was more מחמיר (on the owner of the animal) in the first version?
Who was more מחמיר (on the owner of the animal) in the second?

18. Why is the case in of leaving fruits in the מקום מקצה that used to be מרשותו that you have now given (the place) to be the רשות הרבים similar to ברשותו?

19. What two things could be argued that make this case different than ברשותו?

20. According to שמואל, have all property rights been given over to the public for this place, or just the right to walk there?

לימוד, מחזרת תנאי היא כא:

21. Which three explanations for the מחלוקת between רבי מאיר \ רבי יוסי \ ר"א (רבי יהודה (תנא קמא) are given?

22. In the end, which of the three explanations are still a possibility? (Meaning, have any of the three been fully ruled out.)

23. Is there a proof whether or not מחזרת תנאים is a מחלוקת תנאים or not?

מתני'. הכלב והגדי כא: – תא שמע: המדליק את הגדיש כב:

מילים

קפצו – JUMPED

גג – ROOF

חרדה – BISCUIT

גדיש – STACK OF GRAIN

לאסוקי דעתא – TO THINK ABOUT (TO FORESEE)

ארחי – BRICK

ראפיך מיפך – WHERE THEY DID THE OPPOSITE

דאדייה אדויי – THAT HE THREW IT

נמסכסכת – IGNITES

מתני'. הכלב והגדי... גמרא כא:

הא נפלו פטור.

1. How do we know this?

2. What was the “תחלתו בפשיעה” Why is that a פשיעה?

3. What was the “סופו באונס” Why is that an אונס?

אפילו תחלתו בפשיעה ליבא.

4. How does what someone else does with the כלים on the ground change whether the action of taking the animal up to the roof should be considered a פשיעה or not?

When we say something is תחלתו בפשיעה we don't just mean that there was something wrong with the, but rather...

5. Why would the כותל being רעוע change the דין?

6. Why would the כותל צר change the דין?

7. What is the difference between אונס that you are פטור from, תחלתו בפשיעה and מחלוקת that is a פשיעה that everyone agrees your are חייב for? וסופו ואונס

תנו רבנן: הכלב והגדי בא.

8. Does the fact that an animal did something unusual make it an אונס? How do you know?

9. If the animal acts unusually, and the owner only has to pay חצי נזק what must the damages be a תולדה of?

10. In these cases when the animal acts in the normal manner, which require נזק שלם, what must the damages be a תולדה of?

11. Are these damages happening in the רשות הרבים?

הכלל שנטל כב.

האי אש לאו ממונו דבעל כלב הוא.

12. So what?

13. According to ריש לקיש, what is the case?

14. According to ריש לקיש, what is the דין of the 1) מקום גחלת (2, חררה, and 3) גדיש?

15. According to ריש לקיש. explain the reasoning behind each part of the דין?

16. According to רבי יוחנן, what is the case?

17. According to רבי יוחנן, what is the דין of the 1) מקום גחלת (2, חררה, and 3) גדיש?

18. According to רבי יוחנן. explain the reasoning behind each part of the דין?

19. What must be the difference between רבי יוחנן and ריש לקיש in their understanding of the words from the משנה that say “ועל הגדיש משלם חצי נזק”?

תא שמע: גמל טעון פשתן כא.

20. Which דין of the משנה of “גמל טעון פשתן” is a challenge? On who? How?

21. What should be the דין if we say “אשו משום ממנו”?

22. If we say “אשו משום ממנו” what exactly must the case be to be consistent with the entire משנה?

23. Why is the owner the גמל not responsible if נרו מבחויץ?

24. What would be the דין if נרו מבחויץ but then the camel ran around and hit every spot of the mansion, assuming we say "אשו משום ממנו." Why would that be the דין?

תא שמע: המדליק את הגדיש כב: - על החררה משלם כ"כ.

BACKGROUND INFORMATION

חייב מינה - קם ליה בדרכה מינה - WHEN SOMEONE DOES AN ACT WHICH CAUSED THEM TO BE חייב AND ALSO OWE MONEY, THEY ONLY RECEIVE THE MORE SEVERE PUNISHMENT OF DEATH, AND NOT THE OBLIGATION TO PAY AS WELL. ALTHOUGH IF AN ANIMAL KILLS A SLAVE THERE IS JUST A קנס, IF A PERSON KILLS A SLAVE HE IS מינה.

חייב מינה - פטור מדיני אדם וחייב בדיני שמים - BEIS DIN CAN'T FORCE YOU TO PAY, BUT YOU HAVE A חייב TO PAY (WHICH MAY IMPACT YOUR GENERAL TRUSTWORTHINESS.)

טמוז - רבנן (AS OPPOSED TO ר"י יהודה) HOLD THAT WHEN אש BURNS A STACK OF GRAIN AND THERE WAS SOMETHING MORE VALUABLE HIDDEN INSIDE OF IT, THE ONE WHO SET THE FIRE IS NOT חייב FOR THE DAMAGE OF THE HIDDEN (טמוז) THING.

מילים

- כפות - BOUND
- ליבה - HE FANNED IT
- שלהבת - A BURNING FLAMING COAL
- ברי הזקא - THE DAMAGE IS READY
- צבהא - GRASP (CONTROL)
- גוואא סילהא - SMALL SLIVERS OF WOOD
- שרגא - FLAME
- טפח באפיה - CLOSE [THE DOOR] IN FRONT OF

תא שמע: המדליק את הגדיש כב:

- I. Which דין in the משנה of “...המדליק את הגדיש, והיה” is a challenge? On who? How?

כשהצית בגופו של עבד.

2. Why does this make the situation different?

3. Can you imagine a similar case where the damage is caused using a שור but it would be similar to “כשהצית בגופו של עבד”

בגדי דהד ועבד דהד.

4. What was the חידוש of the משנה?

ת"ש: השולח את הבעירה כב:

5. How is the “השולח את הבעירה of משנה” is a challenge? On who?

6. How does what ריש לקיש say help answer the question?

7. ..., why should we be looking to what ריש לקיש says and not רבי יוחנן in explanation of this משנה to answer the above challenge?

8. Why would specifically רבי יוחנן require more direct cause of the of the damages when fire is involved?

אמר רבא: קרא ומתניתא כב:

9. How does the פסוק imply משום חציו?

10. Why is טמון a question on the concept of “משום חציו”?

11. Why would the wall need to fall “not because of the fire?”
What would be if the fire had burned down the wall?

12. What do you think the דין would be if the fire would have
anyway burned down the wall had it reached it?

13. What are we saying with the line “אי הכי, לענין גלוי נמי כלו ליה חציו?”

14. What exactly is the full case of “אי הכי, לענין גלוי נמי כלו ליה חציו?”
Describe the events that happened in order with precision.

כי מאחר דמאן דאית ליה משום חציו אית ליה נמי משום ממונו, מאי בינייהו.

15. Until now what type of case did we assume was the נפקא
מינה? Can we still assume that is also a מינה?

איכא בינייהו, לחייבו בארבעה דברים.

16. Are there any other difference in regard to טמון between them?

17. Who would say one is חייב in paying דברים דברים, and why?

על החררה משלם כו' בג. – מתני'. איזהו תם ואיזו מועד בג.

BACKGROUND INFORMATION

THE PUNISHMENT FOR MURDER IS DEATH BY הַרְגָה, REFERRED TO IN THE גְּמָרָא AS “בְּסִיף”

IF AN ANIMAL WILLINGLY KILLS A JEW, THE ANIMAL IS PUT THE DEATH.

עִזֵּי דְשֻׁקָא – ANIMALS THAT WERE GOING TO BE SOLD AS MEAT. NORMALLY THE OWNER WOULD WAIT TO THE RIGHT DAY TO GET THE BEST PRICE FOR THE MEAT, WHEN THERE WOULD BE PLENTY OF BUYERS.

מילים

חַתוּר – DUG A TUNNEL

חַתוּרוֹת – IN THE DAYS OF THE מְשֻׁנָּה THERE WERE NO STONE FLOORS ETC. SO IT WOULD NOT BE OVERLY DIFFICULT TO DIG UNDER A DOORWAY TO GET INTO SOMEONE'S HOUSE.

רִפְתָּךְ – YOUR BREAD

דָּשָׁף – RUBS OUT

צַלְמֵי – IMAGES

דַּפְסְעֵי פְּסוּעֵי – IT PUSHES THEM

גִּיבִיָּה – TEETH

וְסִרְטִיָּה – CUT

הַשִּׁיךְ – STABBED THE FANGS INTO...

אָרֶם – POISON

מַכִּישׁ – STABBER

מִקִּיא – IT SPITS OUT

חִיּוּתָא – SNAKE

מִנַּא תִּימַר – FROM WHERE DO YOU KNOW TO SAY

דְּלִי צְנֻעִינְהוּ – KEEP THEM INSIDE

גוּדָא – FENCE

ארץ ישראל – THOSE WHO GO UP AND COME DOWN (BETWEEN AND ככל)

מתרינו – WE WARN THEM

צויה – LISTEN.

תיב אמסחתא וקבל זוד – SIT AT THE BUTCHERS PLACE AND TAKE [WHATEVER] MONEY [YOU CAN GET WITHOUT WAITING]

על החררה משלם כו' כג.

מאן חייב.

1. Who might be and why?

2. Regarding the dog entering the בעל הגחלת's house, do we look at the בעל הגחלת as a פושע of regular circumstances (נוק שלם), a פושע of unusual circumstances (חצי נזק), or an אונס?

3. Regarding the dog entering the בעל הגחלת's house, how do we look at the owner of the dog?

4. How is our גמרא understanding “וביער בשדה אחר” Does the אחר need to be different from the מזיק, that of the ניזק, or that of a private person who is not the מזיק?

5. What would be the result of being able to say “מאי בעי רפתך בפומא דכלבאי”

6. Why would the owner still be חייב (if we say פי פרה כחצר for the המיזק) שנתחככה בכותל להנאתה וטנפה פירות להנאתה?

7. Which word in the פסוק of “כאשר יבער הגלל עד תומו” is the main challenge to the idea of המיזק כחצר? How is it a challenge?

ת"ש: שיסה בו את הכלב כג:

מאן פטור.

8. What are our options and why?

9. Why is the פטור משסה going to be פטור?

10. How does this משנה imply that פי פרה is כחצר הניזק?

ת"ש: השיך בו את הנחש כג:

11. When we say חכמים פוטרים, are they talking about money or the death penalty?

12. Why would there be a difference in the person's דין if the snake's venom comes out automatically or through the snake doing it on its own.

13. Why would there be a difference in the snake's דין if the snake's venom comes out automatically or through the snake doing it on its own.

14. If someone comes into your property, clearly not with the intention of killing you, are you allowed to kill them?

"לענוין קטלא לא אמרינן."

15. What do we "not" say?

16. How do we prove this from the ברייתא that starts "הנכנס לחצר בעל הבית"?

17. When we say “לענין קטלא” do we mean the death penalty for humans, all forms of death, or for things even connected to death, like כופר? How do you know this from the above ברייתא?

הנהו עיזי דבי תרבו כג:

18. What was happening to רב יוסף?

19. What did אביי suggest him to do?

20. What was the question of “שן דחייב רחמנא היכי משכחת לה”?

If it is the responsibility of the owner of property to put up a fence then you will never find damages of שן because either there is no fence in which case he was also פושע or...

מתני'. איזהו תם ואיזו מועד כג: – מתני'. שורר המזיק ברשות הניזק כד:

BACKGROUND INFORMATION

זכובה – A LADY HAS CERTAIN DAYS THAT SHE CAN BECOME טמא FROM BLOOD-FLOW. THE SEVERITY OF THE טומאה DOES NOT DEPEND ON THE AMOUNT OF BLOOD THAT COMES OUT, BUT RATHER THE AMOUNT OF DAYS THAT IT COMES OUT ON. A MAN HAS A SIMILAR טומאה THAT IS CONNECTED TO A SICKNESS. HOWEVER THE SEVERITY OF SUCH A MAN'S טומאה IS DEPENDENT ON THE AMOUNT OF FLOW, OR THE AMOUNT OF TIMES THE FLOW HAPPENS, AND NOT (USUALLY) THE AMOUNT OF DAYS THAT IT LASTS.

מילים

ממשמשין – POKE

נימוקו – REASONS

דכתר – THAT AFTER

אתו הני – THESE WOULD COME

בית דין כל דקאי כי דינא – ALL THOSE IN בית דין

אסהודי – TESTIFY

רצופים – ONE AFTER THE OTHER

דמשסי ליה ומשסו – IF IT WILL BE INCITED, IT WILL GET INCITED [AND CAUSE DAMAGE]

לאשהוייה – TO KEEP IT

לסגויי עלי – TO WALK ON ME

מתני'. איזהו תם ואיזו מועד כג:

1. What is the difference between רבי ר' יהודה and רבי ר' מאיר in how a תם becomes a מועד?

2. What is the difference between רבא and רבי אבוי's understanding of יהודה?

3. What קל וחומר does רבי מאיר use to come to his understanding?

4. Who is the פסוק of "וזאת תהיה טמאתו בזובו" talking about, a man or a lady?

5. The לימוד we get from the פסוק (specifically the word "וזאת") is changing the way we would have understood the דין of a man or a lady?

6. When a פסוק through a לימוד has to explicitly tell us something, what would we naturally have thought otherwise?

7. Does the word "וזאת" exclude a תם becoming a מועד? Therefore what should I think naturally about it?

מה נקבה בימים אף זכר בימים.

8. If not for this לימוד, what might I have thought would have be the case for a זב to experience a higher severity of טומאה?

I would have thought that all the "sightings" of the זב had to be...

תנו רבנן: איזהו מועד כהן.

9. From our משנה and this ברייתא, make a list of who would agree with each statement:

_____ איזהו מועד? כל שהעידו בו שלשה ימים

_____ מועד - כל שהעידו בו שלש פעמים

_____ וְתָם? שִׁיחֵוּ הַתִּינוּקוֹת מִמֶּשְׁמֵשִׁין כּוּ וְאִינוּ נוֹגְחִים

_____ וְלֹא אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים – אֲלֵא לְחִזְרָה בְּלִבְדָּה

10. What do you think would be the logic behind “לייעודי תורא”?

11. What do you think would be the logic behind “לייעודי גברא”?

12. Why would “תלתא כיתי סהדי בחד יומא” be a נפקא מינה between these two?

הא שמע: איך השור נעשה כהן.

13. Which part of the ברייתא does the גמרא suggest as a proof to which opinion?

14. How is it a proof?

15. When the ברייתא says “נמצאת כת שניה זוממת” does it mean only them, or them after and in addition to “נמצאת כת ראשונה זוממת”?

16. What was רב כהנא’s objection to using this ברייתא as a proof for “לייעודי תורא”?

17. What are the three answers to this objection, and how do each of them nullify the objection?

18. Even according to the opinion of לייעודי תורא, is it enough that the owner be warned to be careful in general with all his oxen, or must the specific ox be identified?

אבעיא להו: המשסה בלבו כד:

19. Based on other cases learned in the פרק, what would be the logic to say that the בעל הכלב is פטור?

20. What does the גמרא suggest to learn from “ותם - שיהו התינוקות ממשמשיין בו ואינו נוגח”

21. How does אביי change the understanding of that line, and therefore nullify that לימוד?

שיסה בו את הכלב שיסה בו נחש פטור.

22. Which word implies that only one person is פטור? Why would we assume that is the המשסה and not the בעל הכלב?

23. How does saying “פטור אף משסה” still fit with the word that implies it is only one person who is פטור?

We only needed to discuss this one person being פטור because...

אמר רבא, אם תמצי לומר כד:

24. Why should שיסהו הוא בעצמו be any different then anyone else besides the owner doing it?

25. What would be the דין if the owner himself did it according to everyone?

26. Who is the case of שיסהו הוא בעצמו similar to שתי פרות?

27. In what way is it more logical to apply the rule of “כל המשנה” than שתי פרות than שיסהו הוא בעצמו by “ובא אחר ושינה בו פטור”?

מתני'. שור המזיק ברשות הניזק כד: - מופנה כה:

BACKGROUND INFORMATION

דיי - BECAUSE A דין IS STRICTER THAN SOMETHING ELSE, YOU CAN'T MAKE UP HOW STRICT IT IS. "IT IS ENOUGH" TO APPLY THE RULES OF THE קל TO THE חומר AND NOT ADD ON TO THEM. RABBI TARFON DISAGREES IN CASES WHERE SUCH LOGIC WOULD MAKE THE קל וחומר MEANINGLESS.

למגע - טומאה WHICH IS CAUSED BY DIRECT TOUCHING

למשא - טומאה WHICH HIS CAUSED BY MOVING THE ITEM, EVEN IF NOT DIRECTLY TOUCHING IT

מילים

ארבעה - FOURTEEN

אפיק - TAKES AWAY

ואוקי - LEAVES

צחוצחי - LIQUID TRACES

פבין - JUGS

מפיץ - MAT

מתני'. שור המזיק ברשות הניזק כד:

1. Why is ר' טרפון's second (קין מקרן) better than his first (לימוד קרן מרגל ד' טרפון)?
2. What is the logic of דיי in both of the above?

גמ'. ור"ט לית ליה דיו ביה.

3. If קל וחומר makes sense logically, why does it need a source?

The rules of logic apply to human wisdom, so in order to know that you can use them in תורה...

4. Where do we see a קל וחומר in the תורה?

5. How many days did ה' say מרים deserved? How many days did she actually sit for? How does that show דיו?

6. What was the "חידוש" of the קל וחומר? (What did we assume we already knew, and what did it teach us?) Is that something we could have known without the קל וחומר [According to ר' טרפון]?

7. If we would say the קל וחומר of רבי טרפון with the rule of דיו attached, what would the קל וחומר teach us?

8. Is that something we would have known even without the קל וחומר? Why?

9. How do the רבנן and ר' טרפון differ in their understanding of the function of the פסוק "תסגר שבעת ימים"?

10. How do the רבנן and ר' טרפון differ in their understanding of the function of the פסוק "ותסגר מרים"?

11. Why would רבי טרפון even think that we don't say "בעלמא דרשינן דיו"?

א"ל רב פפא לאב"י כה.

- 12. What is the קל וחומר that teaches “קרי בזב”?

- 13. If we say דיו, what would the קל וחומר be able to teach us?

- 14. Assuming we would say דיו, would the קל וחומר teach us anything new at all?

- 15. Does the ברייתא apply דיו in this case?

מידוי ולא ד"א כתיב.

- 16. Which step of the above logical sequence (in the previous 4 questions), that רב פפא used to try to prove that there is a תנא who doesn't ever say דיו, do these words challenge?

- 17. Accordingly, would the תנא of this ברייתא apply דיו according to the rules of ר"ט, the רבנן or never?

ומאן תנא דשמעת ליה כה.

- 18. Does רבי יהושע say that one who indirectly (without touching) moves זב will be טמא?

- 19. If so, why can't he be the author of our ברייתא which says the same thing?
Really the שכבת זרע is not what causes...

20. Why does the order of the משנה in כלים force us to say that that משנה was not מחמיר on זרע שכבת זרע just because of זיבה?

א"ל רב אחא מדפתי לרבנא כה:

21. What is the קל וחומר that teaches "מפץ במת"?

22. If we say דיו, what would the קל וחומר be able to teach us?

23. Assuming we would say דיו, would the קל וחומר teach us anything new at all?

24. Does the ברייתא apply דיו in this case?

25. Which step of the above logic does אביי challenge?

26. Is ק"ו for a מפץ learned from טומאת מת?

27. Can we tell if the author of the ברייתא agrees with ר"ט or the רבנן regarding דיו? Explain.

מופנה כה: - מתני: אדם מועד לעולם כו.

BACKGROUND INFORMATION

FOR A **ג"ש** TO NOT BE QUESTIONABLE, THE WORDS USED TO MAKE THE **ג"ש** HAVE TO BE **מופנה** (FREE) IN THAT THEY WEREN'T NEEDED TO TEACH US THE **דין** ITSELF. THERE IS A **מחלוקת** IF BOTH INSTANCES OF THE WORD NEED TO BE **מופנה**, OR ONLY ONE OF THEM (**מופנה מצד אחד**).

מילים

לאי - IN TRUTH

מייתי לה - IT IS LEARNED FROM

מופנה כה:

1. Is the size of **טומאה** or **חומרה** a **כזית** when we are discussing **עדשה**?

2. Which words need to be **מופנה**?

3. How would I know the **דין** (which those two words would also teach us) without those two words?

*The **דינים** of _____ and _____ are connected through...*

*In the **דין** of _____ we already know...*

Therefore...

4. Why does the ג"ש only make sense according to the מאן דאמר that says באתרא ואוקי באתרא

5. What would we say (without the פסוק of ביום וכבסתם בגדיכם ביום) according to the מ"ד that says "מדון מינה ומינה" (השביעי)

6. So how does that מ"ד know otherwise?

ותהא שן ורגל כה:

7. Explain the ק"ו.

8. If the פסוק never taught us "שדה אחר" what would the דין have been?

9. Could we still be learning something from the פסוק even if the ק"ו applied?

10. What is the context of "וחצו את כספו"?

ולא תהא שן ורגל כו.

11. Explain the ק"ו that would teach "לא תהא שן ורגל חייבת ברשות הניזק אלא חצי נזק"

12. How does "ישלם" teach "תשלומין מעליא"?

13. Explain the ק"ו of "ולא תהא קרן ברה"ר חייב"

14. How does “חצון” imply that “אין חצי נזק חלוק לא ברה"ר ולא ברה"י”

ויהא אדם חייב בכופר בו.

15. What does it mean “ויהא אדם חייב בכופר” What would be the case?

16. Explain the ק"ו that would teach “ויהא אדם חייב בכופר”

17. Who is the “עליו” in the פסוק of “ככל אשר יושת עליו”

18. Explain the ק"ו that would teach “ויהא שור חייב בארבעה דברים.”

19. What is the context of “איש בעמיתו”

איבעיא להו: רגל שדרסה בו.

20. In what way is רגל a “הכי נמי” to קרן מועד?

21. Would this agree with needing the point of the first צד הספק? (In other words, does it need to be **both** כוונתו להזיק and אורחיה הוא or just כוונתו להזיק?)

22. What פסוק says a פטור from כופר is תם

23. How does ר' יוסי הגלילי learn that פסוק

24. Why would ר' טרפון say there is regular כופר for תם in the רשות הניזק?

25. What does that assume about רגל?

26. According to רב שימי ט"ו, how could ר"ט have learned it from ניזקין instead?
Would the same assumption about רגל have to be made?

27. Explain the logic of "ולפרוך מה לניזקין דרגל שכן ישנן באש".

The damages of רגל are not (completely) less strict than כופר because...

28. Is there any case of רגל damages that certainly less strict than כופר?

29. Therefore, how must ר"ט be learning that כופר is שלם in רשות הניזק?

30. What, therefore, must ר"ט hold regarding רגל of כופר generally?

31. How is רב אחא מדפתי's way of proving that there is כופר
in רגל different than we have done until now?

*It doesn't just show that the actual קל וחומר must be based on this assumption,
but rather that any other קל וחומר you could possibly make would be...*

If...

מתני'. אדם מועד לעולם כו. – סוף פרק ב'

מילים

- סימא - BLINDED
- פצע - BRUISE
- כחול - PUT EYE CREAM
- חתוד - SCRAPE
- שיחק - HAS PLAYED (FOOLED)
- גרייה - HIS ARROWS
- כבש עליו לתוד - FORCES HIM DOWN

מתני'. אדם מועד לעולם כו.

1. Is there any difference between whether a person did any type of (non-lethal) damage or בשוגג or במזיד that we see from our גמרא?
-

מנא הני מילי.

2. “From where do we learn” what?

3. How do we learn that from “פצע תחת פצע”?

4. From which word specifically are we learning this, and why that word?

ואמר רבה: היתה אבן מונחת לו בחיקו כו':

5. How could one be “unaware” of a stone in his lap in a way that it was not his fault?

6. What is the exact case when the גמרא says “לענין עבד”?

7. What do we learn from the פסוק of “אשר לא צדה” and how do we learn it?

8. What is the difference between “נתכוין לזרוק שתים” and “נתכוין לזרוק ארבע וזרק שמנה” and “זרק ארבע”?

9. Make a chart to define all the דינים in this section of the גמרא:

ואמר רבה: זרק בלי מראש הגג כו':

זרק בלי מראש הגג והיו תחתיו כרים או כסתות.

10. What would have happened if no one took the cushions away?

11. Is the person who takes the pillows away חייב? Why or why not?

זרק תינוק מראש הגג ובא אחר וקבלו בסייף.

12. Did the child die faster because of the second person with the sword?

13. How is this case similar to the case of בני אדם בעשרה מקלות?

בא שור וקבלו בקרניו כו.

14. What do ר' ישמעאל בנו של יוחנן בן ברוקא and רבנן disagree about?

15. What two possibilities are there in the case of “בא שור וקבלו בקרניו”?

16. What is the connection between the two? How would each hold in the case of בא שור וקבלו בקרניו?

17. Do either think that he is פטור from כופר because the ox is פטור from the murder, or is it for another reason?

18. What exactly was the state of mind of the person who was נתהפך?

19. What three levels of intention do we mention in this part of the גמרא?

..... Will be חייב *only for actual damage*

..... Will be חייב *for דברים (excluding בושת)*

..... Will be חייב *also for בושת. But there is no need to have intention to actually...*

ואמר רבה: הניח לו גחלת כו.

20. Why is הניח לו גחלת על לבו ומת not murder?

21. What is different about על בגדו ונשרף?

22. What do you think the דין would be if הניח לו גחלת על לבו, and the person left it on, but survived; however, the leaving it on made it cause a lot more damage than it would have otherwise? Why do you think this?

קדע את כסותי שבר את כדי – חייב, על מנת לפטור – פטור.

23. From which part of the משנה do we learn “על בגדו” “על בגדו” and how do we learn it?

בעי רבה: הניח גחלת על לב עבדו כו.

24. What are the possible ways of looking at the question of על לב עבדו?

25. What are the possible ways of looking at the question of על לב שורו?

הדרך עלך כיצד הרגל

פרק ג. משנה: המניח את הכר בר"ה – שלח ליה רב הסדא לר"נ כו:

מילים

- כד - JUG
- חבית - BARREL
- נתקל - TRIPS
- קורתו - BEAM
- נסדקה - CRACKED
- קרן זוית - CORNER
- קרנא דעצרא - [PUBLIC] OLIVE PRESS

פרק ג. המניח את הכר בר"ה כו.

1. List all the damages that are in the משנה that actually occur, and indicate who is חייב or פטור for them.

2. Why would someone dump out their wine to save honey?

FOR THE FOLLOWING QUESTIONS, ASSUME THE VALUE OF WINE IS \$200, HONEY IS \$500 AND THE שכר FOR SAVING THE HONEY AND USE OF BARREL IS \$75 TOTAL.

3. How much money would the owner of the honey have lost if the owner of the wine hadn't thrown out the wine and saved the honey?

4. Would the owner of the wine lost any money if he had just let the honey spill out and not done anything?

5. How much did the owner of the wine lose by spilling out the wine, and how much would he get back through charging שכר?

6. What other possibilities could make sense or be “fair” to determine how much the owner of the wine should be paid?

Since the owner of the honey would have lost a lot more...

Since the honey would have been wasted, maybe the owner of the wine can even keep...

7. What does it mean to be a נפקא מינה למקח וממכר?

ובא אחר ונתקל בו:

איבעי ליה לעיוני ומיזל.

8. Does this mean that the person who left the barrel was allowed to leave it?

9. Just because someone else does the wrong thing, does that always give you the right to do whatever you want back?

10. In what case would you be allowed to take matters in your own hands, and break the barrels?

11. Why does our משנה fit fine with שמואל and רבי יוחנן?

12. Why does our משנה not seem to fit with רב?

13. How can we say it fits with רב?

14. Even when you are allowed to break the barrel, does this change the דינים at all compared to when you trip by accident?

אמר ליה ר' אבה לרב אשי כו:

15. According to עולא, would the דין be different than what רב\אבי יוחנן say the דין would be?

16. In a case of קרנא דעצרא would עולא agree that a person who trips and breaks it is חייב?

17. What question would you have to ask according to עולה in any case to determine if someone is חייב for breaking something in רה"ה?

18. What question would you have to ask according to רבי יוחנן or שמואל in any case to determine if someone is חייב for breaking something in רה"ה?

שלח ליה רב חסדא לר"נ כז: - ר' יהודה אומר: במתכוין - חייב כח:

BACKGROUND INFORMATION

עביד איניש דינא לנפשיה - A PERSON CAN TAKE THE LAW INTO HIS OWN HANDS. THIS MEANS THAT SOMEONE CAN DO SOMETHING THAT WOULDN'T BE OTHERWISE ALLOWED (SUCH AS USING NON-DEADLY FORCE) IN ORDER TO DEFEND ONES POSSESSIONS. THERE IS A מחלוקת ABOUT THIS, WITH ONE OPINION SAYING YOU SHOULD ALLOW THE DAMAGE TO BE DONE AND THEN GO TO בית דין TO GET PAID BACK. HOWEVER, WHERE ONE WILL NOT BE ABLE TO RECOVER THE DAMAGES IS בית דין, AND THEREFORE IF YOU DON'T DO SOMETHING THE LOSS WILL BE PERMANENT THIS OPINION WILL BE MORE LENIENT ABOUT USING FORCE TO STOP THE LOSS. THE OPINION WHICH SAYS THAT YOU CAN GENERALLY USE FORCE TO STOP A LOSS HOLD THAT WAY BECAUSE WE SHOULDN'T TROUBLE A PERSON TO GO TO בית דין FOR NO REASON.

נרצע - A SLAVE NORMALLY ONLY SERVES 6 YEARS, BUT IF HE WILL WANT TO STAY, HE STAYS UNTIL THE יובל YEAR AND IS CALLED AN עבד נרצע.

מילים

- רבוכה - KNEE
- אוגף - SADDLE
- פרדא - HANDLE
- מרא - SHOVEL
- לזיל - GO
- דיינא - A JUDGE
- שמט - PULLED OUT
- פזרא - STAFF
- עקלתון - CROOKED
- מיצר - BOUNDARY MARKER
- הוחלק - SLIPPED
- חרסית - SHARD

הטיה – SMASHED

נשוף – KNOCKED

שרעהא – ENLARGED (OVERFLOWING)

שאלה ליה רב חסדא לר"נ כז:

1. What are the numbers of רב חסדא meant for?

2. What us רב נחמן's problem with that?

3. Why was the person hitting someone else with a shovel?

4. Was he justified in hitting? Why or why not?

5. What do you think the reasoning for רב יהודה that "לא עביד איניש דינא לנפשיה" is?

6. If we say "לא עביד איניש דינא לנפשיה" what should the person do instead?

7. Why should איכא פסידא make a difference? What type of פסידא are we talking about?

8. If there isn't פסידא why should anyone allow him to do לנפשיה?

מתיב רב כהנא כז:

9. What does בג בג suggest and why does he suggest it?

10. Who does this challenge and how does it challenge it?

11. According to בני בני, does one have the right to sneak in and take it? (Hint: Why does he say you shouldn't?)

12. What two answers are given to the challenge from בני בני's statement?

13. What is the major difference between these two answers?

According to one בני בני individually is still challenging...

14. What language is difficult in the 2nd answer?

15. Are both answers קשיא? Which one is left full intact?

ת"ש: שור שעלה בת.

16. What would be the difference if the attacking שור is a תם or a מועד and you let it kill your ox?

17. Who does this ברייתא challenge and how?

18. Why does the ברייתא need to be talking about a מועד in order to be a challenge?

19. What do we learn about protecting your property from this part of the גמרא?

Even when you can damage or risk causing damage to someone else's damaging property in order to protect your own, you must...

תא שמע: המלא הצר חירו כח.

20. On who is this a challenge and how?

21. How does ר"נ בר יצחק deflect the challenge? Doesn't he also agree you can break the barrels?

ת"ש: מניין לנרצע כח.

22. Why does the master want the slave to leave?

23. Is there a loss to the master if the slave is not a thief?

24. How is this משנה a proof?

25. Who is the "שב" and why is he called that?

26. If the issue is that the slave is married to a שפחה why is the slave being forced out?

27. In that case, for who's benefit is the slave being pushed out?

28. Does that affect the relevance of this משנה to our סוגיא? How?

ת"ש: המניח את הכר ברה"ר כח.

29. To whom is this a challenge and how?

30. What would all the דינים be if someone broke the כד intentionally?

31. How does this make our משנה no longer a challenge?

ת"ש: וקצתה את כפה כח.

32. What does this פסוק translate to literally? What is it a punishment for?

33. What is the actual דין?

34. If this was a case that is דבר אחר ע"י דבר אחר, what would that imply?

35. If this was a case that is דבר אחר ע"י דבר אחר, what would that imply?

36. Which does the end of the ברייתא imply the case is and how does it imply that?

Had it actually meant to teach...

37. How could it be read as implying the exact opposite?

ת"ש: הרי שהיתה דרך הרבים כח.

38. Why should the person be able to physically protect the pathway?
What does this assume about the ownership of that pathway?

גזירה שמא יתן להם דרך עקלתון.

39. What was the actual גזירה?

40. Based on that, why can't he protect the pathway?

He has no right to protect a pathway that isn't...

41. Is there a conceptional difference between "כל מן הצד דרך עקלתון הוא" and "גזירה שמא יתן להם דרך עקלתון"? What about a practical one?

42. Why can't he (in what case must it be that he can't) take back his old path?

ת"ש: בעל הבית שהניח פאה כה.

43. Are poor people generally allowed to take פאה without asking the owner first?

44. Are they are allowed to take from צד אחר?

45. Could the owner stop them from taking from צד אחר?

46. What does the ברייתא of "המפקיר את כרמו" help us understand about the ברייתא of "בעל הבית שהניח פאה" and how does it help us understand that?

מתני'. ושברה ברו ברה"ר... גמרא

47. What are the words "לא שנו" going on in the משנה?

48. What is שמואל's objection to רב's understanding of the משנה?

49. What must רב say about the water and why must he say it?

מתיב רב אושעיא כח:

50. If someone leaves something dangerous in the רה"ר and is not מפקיר it, what will רב and שמואל each consider it? (בור or שור)

רב:

שמואל:

51. What is the לימוד from the פסוק of “ונפל שמה שור או חמור”?

52. How is the רישא קשיא לרב?

53. How is the רישא קשיא לשמואל?

54. How does רב explain the contradiction of the ברייתא itself?

In the רישא the דין is פטור because...

In the רישא the דין is חייב because...

55. How does שמואל explain the contradiction of the תא ברייתא itself?

In the תא ברייתא the דין is פטור because...

In the תא ברייתא the דין is חייב because...

א"ר אלעזר: לא שנו בת:

56. What is ר' אלעזר talking about when he says "לא שנו"?

57. Why do you think ר' נתן would say חייב and would others say פטור?

ר' יהודה אומר: במתכוין חייב כח: – מתני'. השופך מים ברה"ר והוזק בהן אחר ל.

BACKGROUND INFORMATION

וחמץ משש [שעות] ולמעלה – ANYTHING WHICH IS אסור בהנאה IS EFFECTIVELY NOT YOURS, SINCE YOU CAN'T DO ANYTHING WITH IT, AND IT HAS NO VALUE TO YOU.

מילים

גלל – DUNG

אסתלק – REMOVED

במפריח – PROJECTED

במצמצם – RETRACTED/CONSTRAINED

להתחכך – TO RUB THEMSELVES

ר' יהודה אומר: במתכוין חייב כח:

1. Does the משנה (who is מאיר ר') require תנא קמא of the חייב like יהודה ר' in order to be מתכוין?

2. What is the question of מה"ד מתכוין? Isn't it obvious what מתכוין means?
There could be many...

3. What do you think could be 3 level, with יהודה ר' holding you are חייב for the highest level of intent, ר"מ holding one is חייב for a middle level of intent and everyone agreeing that an אונס makes one פטור? (Define the two theoretical levels of intent)

4. How do we learn "ולנערה לא תעשה דבר" of פסוק from אונס רחמנא פטריה

5. Which part of the ברייתא of "נשברה כדו" are we using as a proof and what is it proving?

6. How does this disprove רבא's explanation that the "מתכוין" of ר' יהודה means "במתכוין להורידה למטה מכתיו"?

אלא אמר אביי: בתרתי פליגי בט.

7. Why do you think that a פושע נתקל should be considered a פושע?

8. Why do you think a נתקל should not be considered a פושע?

דליכא דרכא אחרינא, אנוס הוא.

9. Why is this an אונס?

10. What is the meaning of מתכוין אחר נפילה and מתכוין בשעת נפילה?

רבי אלעזר אומר: בשעת נפילה מחלוקת בט.

11. Which part of the ברייתא of "נשברה כדו" implies that ר"מ מחייב?

12. Which part of the ברייתא of "נשברה כדו" implies that רבנן פטרי?

רב יוחנן אומר לאחר נפילה מחלוקת כט:

13. How do we know רבי מאיר מחייב בשעת נפילה?

14. How do we know רבנן פטרי בשעת נפילה?

15. What does the גמרא conclude the meaning of ר' יוחנן's statement is?

16. How does this fit into his actual words?

איתמר: מפקיר נזקיו כט:

17. Why אליבא דר"מ כ"ע לא פליגי?

18. What is the difference between the case of “אלא במפקיר” and “מפקיר נזקיו דעלמא” (Not the דין דהכא נזקיו דהכא)?

19. Which part of רבי אלעזר's statement shows that he would say חייב here? How does it show that?

20. How does ר"א's explanation of the משנה of הגלל את ההופך seem to imply that ר"א would hold נזקיו פטור?

21. How does saying “שהחזירה למקומה” change our understanding?

The Reason ר"א says you are פטור when לזכות בהן is not because there is a general rule of “מפקיר נזקיו פטור” but because in this case...

אמר רבינא: משל כט:

22. Explain how the case of “החזירה למקומה” is similar to “מוצא בור מגולה וכסהו וחזר וגילהו”

23. How are the two cases not similar, as pointed out by מר זוטרא בריה דרב מרי? What would be a better משל and why?

24. According to the reasoning of מרי זוטרא בריה דרב מרי should the one who is החזירה למקומה be חייב or פטור?

25. Why would it be different if “הפכה לפחות משלשה”?

26. What is the difference between the words “הפך” and “הגביה”?

27. In what case specifically does ר"א hold that is הפוך את הגלל ברה"ר והוזק בהן אחר?

ומדרבי אלעזר אמר חייב כט:

לא שנו אלא במפריח.

28. What do the words “לא שנו” go on?

מכלל דחיוכא דבור ברשות הרבים הוא.

29. How is this implied?

לפי שאין דרכן של בני אדם להתחכך בכתלים.

30. Why should this make someone פטור?

31. How does the גמרא conclude that really רבי יוחנן would say that המפקיר נזקיו חייב?

32. Based on this conclusion, how will we now understand the reasoning for the fence of thorns case according to רבי יוחנן?

33. Which statement of ר"א is דידיה?

מתני'. השופך מים ברה"ר והוזק בהן אחר ל'. – מתני'. שני קדרין שהיו מהלכין לא.

BACKGROUND INFORMATION

DURING THE RAINY SEASON WHEN THE STREETS ARE NOT GENERALLY DRY, THERE IS PERMISSION TO POUR YOUR WATER INTO THE Rשות BUT THAT DOESN'T MEAN THAT YOU WON'T BE חייב IF DAMAGE IS CAUSED.

מילים

- רפשו - HIS MUD
- תמו - WENT AWAY
- פותקין - OPEN
- ביכותיהן - WASTE PIPES
- וגורפין - SHOVEL
- מערותיהן - SEPTIC PITS
- כותל רעוע - A WEAK WALL
- כותל בריא - A STRONG WALL
- מעמיקי - TO MAKE A WHOLE
- המחרישה - THE PLOW
- שדי - THROW
- נורא - FIRE
- הגלת - THE TIGRIS
- תבן - PROCESSED STRAW
- קש - WHOLE STRAW
- משרקי - SLIPPERY
- זבלים - MANURE
- קרמית - COMPARING/CHALLENGING FROM
- מדקא'ירינג - CHALLENGED WITH...

מתני'. השופך מים ברה"ר והזקק בהן אחר ל'.

1. What is the question of “לא יהא אלא כרפשו”?

2. How does “תמו מיא” solve the problem posed by the previous question?

תרתיה למה ל'.

3. What is taught twice?

ת"ר: המצניע קוצותיו וזבוכיותיו ל'.

4. Why should the wall being weak cause the מצניע to be חייב?

5. Why should the wall having been strong cause the בעל הכותל to be חייב?

המכסה בורו בדליו של חבירו.

6. What should this person expect to happen?

7. How is that similar to the case of putting thorns in a wall?

הוה ליה לאודועיה.

8. Who should he have informed and what should he have informed him?

ת"ר: חסידים הראשונים ל'.

9. Is it ok to put thorns in a strong wall?

10. Why do you think the חסידים would put them elsewhere?

11. What are the three ways to be a חסידא?

מתני'. המוציא את תבנו וקשו ל.

12. How does the first יהודה quoting ברייתא seem to show that יהודה ר' is not consistent with our משנה?

13. How does the second יהודה quoting נר חנוכה about משנה seem to show that יהודה ר' is not consistent with our משנה?

14. What is the difference between “רשות בית די” and “רשות מצוה”?

15. Why is the משנה only a contradiction if “רשות” means רשות מצוה and not if it means רשות בית דין?

16. How does the starting “כל אלו שאמרו מותרין לקלקל” seem to show that יהודה ר' is not consistent with our משנה?

17. According to רב נחמן, must we change our understanding of what יהודה ר' would hold if there was רשות בית דין (even if not רשות מצוה)? Why?

18. According to רב אשי, must we change our understanding of what יהודה ר' would hold if there was רשות בית דין (even if not רשות מצוה)? Why?

כל הקודם בהן זכה ל:

19. What is considered “שבח” and what is considered “גוף?”
-
20. Without a קנס, is someone entitled to the שבח of something left illegally in the רה"ר? What about the גוף? Why is there a difference?
-
21. What would the חידוש if “אסורין משום גזל” is going on “אותו שקדם וזכה on?”
-
22. Why does the full ברייתא not allow for such an understanding?
-
23. According to רב, why would there only be a שבח to the גוף if it is שייך to have קנס?
-

איכעיא להו ל:

24. Why do you think that “לאלתר קנסינן” would make sense?
-
25. Why do you think that “לכי מייתי שבחא קנסינן” would make sense?
-
26. Why does it matter that we challenged רב from the case of גלל before רב נחמן’s answer?
-

לימא בתנאי: שטר שכתוב בו רבית ל:

27. What similarity does the case of the שטר with רבית have to the מחלוקת between ר"מ and זעירי?
-

28. Explain the two differences pointed out between the two cases.

לימא כהני תנאי: המוציא תבנו וקשו ל:

29. What is the contradiction in this ברייתא?

30. What two answers are given that could resolve this contradiction?

31. Why can't זעירי say the second one, but רב could?

32. What did רב הונא do that seems to contradict his opinion?

33. In conclusion, does רב הונא hold that the גוף is הפקר? Does he hold that we publicize that?

מתני'. שני קדרין שהיו מהלכין לא. - מתני'. זה בא בחביתו וזה בא בקורתו לא:

מילים

קדרין	- POTTERS
הזהיר	- WARN
טריד	- PREOCCUPIED/BUSY
כתף	- TO ADJUST [THE LOAD]
לפוש	- TO REST
קורה	- BEAM
הזגגין	- GLASSWARE MERCHANTS
בירא	- PIT
כריתיה	- DUG
לכר	- EXCEPT
האי מאי	- WHAT [SORT OF ANSWER] IS THIS?

מתני'. שני קדרין שהיו מהלכין לא.

1. According to ר"מ, is the דין of our משנה obvious?

2. According to the opinion that says נתקל אונס הוא, if there was not enough time for the first person to get up or warn the person behind him, would the first person be חייב?

3. What do רב נחמן בר יצחק and רבי יוחנן disagree on?

4. If the משנה if “היה בעל קורה ראשון” was about עמד לכתף, who would it be a question on and why?

5. If it is talking about עמד לפוש, is it a question on either one? Why or why not?

ת"ש: הקורין והזגלן לא.

6. Who would this ברייתא would be a case of “שלא היה להן” who would it be a question on and why?

7. Do warnings prevent liability even the person warning is doing the wrong thing or something unusual?

אמר רבא: ראשון חייב בנזקי שני לא.

בנזקי גופו בין בנזקי ממונו.

8. Are we talking about the גוף and ממון of the ראשון who damages, or the גוף and ממון of the שני who is damaged?

9. Why is the first one more פושע than the second one for tripping?

10. What does this teach us in general about “נתקל פושע הוא”?

One is only a פושע when he tripped because...

האי בירא לאו אנה בריתיה.

11. Why does this matter?

12. If someone's property באינס was taken into the רה"ר, is there any חיוב to take it out?

13. What if someone is themselves placed in the רה"ר in a way they are blocking traffic, do they have a חיוב to leave?

מותרים: כולן חייבין לא:

14. What is the difficulty?

15. How do we change our understanding of what רבא originally said, and how does that help?

16. According to this second understanding, why should the second person not be חייב to the third person for damage to his כלים, but the first should be חייב to the second for such damage?

17. Why does this second understanding of what רבא said not make sense?

18. What is the third understanding of רבא?
How does this differ from the first?

19. How do the changes in the third understanding resolve the question we had on the original first understanding?

20. When we say the ראשון is חייב if the third person falls because of the ראשון, does that mean the third person trips on the first person or the second person? Describe the case in detail.
-

מתני'. זה בא בחביתו וזה בא בקורתו לא: - מתני'. שני שוורין תמיין לג.

BACKGROUND INFORMATION

“FOREST” IF SOMEONE GOES INTO A FOREST AND ACCIDENTLY KILLS SOMEONE, HE IS NOT CONSIDERED A COMPLETE RECKLESS BECAUSE A PERSON SHOULD HAVE CONSIDERED THAT THERE MIGHT BE SOMEONE ELSE ALSO IN THE FOREST AND BEEN CAREFUL. HOWEVER IT WAS NOT COMPLETELY RECKLESS EITHER BECAUSE YOU DIDN'T KNOW THAT THERE WAS SOMEONE THERE.

מילים

מסגי - WALKING

לסגויי - TO WALK

המבקע - ONE WHO CHOPS

אסוקי אדעתיה - KEEP IN MIND/REALIZE

טפח - HIT/TAPPED

שביחי - COMMONLY FOUND

להפנות - TO GO TO THE BATHROOM

נפח - BLACKSMITH

שוליא - APPRENTICE

מסרהב - PRESSURING

מתא - CITY

אכבא - AT THE DOOR

עול - COME IN

אדוכתך - AT YOUR PLACE

מתני'. זה בא בחביתו וזה בא בקורתו לא:

שלזה רשות להלך ולזה רשות להלך

1. What does this line mean?

אם עמד בעל קורה חייב.

2. Why is the דין different in this case?

ואם אמר לבעל קורה עמוד...

3. Does the saying “עמוד” take away the permission of the other person to walk? (Meaning it is no longer רשות להלך). Does this change your understanding of “רשות” in this context?

גמ'. בעא מיניה רבה בר נתן לב.

4. Why is this case a שכן כל from the case of יער?

5. Why is our משנה that says “שלזה רשות להלך ולזה רשות להלך” not a contradiction to what is learned from this שכן כל?

ונכרתו הנפשות העושות מקרב עמם.

6. Why does this פסוק indicate that the woman had to have done something as well?

היה בעל קורה ראשון בו' לב.

7. How does our משנה seem to support the view of ריש לקיש?

8. How could our משנה be read as challenging the view of ריש לקיש?

9. How could ריש לקיש distinguish between his ruling and our משנה?

10. How does the end of the משנה seem to support ריש לקיש's view?

11. How could this part of the משנה be distinguished from ריש לקיש's ruling, so that it does not necessarily support him?

מתני'. שנים שהיו מהלכין ברה"ר לב.

12. What seem to be the 3 cases of our משנה?

13. Which case of the משנה is the biggest חידוש? Why?

14. What part of our משנה is not like איסי בן יהודה?

15. How do we know that one of the cases of our משנה must be speaking about different circumstances than the other cases, even though it is not mentioned?

16. Why may one run ע"ש בין השמשות?

17. Based on this גמרא, what do you think the דין might be if someone was running through a ר"ה on an ordinary day to catch the last מנין for מנחה in town? Explain your reasoning.

מתני'. המבקע ברה"ר לב:

18. Which case in the משנה is the biggest חידוש? Why?

הנכנס לחנותו של נגר שלא ברשות, ונתזה בקעת וטפחה על פניו ומת – פטור.

19. What do you think is the reasoning for this דין?

20. Why is this different from the case of the יער?

21. Why is the case of יער considered כמי שנכנס לדעת חבירו?

22. What are two opposite reasons one could be פטור from even though he killed someone by accident?

גדול שבדיינין קורא.

23. So why should the one doing the hitting be punished at all? Isn't this an אונס?

מיתובי: הזורק את האבן לב:

24. Why is this case a challenge?

25. How does the answer of “בסותר את כותלו” weaken the challenge?

26. What do we say the exact case and reasoning is?

27. Based on this, try to give rules for determining if something is 1) שוגג 2) שוגג, אונס, or 3) קרוב למזיד.

רב פפא משמיה דרבא מתני לה ארישא לב:

28. What does רב פפא teach goes on the ארישא?

מאן דמתני לה אסיפא – כ"ש ארישא.

29. Why?

30. What does the 2nd ברייתא (that starts “הנכנס” לחנותו של נפח) seem to contradict?

הכא במאי עסקינן – בשוליא דנפחי.

31. Which ברייתא are we qualifying with this?

32. Why is the דין different if it was שוליא דנפחי than anyone else?

רב זביד משמיה דרבא לג:

33. What did ר' יוסי say according to this version?

34. Why should the thrower be חייב at all if the victim was ממציא את עצמו?

מאן דמתני לה אהא – כ"ש אקמייתא.

35. Why?

ת"ר: פועלים שבאו לתבוע לה.

רשאיין פועליין לתבוע שברזן מבעל הבית.

36. So what should the דין then be?

37. How does the last ברייתא quoted show that קום אדוכתך משמע אין - אין?

אף על פי שנכנס ברשות.

38. What does this mean if we are saying this ברייתא proves that קום אדוכתך משמע אין - אין?

מתני'. שני שוורין תמין לג. – מתני'. שור שוה מאתים לד.

BACKGROUND INFORMATION

GENERALLY DEBTS CAN ONLY BE COLLECTED FROM THINGS OR MONEY CURRENTLY IN POSSESSION OF THE ONE WHO OWES THE MONEY. AN EXCEPTION IS MADE FOR LAND THAT WAS SOLD AFTER THE DEBT WAS INCURRED, AS IT IS CONSIDERED UNDER A LIEN TO THE DEBT. HOWEVER, OTHER THINGS WHICH ARE SOLD CAN NOT BE COLLECTED FROM.

אפותיק – SOMETHING SET ASIDE TO SPECIFICALLY BE COLLECTED FROM IN THE PAYMENT OF A DEBT.

מילים

הוחלט – TAKE POSSESSION

יושם – EVALUATE

זיקא – WIND (LIFE BREATH)

ניירא – PAPER

קלא – I BURNED

מתני'. שני שוורין תמין לג.

1. What are the cases of the משנה?

2. What are the two ways of understanding the פסוק of “כמשפט הזה יעשה לו”?

3. According to ר"ע, what is the exact דין if a שור תם is חובל an אדם?

4. לפטורו מארבעה דברים. To make what פטור?

5. Why might I think to differentiate between צער and שבת\רפוי?

מתני'. שור שזה מנה לג.

6. Explain how saying that the פסוק of החי השור את ומכרו is an instruction to ר' ישמעל בית דין would support.

7. Explain how saying that the פסוק of החי השור את ומכרו is an instruction to ר"ע would support לניזק ומזיק.

8. What would each say if הקדישו ניזק איכא בנייהו? Why?

בבא מיניה רבא מר"נ לג.

9. According to ר"ע, would רבא have a question? Why or why not?

לרידיא.

10. Explain all the steps of the case and the דינים.

11. Why generally do allow collection from a slave that is an אפותיק but not a שור once they are sold?

12. Based on the above, is the reason that one can collect from an אפותיק after it is sold because of the nature of the lien, or because the buyer should have known about it and assumed the risk?

13. Based on this, why should this particular שור be different?

תני רב תחליפא בר מערבא לג:

מכרו איז מכור.

14. Is it not sold at all? Or is it just not sold permanently, but it is sold for plowing.

15. Does the answer to the previous question change between the הוא אמינה and מסקנה?

ת"ר: שור תם שהזיק לג:

קדמו בעלי חובות והגביהו.

16. The בעל חוב of who?

פחת שחיטה.

17. What does this mean?

המזיק שעבודו של חבירו פטור.

18. What three examples are given here, and how are they all expressing this concept?

19. How is it implied that ב"ח מאוחר שקדם וגבה, מה שגבה לא גבה?

אילו גבך הוה, לא מינך הוה גבי ליה.

20. Explain the logic in this line.

It is not the owner of the ox that I am collecting from, but rather...

ת"ד: שור שזה מאזהים שנגח לני.

21. Why do you think we assess the damages based on the change in value of the damaged ox at the time of damage, and not based on its increased value (and increased theoretical value had the damage not been done) at the time of **בדין** **העמדה**?

22. According to **ר"ע**, in what case would the damaged party benefit from one of the oxen increasing in value?

23. Explain the meaning of "**קרנא דתורך קבירא ביה**" and why that should make the **מזיק** **חייב** to pay more than the initial damage.

מתני'. שור שזה מאזהם לך. – סוף פרק ג'

BACKGROUND INFORMATION

THERE ARE 4 TIT IN EVERY סלע AND THERE ARE 100 TIT IN EVERY מנה.

IF AN OWNER KNOCKS OUT OR BLINDS HIS SLAVE'S EYE OR KNOCKS OUT A TOOTH, THE SLAVE GOES FREE.

ONE WHO HITS HIS PARENTS AND CAUSES A WOUND IS חייב מיתה.

מילים

מחצין – THEY DIVIDE

חס – HAD MERCY

עילויה – ON HIM

אפקיה – LEARNED OUT

בייש – EMBARRASS

סימא – BLIND

והפיל – KNOCK OUT

כלבו – HIS DOG

בקוטמא – IN THE ASHES

קמגנדר – IT ROLLS

כיבין – IT WAS IN PAIN

חינכיה – ITS TOOTH

פתקיה – PUSHED

נזייתא – COVER

איתסי – HEALED

ברי – CERTAIN

שמא – MAYBE

דאיתנהו לתרווייה – THEY ARE BOTH HERE

12. גדול למוד תורה, שהלמוד מביא לידי מעשה. האם הגמרא מבינה שזה בא להגיד שלימוד גדול או מעשה גדול? תסביר.

13. מה ההבדל בין למיגמור לבין לאגמור? איזה יותר גדול?

14. תסביר איך "אשריכם זורעי על כל מים משלחי רגל השור והחמור" פירושו הוא "העוסק בתורה ובגמילות חסדים זוכה לנחלת שני שבטים", תכתוב אלו מילים מלמדות מה.

15. מה הם כל סוגי השכר שאדם יכול לקבל שמנויים בסוף הפרק?

2. באיזה אופן אריה שאוכל בעלי חיים דומה לשור שאוכל פירות?

3. איזו שאלה יש לנו מהפסוק "ארי' טורף בדי גורותיו" ואיך עונים?

4. איך הברייתא "וכן חיה שנכנסה לחצר הניזק, טרפה בהמה ואכלה בשר - משלם נזק שלם" היא שאלה על ההנחה שלנו בקשר לאריה? איזו מילה צריך להסביר אחרת?

5. אחרי שאתה מגיע למשנה הבאה, תסכם את הדין (והמקרה) של אריה אם רבינא הולך על שמואל ואם רבינא הולך על המשנה.

מתני'. מה בין תם למועד טז:

6. מה הפשט "משלם חצי נזק מגופו"?

7. וישכב חזקיהו עם אבותיו ויקברוהו במעלה קברי בני דוד. מאלו מילים לומדים משהו, ומה לומדים?

8. כי כרו שוחה ללכדני ופחים טמנו לרגלי. איזו מילה גם ר' אלעזר וגם ר' שמואל בר נחמני מפרשים?

9. ואתה ה' ידעת את כל עצתם עלי למות. איך זה מסייע לאופן שהבעיה היתה אשת איש ולא זונה?

10. יהיו מוכשלים לפניך בעת אפך עשה בהם. תסביר איך רבא לומד את מה שהוא לומד מהפסוק?

ת"ר: וכבוד עשו לו במותו יז.

11. אלו 4 דברים מציעים שהם הכבוד שעשו לחזקיהו בהלווייתו?

מתני'. חמשה תמיז, וחמשה מועדין טו: – פרק ב' יז.

רקע

קברי בני דוד – בדרך כלל אסור לקבור אנשים בתוך חומות העיר ירושלים. אבל יש יוצא מן הכלל למשפחת דוד המלך.

שחשדוהו – ירמיהו הי' בהן והואשם ע"י הרשעים כאישות אסורה. הוא התלונן על כך בפסוק המצוטט.

חלוצי כתף – הי' מנהג להפשיט את הכתפיים מלבושן כסימן אכילות.

דמשי ידו' ומנח תפילין ומברך – באותם ימים היו לובשין תפילין כל היום.

מילים

אריה טורף כדו גורותיו – אריה טורף בשביל ילדיו

ומחנק ללכאותיו – וחונק בשביל הנקבה שלו

וימלא טרף חוריו – וממלא את החור בו הוא גר בכשר הטרף

ומעונותיו טריפה – ומתגורר עם הכשר שטרף

בשנמלכה ואכלה – כששינתה את דעתה ואכלה אותה

לצדדין קתני – מלמדים אותנו שני מקרים שונים

כרה – חפר

כי כרו שוחה ללכדני ופחים טמנו לרגלי – הם חפרו בור לתפוס אותי והחביאו מלכודות לרגליי

כילה – (CANOPY (GLORY

אמר שמואל: ארי כרה"ר טו:

1. מה רגיל בשביל אריה לעשות כשאוכל את הבהמה שתפס?

8. רבינא מקשה ממשנה לקמן שאומרת "כיצד". איך המילה כיצד היא קושיא על הפשט של רב כהנא?

9. מה הפשט במשנה לפי רבינא?

10. איך בדיוק זה שונה מרב כהנא, ועונה על שאלת רבינא?

איכא דרמו לה מזרמא טו.

11. איזו שאלה בגירסא הראשונה לא נשאלת לפי הגירסא הזו? איזו שאלה חדשה יש בגירסא הזו?

12. האם הגירסא "המתוקנת" של רבינא במשנה זהה בתשובה הזו?

13. איך הגירסא הזו עונה על שתי השאלות?

ולא לרבויין טו.

14. לימא מסייע ליה. איך הברייתא מסייעת לרבי אליעזר? (זה נראה שזה רק סותר למשנה)

15. איך "מן הצד" יהי' אופן שונה לתרץ את הסתירה בין המשנה והברייתא באופן שלא יסייע לרבי אליעזר?

16. האם הגירסא השלישית (איכא דרמי) מתאימה עם הגירסא הראשונה או השני' בהבנת רבי אליעזר במשנה? תסביר.

17. למה שהמשנה תמנה גם צבוע זכר וגם נקבה?

18. מה אומר רבי אליעזר שממנו יכול להשתמע שהוא סובר שעוד בעלי חיים חוץ מנחש הם מועדים מתחילתם?

מתני'. חמשה תמין, וחמשה מועדין טו:

חמשה תמין, וחמשה מועדין.

1. על מי מדובר, חמישה מה הם תמים וחמישה מה מועדים?

2. על איזה בעל חיים כולם מודים שמועד מתחילתו?

3. איך אמירת המשנה השן מועדת לאכול מוכיחה שבחצר הניזק עסקינן?

4. למה שנגיד "רישא רבנן וסיפא רבי טרפון"?

5. איך אפשר לומר שכל המשנה כר' טרפון?

אמר רב כהנא טז.

6. איך מראה רב כהנא שהמשנה לא יכולה להיות כולה טו: טרפון?

היות והמשנה אומרת מקרה מסוים של שן שאמור להיחשב כקרן, המקרה ההוא הוא...

אבל הדין במשנה במקרה זה הוא...

ואילו ר' טרפון הי' סובר...

7. איך רב כהנא משנה את הבנתנו במשנה?

המשנה לא מתכוונת שיש 5 סוגי נזק שנחשבים תם ועוד 5 שנחשבים מועד, אלא...

מתני'. חמשה תמיין, וחמשה מועדיין טז: – אמר שמואל: ארי כרה"ר טז:

רקע

מועדיין מתחילתן – מבלי הזהרה, הם נחשבים כמוזהרים ועומדים, כיון שבשכילם זה רגיל לגרום כזה נזק, גם אם בהמה זו מעולם לא עשתה נזק כזה.

והיכן העדתן – איפה זה משנה שהם נחשבים מועדים מתחילתן?

אבל פכין קטנים אורחיה הוא – ולכן זה יחשב כרגל ולא כקרן.

מילים

ליגח – לנגוח בקרן

ליגוף – לרחוף בגוף

לרכוץ – לשבת

לכעוט – לרחוף עם הרגל

איירי בה – שדיברנו עלי

דרמו ליה מירמא – הביאו אותה כסתירה

למעך – TO CRUSH

אפא – [POLECAT (WEASEL TYPE OF ANIMAL) [OR A CHEETAH

עטרף – BAT

ערפד – ANOTHER TYPE OF BAT

קימוש – סוג קויץ (NETTLE)

חוח – סוג אחר של קויץ

ת"ש המית שורי את פלוני טו: – מתני'. חמשה תמיז, וחמשה מועדיז טו:

רקע

חצי נזק צרורות – ישנה הלכה למשה מסיני שצורות (אבנים קטנות) שמזיקים כשהם עפים מתחת רגלי השור כשהוא הולך משלמים חצי נזק וזה נחשב ממון ולא קנס.

ואי תפס לא מפקינז מיניה – "אם האדם לוקח את זה, לא מוציאים ממנו". כשלמישהו מגיע לקבל משהו, גם אם בית דין לא יכולים להוציא את הכסף בשבילן, הם לא יקחו את זה ממנו אם הוא לוקח בעצמו.

מילים

לפלוג וליתני בדידיה – שיעשה חילוק בתוך המקרה הזה עצמו

קמיירי – (במקרה פלוני) אנחנו מדברים

לא פסיקא ליה – זה לא כלל מוחלט (יש יוצא מן הכלל)

כלבא – כלב

שונרא – חתול

משמתינז ליה – שמים אותו בנידוי

סולם רעוע – סולם חלש שיכול ליפול

ת"ש המית שורי את פלוני טו:

1. האם 30 השקלים שמשלם מי ששורו הרג עבד הם ממון או קנס?

11. למה העובדה שהמשנה שלנו היא כר' יוסי הגלילי שאומר שתם משלם חצי כופר, מאפשרת לנו לומר "חצי כופר לאו שירא הוא"?

2. איזה מהם בבירור מורה על אשה בתור "ניזק" באופן כלשהו? באיזה אופן?

3. איך הפסוק האחר מורה על שוויון בנזיקין בין איש לאשה?

4. איך הגמרא מתייחסת לקבלת כפרה גם כחומרא וגם כקולא?

הניזק והמזיק בתשלומין טו.

5. למאי נפקא מינה אם חצי נזק הוא ממונא או קנסא?

6. איזה מהם, קנס או ממון, אומר שהתורה חידשה משהו לטובת המזיק?
איזה מהם הוא בשביל הניזק? תסביר את התשובות שלך.

אם חצי נזק נחשב ממון זה אומר שבעצם היית צריך לשלם _____

אבל התורה אמרה לשלם חצי נזק כי...

אם חצי נזק נחשב קנס זה אומר שבעצם היית צריך לשלם _____

אבל התורה אמרה לשלם חצי נזק כי...

7. באיזה אופן יותר שייך שמזיק ישלם חצי נזק, אם זה קנס או ממון?

8. למה בפשטות נראה שהמילים "הניזק והמזיק בתשלומין" מוכיחות שחצי נזק ממון?

9. למה שנחשוב שהניזק צריך לשאת במחיר של פחת נבילה דווקא בתם ולא במועד?

10. למה שנחשוב שהניזק צריך לשאת במחיר של פחת נבילה דווקא במועד ולא בתם?

והנשים בכלל הנזק טו. – ת"ש המית שורי את פלוני טו:

רקע

כי היכי דתהוי לה כפרה – זה נחשב יפהרחמני להרשות לאדם לתקן מעשה רע שעשה כדי שיתכפר הטאן. מצד שני קבלת כפרה הוא חיוב, ולא רשות.

סתם שוורים לאו בחזקת שימור קיימן – זה רגיל לשור לנגוח, רק שזה פחות רגיל ושכיח מזה ששור יאכל אוכל.

סתם שוורים בחזקת שימור קיימי – זה לא רגיל בשביל שור לנגוח ולא מצפים שזה יקרה. חיוב התשלום הוא רק בשביל לעורר להזהר יותר בשמירתו.

השתא דלאו דיריה שקיל – "עכשיו שהוא לוקח את מה שלא שלו". כל דבר שהוא רק קנס ולא תשלום שחייבים לניזק כדין, אלא יותר הרתעה למזיק.

מילים

קמייחא – הראשון

דחם – היתה לו רחמנות

משא ומתן – מכירה וקנייה

איעד – הוזהר

פחת נבילה – מה ששווי הנבלה יורד לאחר זמן

מטפלין – מתעסקים במכירה וכדו'

כופר – תשלום שהוא כפרה

והנשים בכלל הנזק טו.

1. איזה משלושת הפסוקים שמובאים כראי' לכך שהנשים בכלל הנזק, בבירור מורה שאשה יכולה להיות "מזיק" באופן מסוים? באיזה אופן?

מתני' שום כסף... גמ'... יד:

1. מה היתה ההוא אמינא שהמשנה היתה צריכה ללמד אותנו "שום כסף"?

2. באלו 3 אופנים מציעה הגמרא שקרקע היא שוה כסף?

3. והתניא ישיב לרבות שוה כסף ואפילו סובין. איך זה קושיא על ההבנה שלנו במשנה?

4. האם המשנה שלנו או הברייתא מדברות על "יתמי"? איך זה עונה על השאלה?

5. אם משיהו תפס את המטלטלין מהיתומים בתשלום על חוב אביהם, האם מוציאים אותם ממנו (אם בית דין קבעו שהם לא שווים יותר מהחוב)?

6. לסיכום, באלו מקרים בית דין לוקח רק מקרקע, ומתי גם ממטלטלין?

בפני בית דין יד:

7. למה אי אפשר להגיד ש"בפני בית דין" פירושו "רק מנכסים שבבעלותו בזמן התביעה"?

8. מהן שתי הסיבות האפשריות לכך שהמשנה אמרה "על פי עדים"?

מתני' שום כסף... גמ'... יד:

– והנשים בכלל הנזקטו.

רקע

שוה כסף – מילולית כל דבר ששוה כסף אבל הגמרא תסביר למה הכוונה בענייננו.

נכסים שיש להם אחריות – קרקע, כי היא בדרך כלל נמכרת עם אחריות.

אונאה – אם חפץ נמכר במחיר שמשמעותית גבוה או נמוך (שישית) מהמחיר האמיתי, המכירה יכולה להתבטל על ידי אותו אחד שבכיוול "רומה" לשלם יותר או לקבל פחות מהמחיר האמיתי. אמנם יש דברים, כמו קרקעות, שאין בהם כללי אונאה, והמכירה קיימת לא משנה כמה שילמו.

דבר הנקנה בכסף – בדרך כלל נתינת כסף תמורת חפץ לא משלימה את הקנייה, וכל צד יכול לחזור בו. אמנם, במקרים מסוימים (למשל קרקעות ועבדים) נתינת הכסף נחשבת קניין גמור.

ב"ד הדיוטות – בית דין שאין לו סמיכה אמיתית שמגיעה דור אחר דור ממש רבינו, שנתנים אותה רק בארץ ישראל, ובמילא לא יכול לרוץ בכל מיני דינים.

מודה בקנס פטור – יש דין כללי שאם אדם מודה שהוא חייב כסף לתכירו הוא חייב לשלם גם אם אין עדים על כך שחייב. אמנם, כשהוא לא "כאמת" חייב את התשלום, אלא רק בתור קנס, דהיינו שמתחייב תשלום בתור עונש על משהו רע שהוא עשה (ולא בתור תשלום על מה שהחסיר את חברו וכיו"ב), הודאתו לא מחייבת אותו לשלם. יש מחלוקת במקרה שאחד הודה בקנס ואחרי זה הגיעו עדים.

גוי נחשב קרוב לבני משפחה מסוימים שלו לעניין הלכות שונות, כגון ירושה ואיסורי חתונה. עבד לעומת זאת לא נחשב קרוב לאף אחד. אמנם אפילו עבד כנעני חייב בכל צמחה שאשה חייבת, לעומת גוי שאינו חייב.

מילים

שום – הערכת השווי

נזקקין – מתערכים בעניין

סובין – פסולת התבואה

יחס – קרבה משפחתית

18. מה הם "שלשה כללות בארבע מקומות"? (תכתוב שלושה כללים וארבעה מקומות)

19. אלו שני אופנים ראינו שהמזיק יכול להשתמש בחצר ועדיין זה יחשב רשות הניזק? (אביי לעיל ורבינא)

איני יד.

7. על איזה דין שואלת הגמרא "איני"?

8. איזה מ4 הכללים של רבי שמעון מחזק את רבי אלעזר?

9. האם המזיק חייב או פטור בחצר מיוחדת לזה ולזה בין לפירות בין לשוורים?

10. תסביר איך "לגבי שן הויא לה חצר הניזק" למרות שלמזיק יש רשות לשים פירותיו שם כמו לניזק (ושניהם לא יכולים לשים בהמות שם).

11. מה לומדים מפונדק ובקעה בגמרא שלנו? תסביר איך זה הגיוני.

12. "וביער בשדה אחר" זה דין לגבי איזה סוג נזקים?

13. מה זה אומר לחלוק בקושיא דרבי זירא ובפירוקא דאביי?

גופא, ארבעה כללות היה יד.

14. מה ההבדל בין "חייב בכל" לבין "חייב על הכל"?

15. הגמרא אומרת: "לא לזה ולא לזה כלל אלא דאחר, והא בעינא ובער בשדה אחר וליכא". איך מבינה הגמרא את המילה "אחר" בפסוק וביער בשדה אחר?

16. אם "לא לזה ולא לזה אלא דחד", האם כבר למדנו כזה מקרה כאחד מהכללים האחרים? איזה מהם? האם הדין זהה?

17. האם התשובה על השאלה הקודמת מתאימה עם הרעיון שארבעת הכללים אינם לפי שיטה אחת?

2. מהם שלושת הפשטים המוצעים לנכסים המיוחדים (ליתר דיוק מה הם לא). תכתוב את ה3 ותסביר פרטים על המקרה שקשור לכל פשט שנצרכים בשביל להגיד את הדין.

רב יהודה

בריהא

רבינא

3. מה מלמדת אותנו היכולת של המזיק להגיד לפעמים תורך ברשותי מאי בעי, לגבי הסיבה שמישהו חייב אם בהמתו הזיקה בכללות? (תזכור: אם ראובן ה' ברשות שמעון (נגיד בטעות) ושמעון הזיק אותו בכוונה (לא בשביל להגן על נכסיו אלא סתם כי רצה כך), שמעון יהי' חייב על הנזק. אבל אם שורו של שמעון נוגח את ראובן, שמעון פטור).

התורה חייבה בעלים אם בהמתם הזיקה בשביל...

ורשות הנזק והמזיק יה:

4. ר' אלעזר אומר ש"כשהזיק חב המזיק" בא לרבות קרן. למה רב חסדא לא אומר מה "כשהזיק חב המזיק" מלמד? לפי רב חסדא המילים כשהזיק חב המזיק אינן מיותרות (כ"כ) כי...

5. תכתוב במילים שלך את הפירוש של:

אילו אזיק בעלמא בעית לשלומי את, השתא דאזקיה לתורא דידך בעינא לשלומי

אילו איתזק מעלמא בעית לשלומי כוליה תורא, השתא דאזקיה לתורא דידך, פלגא ניזקא הוא דמשלמת

6. תסביר איך מ"נפרצה בלילה או שפרצוה לסטים, ויצתה והזיקה – פטור" משמע "הא ביום – חייב".

נכסים המיוחדים יג: – מתני' שום כסף... גמ'... יד:

רקע

פלאגא ניזקא הוא דמשלמת ליי – כיון ששוררו של השומר הי' תם, מצד עניין הנזיקין הוא הי' צריך לשלם רק חצי נזק. אמנם, כיון שהוא שואל, מצד עניין השמירה הוא צריך לשלם את כל השווי.

בקצה – עמק עם שדות פתוחות וחסרות כעלים.

ובער בשדה אחר – מדבר על נזקי שן (ורגל), לא קרן. נזקים אלו חייבים לקרות "בשדה אחר".

משונה קרן – קרן היא דבר בלתי רגיל, דהיינו שהבהמה היא תמה, ואין זה דבר רגיל שתגרום נזק.

מילים

תבע – תובע

ליזיל וליתיה – ללכת ולקחת אותו

ברשותו – תחת אחריותם

בעלמא – בכללות [כל שור אחר]

וכפירוקא – ועם התשובה

שינא – שנוז וחכם

שבוק מתניתין והא אבטראי – עזוב את המשנה ולך אחריי (אחרי ההכנה שלי)

נכסים המיוחדים יג:

1. האם מדברים על המזיק או הניזק כשאומרים המיוחדים?

אמר רבי אבא יג.

11. כשהגמרא עונה "לגובה מבשרן כנגד אימורין" איך היא מבינה את דברי רבי אבא? תביא דוגמא כדי להמחיש.

12. למה זה נראה פשוט שחכמים יסכימו עם הכלל של רבי אבא, ור' נתן לא יסכים?

13. למה אפשר לומר שלפי רבנן אין מקום לדברי רבי אבא?

14. לפי ר' נתן למי יש יותר אחריות, לשור או לבור?

15. לפי ר' נתן למי יש יותר אחריות, הבשר או האימורים?

16. אז למה יכול להיות שר' נתן מסכים עם דברי רבי אבא?

17. לפי רבנן למי יש יותר אחריות, לשור או לבור?

18. לפי רבנן למי יש יותר אחריות, לבשר או לאימורים?

19. על פי מה שלמדנו, אם ראובן ושמעון מתנגשים (crash) בלוי (וכל אחד אחראי בשווה), וגרמו בסך הכל \$100 נזק, אבל ראובן הוא שוטה שפטור מתשלום, האם שמעון יצטרך לשלם את כל ה-100, או רק 50? (לפי רבנן ולפי ר' נתן). תסביר את תשובתך.

20. אלו פרטים במקרה צריכים להשתנות (לפי ר' נתן) כדי ששמעון יצטרך לשלם 100 אם ראובן לא משלם (משום מה)? תסביר את תשובתך.

3. לפי רבינא למה אם בכור נחשב ממון בעלים אז בטוח ששלמים זה ממון בעלים?

4. למה הגמרא דוחה את דברי רבינא?

5. על פי זה, איך מבינים בן עזאי ואבא בן דוסתאי את שיטת רבי יוסי הגלילי על היות מעשר, בכור ושלמים ממון בעלים?

ממון בעלים?	שלמים	בכור	מעשר
בן עזי			
אבא בן דוסתאי			

6. איך יודעים שאי אפשר למכור בהמת מעשר?

7. למה לדעתך היכולת או אי היכולת למכור משהו נוגעת לשאלה מי הבעלים?

רבא אמר: מאי נכסים שאין בהן מעילה יג.

8. מה מבין רבא במשנה אחרת מאיך שהבנו עד עכשיו?

אנחנו חשבנו ש _____ פירושו...

אבל רבא לומד אחרת ואומר...

9. למה המשנה היתה צריכה לכתוב "הדיוט" אם הבנתו של רבא נכונה?

10. רבי אבא אומר כלל. איך מבינה הגמרא את הכלל כשהיא שואלת "פשיטא אימורין לגבוה סלקי"?

גופא: ומעלה מעל בה יג.

– נכסים המיוחדין יג:

רקע

סמיכה – צריך להישען עם הידיים על בהמה לפני שמקריבים אותה.

ונסכים – צריך להקריב יין ביחד עם קרבן

תנופת חזה ושוק – צריך להניף חלקים אלו של הבהמה לפני נתינתם לכהן

אי אליבא דרבנן – רש"י מסביר מחלוקת בין ר' נתן ורבנן מהמשך המסכת בנוגע לשור שדוחף שור אחר לתוך בור

תודה – בקרבן תודה בנוסף על חלקי הבהמה שניתנים לכהן צריכים להביא גם 40 לחמים, 36 מהם אוכלים הבעלים (או נותנים לאחרים) 41 הולכים לכהן.

לחם הכשירא דזבח – הקרבן אסור באכילה (ואינו עולה לבעלים) אלא אם כן מביאים אותו לחם.

מילים

רחם – איפה שהעובר גדל

אימוריהן – חלקי הקרבן שנשרפים על המזבח

סלקו – עולים

אנא תוראי בכירך אשכחתי – אני מצאתי את שורי (המת) בתוך בורך

ומתכפר – אותו אחד שמקבל כפרה על ידי הבאתו קרבן

גופא: ומעלה מעל בה יג.

1. איך מבינים בן עזאי ואבא בן דוסתאי את דברי רבי יוסי הגלילי על קדשים קלים?

2. למה אם שלמים זה ממון בעלים אז בטוח שבכור הוא ממון בעלים?

נכסים שאינן בהן מעילה וכו' יב: – גופא: ומעלה מעל בה יג.

רקע

מעילה הוא דליית בהו, הא מקדש קדשי – לא כל דבר שהוא קדשים יש לו איסור מעילה, רק דברים שאינם ממון בעלים. גם אם אדם מותר לאכול משהו, לאו דוקא שזה נחשב ממון בעלים, אם נחשב כאילו אוכל משולחן ה' (כביכול כמו אורח בבית ה'. משולחן גבוה קא זכו).

ומעלה מעל בה' – הפסוק מדבר על כיון אדם לחברו, ועדיין אומר שהאדם חוטא לה'. לכן הגמרא אומרת שזה חייב לדבר בקדשים שנחשבים ממון חברו.

בכור בזמן הזה – כשאין בית מקדש הכהן מחכה עד שיפול מול בבהמה ואז יכול לשחטה ולאכלה.

בתלמוד – חלקו בקרבן

נכסים שאינן בהן מעילה וכו' יב:

1. איזו מילה בפסוק ומעלה מעל בה' מלמדת שמישהו חייב גם אם זה קדשים קלים? איך זה משמע מהמילה?
2. למה העובדה שכהן שמקדש בחלק שלו בקדשים קלים אין קידושיו קידושין לכאורה סותרת לרבי יוסי הגלילי?
3. מה ההבדל בין קדשים קלים בעודם חיים לבין כאלה שכבר הוקרבו, שאמור להשפיע על האם הם ממון בעלים או לא?
4. איזה סוג בכור הוא קושיא על העניין שקדשים קלים מחיים הם ממון בעלים? (בזמן הזה ובזמן הביתוארץ ישראלחו"ל)
5. מדוע הקושיא מבכור אינה באמת קושיא?
בכור הוא יוצא מן הכלל של קדשים קלים כי הוא...

5. תסביר איך לומדים מהפסוק בכללות, וממילה זו בפרט, שנכסים שאין להם אחריות נקנים עם נכסים שיש להם אחריות.

איכא דאמרי יב.

6. מהם הפרטים הנדרשים כדי להחזיק בעבד ולקנות המטלטלין שעליו אם אומרים שעבדי כמטלטלין דמי?

7. והתניא החזיק בקרקע קנה עבדים. על מה מקשות מילים אלו?

8. עכשיו שאנחנו יודעים שהברייתא דיברה רק במקרה שהעבדים לא עמדו בשדה, תסביר למה האמירה של שמואל היא קושיא על עבדי כמקרקעי דמי.

9. למה רק אם אומרים "לא בעינן צבורין" יש שאלה על עבדי כמטלטלין דמי? אם היינו אומרים בעינן צבורין אז הי' מסתדר שהברייתא אומרת שקונים רק אם...

לימא כתנאי יב. – נכסים שאינן בהן מעילה זכו' יב:

רקע

החזיק בקרקע – קנה מטלטלין – כשמישהו עושה קניין בקרקע, הוא יכול לקנות גם מטלטלין ביחד עם הקרקע, גם אם הם לא נמצאים על הקרקע. דין עבדים במקרה כזה תלוי בשאלה האם יש להם דין קרקע או מטלטלין.

מילים

דלא ניירי – שלא זזים ממקומם

ערים מצורות ביהודה – ערים מבוזרות ביהודה

בכפות – קשור

צבורין – מונחים בערימה בתוך הקרקע

סדנא דארעא חד הוא – כל קרקע העולם היא התיבה אחת מחוברת

לימא כתנאי יב.

1. מאלו מילים בברייתא הראשונה אפשר לנסות לדייק מהי שיטת הברייתא בנוגע לעבדים כקרקע או כמטלטלין?

2. הגמרא רוצה להגיד שכולם יכולים לסבור שעבדים כמקרקעי. אם כן, למה לפי אחת הברייתות יש דין שונה בין קרקעות ועבדים?

3. מהם נכסים שאין להם אחריות ומהם נכסים שיש להם אחריות?

4. תדגיש את המילה שמלמדת שנכסים שאין להם אחריות נקנים עם נכסים שיש להם אחריות. ויתן להם אביהם מתנות רבות לכסף ולזהב ולמגדנות עם ערי מצורות ביהודה

3. מה יותר קל לעשות עם בהמה גסה, משיכה או מסירה?

4. למה לדעתך "דניחא להו דלשתמעון מילי" הוא סיבה לא להוריד את שווי הבגדים מחלקו בירושה של אותו אב?

5. כשרבא אומר "שומר שמסר לשומר חייב" אפילו "שומר חינוס שמסר לשומר שכר", מה יהי' הדין אם הבהמה נגנבה באונס? למה?

6. כשעולא אומר "שומר שמסר לשומר פטור" אפילו "שומר שכר שמסר לשומר חינוס", מה יהי' הדין אם הבהמה נגנבה או נאבדה? למה?

7. אז באיזה מקרה אומר עולא שפטור, ולמה זה חידוש?

ואמר עולא אמר רבי אילעאי: כבוד שמשך קמחדי יום

8. מה הקשר בין גביית עבדים מיתומים בחוב אביהם לשאלה האם עבדים נחשבים כקרקע או כמטלטלין?

9. אם אתה עושה משהו אפותיקי ומוכר אותו, מתי יכול בעל חוב לגבות ממנו למרות שנמכר? למה זה הוגן?

10. מיהם ארבעה האנשים (או קבוצות) שסוברים שלעבד יש דין של קרקע?

11. רב נחמן מביא את דברי אבימי להראות שאין לגבות עבדים מיתומים בחוב אביהם. תסביר איך דברי אבימי מראים זאת.

ואמר עולא אמר רבי אלעזר: בכור שנטרף בתוך ל' יום יא: – לימא כתנאי יב.

רקע

"אך" חלק – המילה "אך" בפסוק מגבילה את הדין של הפסוק.

ומה שעל בניהן – הנגרים שעל ילדיהם מרכושו של אביהם (סבם של הילדים).

אפותיקי – הפץ משועבד באופן מיוחד להיות הדבר המסוים שממנו גונים אם לא ישלמו את החוב.

מילים

הלשתמעון מיליה – כדי שדבריו יהיו נשמעים (ע"א אחרים)

העלווי עלייה – הוא היטיב והשביח

מגלימא דעל כתפיה – החולצה שלו שעל כתפיו

אית ליה קלא – יש לו קול (זה נעשה מפורסם)

אשתמטין – הוא התחמק ממני

זילו אהדרו – לבו ותחזירו אותם

לאפדניכו – את הארמונות שלכם

ואמר עולא אמר רבי אלעזר: בכור שנטרף בתוך ל' יום יא:

1. בדרך כלל מתי עושים פדיון הבן?

אחרי _____ ימים.

2. למה שנחשוב שצריך לעשות פדיון הבן גם אם נטרף בתוך ל' יום?

24. למה שהמחיר שלה יעלה מחוץ לבור?

25. למה זה ייחשב "כי טרח בדנפשי" טרח"? האם לא הניזק יקבל את הכסף מכך שהנבילה שווה יותר?

אמר שמואל: אין שמין יא.

26. באלו מקרים אומר שמואל שאין שמין?

27. מהי הראי' לכך שלפי שמואל שמין לשואל?

כיון ששמואל אומר שרב (שנקרא גם אבא) מסכים איתו, ואנחנו יודעים שלפי רב שמין, כי למרות שפעם הוא פסק שאין שמין, אחר כך...

ואמר עזרא א"ר אלעזר: שליא שיצתה מקצתה יא.

28. איך הכלל הזה יכול להיות "חומרא דאתי לידי קולא"?

29. הגמרא מציעה שתי סיבות לכך ששליא שיצתה מקצתה אסורה באכילה. אחת הסיבות היא מן התורה והאחת היא גזירה. תסביר את שני האופנים בהבנת המשנה.

7. למה הגמרא הקדישה זמן להסביר את הדוגמא של רב פפא, ואמרה שיש שם כלל אחר, אבל לא את הדוגמאות של רב זירא ורב ששת? [רמז: תתחיל מלהסתכל ברש"י]
כיון שהמקרה של רב פפא הוא מברייתא, למרות שזה אולי לא קשור לסוגייתנו...

אבל רב זירא ורב ששת אמרו את המקרה שלהם מ...

8. מהי הסיבה לכך שאנחנו לא משתמשים בדוגמא הרביעית, שהיא גם מברייתא, שהגמרא מציעה? (ב' תשובות)

"זהא אוקמינן דלא כרבי"

9. האם כולם מסכימים עם זה? למה לא?

10. למה אפשר להביא מחלוקת אם מביאים את דעת רבנן כנגד רבי, אבל לא "רבי יהודה בן בתירא ולא כרבנן"?

חבתי בתשלומי נזקו י:

חבתי בנזקו לא קתני אלא בתשלומי נזקו.

11. מה ההבדל?

12. אם חברי צבע את אופניי החדשות בצבע אחר בכוונה, איך יודעים כמה הוא צריך לשלם לי?

13. אם חבר שלי הזיק את הגמרא המשומשת שלי, בכך שכתב על אחד העמודים (זה ה' בטעות, הוא חשב שהיא שלו), האם הוא צריך לקנות לי גמרא חדשה? מה צריך לדעת כדי לברר כמה הוא צריך לשלם? אם אני כבר כתבתי דברים בגמרא שלי קודם, האם יתכן שהוא פטור? למה?

אל תקרי ישלמנה אלא ישלימנה.

14. מה ההבדל?

הכשרותי במקצת נזקו י. – ואמר עולא אמר רבי אלעזר: בכבוד שנטרף בתוך ל' יום יא:

רקע

כור שעמוק רק 9 טפחים אינו עמוק מספיק בשביל להרוג בהמה (במצב רגיל), לעומת כור בעומק 10 טפחים שיכול להרוג בהמה שטיפול לתוכו.

שהבעלים מטפלין בנבילה – הבעלים צריכים להתעסק עם הבהמה המתה, דהיינו שהם צריכים להתעסק במכירת הנבילה ולהשיג כמה שאפשר ממכירתה, ואין זו האחריות של המזיק.

שליא – השק שבתוכו עובר נמצא כשהוא בתוך האם.

מהזמן שאמא (ככני אדם) יולדת, ישנם דינים שונים של טומאה וטהרה, שמתחילים באותו יום. (ראה תחילת פרשת תזריע).

מילים

מינטר – נשמר

אזלא – הולך

טפי פורתא – קצת יותר

וקיימיז – ונקום

בקטלא לא קמיירי – לא מדברים במקרה שמישהו מקבל עונש מיתה [כי הרג כמזיד אדם אחר]

פחת נבילה – הירידה בשווי הנבילה של הבהמה (ככל שעובר זמן מרגע המיתה)

מתא – עיר

דברא – שדה

נרגא – גרזן

נרגא מעליא – גרזן טוב

סימו ולר – סימו ל[זה שבטוח הוי] ילד

אטו – בגלל ש

12. אם אתה צריך לשים את שלהבת בטבלת האחריות שלפניך, איפה תשים אותה?

ת"ר: חומר בשור מבכור ט:

13. תעשה טבלה ממה שלמדנו על שור בור ואש מהברייתא: (הערה: הברייתא משווה אותם אחד לשני, אבל אפשר להשתמש בזה כדי להבין את הכללים בכל אחד)

שור	בור	אש

14. רבי יהודה סובר שאדם חייב על _____ אבל לפי חכמים הוא פטור. באיזה חלק בברייתא יש פשט שונה לפי חכמים ורבי יהודה? למילים...

תהי' משמעות שונה. לפי חכמים הפשט הוא _____ אבל לפי רבי

יהודה הפשט הוא _____

"תנא ושייר. מאי שייר דהאי שייר"

15. מהמוזן מהגמרא, כמה דברים צריכים להיות חסרים כדי שנוכל לומר תנא ושייר? לפחות _____ צריכים להיות חסרים מהרשימה כדי לומר תנא ושייר.

16. האם אתה יכול להוכיח מגמרא זו שר' יהודה חייב לסבור שאש לא פטור על טמון? (רמז: תנא ושייר, מהשאלה של רב אשי...)

17. למה לא יכול רבי יהודה להגיד ששייר דש בנירו?

גמרא: ת"ט:

3. לאיזה סוג נזק הברייתא אומרת שלאדם יש פחות אחריות?

- 1. שור
- 2. בור
- 3. אש

4. מהם שני האופנים המובאים בגמרא שייתכן שהם המקרה של הברייתא?

- 1. השור קשור ו... הבור _____ והאש היא מקרה של _____
- 2. השור לא קשור ו... הבור _____ והאש היא מקרה של _____

5. מה הבעיה עם האופן השני בהבנת הברייתא?

הברייתא אומרת שאתה תהיה _____
 אבל ריש לקיש אומר שהדין הוא ש _____

6. האם זה יהיה בעיה לפי רבי יוחנן? למה כן/למה לא?

7. למה לדעתך הגמרא לא מציעה (לפי ריש לקיש) שמדובר במקרה שהשור לא קשור, הבור לא מכוסה והאש היא גחלת? (רמז: המילים **דכוותה גבי אש**)

8. באיזה מקרה רבי יוחנן וריש לקיש חולקים?

9. למה רבי יוחנן סובר שאדם פטור כשהוא מביא שלהבת לחרש שוטה וקטן?

10. תחשוב על שיטת ריש לקיש בנוגע לסיבה שמישהו פטור אם הוא נותן גחלת אבל חייב אם נתן שור קשור.

11. תחשוב גם למה לפי ר' יוחנן אדם פטור אפילו אם נתן להם שלהבת, אבל לא בדברים האחרים.

מתני': כל שחבתי בשמירתו ט: – הכשרתי במקצת נזקו י.

רקע

חרש שוטף וקטן אינם חייבים אם הזיקו אדם אחר. זה גם חסר אחריות למסור משהו לידיהם על מנת שישמרו שלא יזיקו.

מילים

גחלת – גחלת שיש בה אש, אבל לא להבה שיוצאת ממנה

שלחבת – להבה בוערת

ליבה – הגדיל את האש

לנתוקי – להתנתק ולהשתחרר

לנתורי – לזוז מהמקום

מעמיא עמיא ואזלא – האש נחלשת עד שנכבית

נירו – שדה חרושה

ליחכה נירו וסכסכה אכניו – האש LICKED את שדהו החרושה וחרכה את האכנים

מתני': כל שחבתי בשמירתו ט:

1. מהם הפירושים השונים ב"הכשרתי" שבמשנה?

2. תסכם איזה סוג נכסים כלולים ב: נכסים שאין בהן מעילה, נכסים שהם של בני ברית, נכסים המיוחדים.

4. אם דברי רב אסי הם על אחים ששניהם לקחו קרקע, מה יהי הפשט?

5. מה כבר אמר רב אסי חדא זימנא, ואיך רואים משם כספים הרי הן כקרקע?

6. למסקנא, מה תוכן דבריו של רב אסי "כספים הרי הן כקרקע"?

א"ר זירא ט.

7. כשהגמרא אומרת "שליש ביתו" מה היא חושבת שהפשט ב"מצוה"?

8. איך שינוי ההבנה ל"הידור מצוה" עונה על "ליתיב לכולי ביתא"?

9. אם המצוה הבסיסית עולה \$60, כמה צריך לשלם על הידור מצוה?

שליש מלבר	שליש מלגיו	
\$60	\$60	מצוה
		הידור מצוה
		סך הכל

10. האם מותר להוציא יותר מזה על הידור מצוה? האם על האדם לעשות זאת? תוכיח את תשובתך מהגמרא.

אמר רבא: ראובן שמכר כל שדותיו לשמעון ה: – אמר רב אסי: כספיה הרי הן בקרקע ט.

רקע

ארעא דלא חזיא לך – קרקע שלא ראוי לך (פני דינר).

אחריות – דומה ל"אינשורנס" שכשראובן מוכר לשמעון שדה, ראובן מתחייב ואחראי שאם בעל חוב יבוא ויקח את השדה משמעון בגלל חוב שראובן חייב, ראובן יחייב לשלם חזרה לשמעון. אם שדה נמכרה בלא אחריות, אז ראובן לא אחראי על מה שיקרה אחר כך, למרות שהוא חי צריך לדעת על זה (וכנראה ידע).

חיותא דקטרי סברת וקבלת – קיבלת שק קשור מלא אוויר. לקחת סיכון כשקנית שדה בלי אחריות והסכמת לזה, אז אינך יכול לבוא ולדרוש ממני כסף.

זיל טרח זבין ואייתי ליה כסף – לפעמים אנחנו כן אומרים "לך תמכור את רכושך ותביא כסף", ולא מקבלים תשלום עם משהו שהוא לא כסף (למשל, מי שעשה מלאכה ומגיע לו שכר). לכן, אם לא היתה לנו סיבה לחשוב אחרת, לא היינו יודעים שאפשר לשלם עם כל דבר, ולא רק כסף.

מילים

עלי הדר – [הזקת] יחזור אליי [לקחת כסף]

מכי דייש אמר – ממתי שהולך על הגבול (ודוחס) את האדמה ובכך מסמן את הגבול, זהו שיפור ותיקון לשדה)

טירפך – שטר מכית דין שאומר שהשדה נלקחה ממך בעבור החוב שלי.

אמר רבא: ראובן שמכר כל שדותיו לשמעון ה:

1. באיזה מקרה בדיוק אומר רבא "רצה מזה גובה רצה מזה גובה"?

2. באיזה מקרה אומר רבא שלוי יכול להגיד "להכי דייקי וזבני עידיית וזיבורית, ארעא דלא חזיא לך"?

פשיטא: מכר לוקח בינונית ח:

מכר לוקח בינונית וזיבורית ושייר עידית לפניו.

16. מי מכר מה למי מתי? הבעלים הראשון – ראובן, הלוקח הוא שמעון והאדם השלישי (שקנה משמעון) הוא לוי.

ראובן מכר זיבורית ובינונית לשמעון, אחר כך (לפחות יום אחד) ראובן מכר עידית לשמעון,

אחר כך _____ מכר _____ ל _____. אז עכשיו, לראובן אין כלום,

לשמעון יש _____ וללוי יש _____

17. במקרה הזה למה פשיטא ששמעון לא יכול להגיד "לא ניחא לי בתקנתא דרבנן"?

זה לא יהי' הוגן ששמעון יגיד לא ניחא לי בתקנתא דרבנן כיוון...

מכר עידית ושייר בינונית וזיבורית.

18. במקרה זה, מה עדיין שייך לשמעון ומה שייך ללוי?

סבר אביי למימר: אתו כוליהו גבו מעידית.

19. על פי איזה כלל רצה אביי להגיד כך?

כיון שלפי תקנת חכמים...

20. מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבא לידו. כשמעון מוכר ללוי את השדה, מה עוד מכר לו מלבד השדה הגשמית?

21. איך כלל זה (מה מכר ראשון לשני כל זכות שתבוא לידו) עוזר ללוי במקרה שלנו?

22. האם מישהו יוכל לקחת את העידית מלוי? (חוץ ממקרה שהשדות

שבידי שמעון לא הספיקו לשלם את כל החוב).

12. כיון שהמשנה לא מזכירה את ה(תוצאה של) האיום בשתי השאלות האחרונות, אנחנו אומרים שחייב להיות שאי אפשר לעשות את האיום כי...

"אלא משום"

13. כל האיום שדיברנו עליו הגיע כדי לענות על שאלה שהיתה לנו על המשנה. דחינו את התשובה הזאת וצריכים למצוא תשובה אחרת. מה היתה השאלה מלכתחילה? למה אלו שחייבים להם לא יכולים לגבות מ _____ במקרה ש...

"משום תקנהא דירי"

14. מהי התקנה ואיך היא (בדרך כלל) עוזרת דוקא ללוקח ולא לאחרים? איזו תקנה דומה יש (המוזכרת בגמרא)?

15. תסביר איך היא דומה.

בדיוק כמו במקרה של לוקח, הסיבה היחידה שחכמים תיקנו ש _____ היתה כדי ש...

כמו כן במקרה של _____, כל הסיבה שחכמים אמרו...

היא בגלל...

אז בשני המקרים, אם יותר טוב...

2. האדם שמכר את שדותיו לשלושה אנשים כאחד, אלו סוגי שדות הוא מכר ואיזה כסף הוא ה' חייב?

3. מה זה משנה שזה נחשב כאחד, ולא בזה אחר זה?

4. איזה מקרה נחשב כאחד?

1. מכר לאחד

2. מכר לשלושה

5. למה הגמרא אומרת שהתשובה הקודמת שלך היא פשיטא?

6. הגמרא אומרת "כגון שלקח עידית באחרונה", למה זה לא טוב ללוקח?

7. למה המצב בשאלה הקודמת לכאורה ה' יותר טוב בשביל הלוקח אם ה' לוקח את כל השדות כאחד?

"אי שתקיתו ושקליתו כדינייכו"

8. מה זה "כדינייכו"?

"מהדרנא שטרא דזיבורית למריה ושקליתו כולכו מזיבורית"

9. מה בדיוק מאיים הלוקח? תסביר איך האיום שלו יעבוד אם הוא באמת יעשה את זה.

"אי הכי בנזקיך נמי נימא הכי"

10. תסביר את סברת הגמרא בשורה הזאת.

בדיוק כשם שהוא מאיים על בעלי החוב כדי לכפות אותם לקחת מהשדה שמגיעה להם כדינם, הוא יכול להשתמש באיום הזה כדי להכריח אפילו...

11. רש"י מסביר שהאיום יכריח את הניזק רק לקחת מ _____ ולא מ _____ כי

אם הוא יאיים עליו (או על הבעל חוב) לקחת רק מ _____ זה לא יעבוד. למה לא?

זה לא יהי' איום טוב לנסות להכריח אותו לקחת _____

כי גם אם הוא יעשה בפועל את מה שהוא מאיים...

ת"ר מבר לאחד ה. – אמר רבא: ראובן שמעון כר שמעון כר שמעון ה:

רקע

ביתמי דלאו בני פרעון נינהו – יתומים שאינם חייבים לשלם את חובם. כשאדם נפטר ויש לו ילדים, אפשר לגבות את החוב רק מקרקע שהיתה ברשות האב, או שיש עלי' שעבוד (כי הוא מבר את הקרקע אחרי שלוה את כסף החוב). היתומים לא צריכים לשלם מנכסים אחרים, גם קרקע שניתנה להם אחרי החלוואה, כתשלום על חוב שהיו חייבים לאב.

כולן גובין מן האחרון – בכללות: ראובן חייב לשמעון כסף, ואז ראובן מבר שדה ללוי. כשמעון בא לגבות את חובו מראובן, לראובן אין כסף. כמקרה כזה שמעון יכול ללכת ללוי ולקחת ממנו את השדה כתור תשלום, כיון שהיא משועבדת לשמעון עוד לפני שנמכרה ללוי. שמעון יכול ללכת ללוי רק אם לראובן אין איך לשלם.

אם ראובן מבר שדה ללוי, ואז עוד שדה ליהודה, שמעון צריך לגבות קודם מהשדה האחרונה שנמכרה (יהודה), לפני שהולך ללוי, כי לפני שראובן מבר את השדה ליהודה, אם שמעון חי מגיע לגבות את החוב, הוא חי צריך לגבות מהשדה הזאת לפני שהוא הולך ללוי, אז המכירה ליהודה לא משנה את המצב. (לוי יכול להגיד "הנחתי לך מקום לגבות ממנו").

מילים

איני ניזונית ואיני עושה – איני לוקחת אוכל ממך ואיני עובדת בשביל להביא לך כסף.

אתו – באים

בני חורין – קרקע שאינה משועבדת (לבעל חוב וכיו"ב)

זכוחא – זכות

ת"ר מבר לאחד ה.

"מבר לאחד או לשלשה בני אדם באחד"

1. איך יתכן שאדם מבר לשלושה אנשים שונים, בשלושה שטרות שונים, וזה עדיין נחשב "כאחד"?

32. איך רבינא מיישב את הסתירה בין שתי הברייתות?

33. האם רבינא חייב לקחת צד בשאלה האם שמים בשל עולם או האם מדובר שלמזיק היתה עידית ומכר אותה? או שהוא יכול להגיד את הביאור שלו גם אם אין לו דעה בשתי השאלות הנ"ל? תסביר את תשובתך.

34. מהי הסיבה שמן התורה (בלי תקנת עולא) בעל חוב גובה מן הזיבורית בלבד? מאלו מילים מהפסוק למדים זאת, ואיך רואים זאת מהמילים?

21. למה השאלה הזאת לא מתחילה לפי רבי ישמעאל?

22. מה הסיבה של הגמרא שפשוט שצריך לגבות מהקרקע הטובה ביותר של המזיק?

23. הגמרא מקשה על התשובה לשאלה הקודמת מברייתא. מאיזה חלק בברייתא היא הקושיא (כתוב את המילים)? הסבר למה יש קושיא משם.

24. מהי תשובת הגמרא על זה? הסבר מהו המקרה בחלק הברייתא שממנו היתה קושיא.

25. כשהגמרא אומרת הכי נמי מסתברא, היא מביאה ברייתא נוספת. אלו חלקים בשתי הברייתות סותרים אחד את השני?

26. איזה יישוב מציעה הגמרא, בהתבסס על הפשט שהמקרה הראשון בברייתא הוא שהיתה לו עידית ומכרה?

27. שתי ה"איבעית אימא" שמביאה הגמרא מנסות אופן שונה ליישב את הקושי. תכתוב את שניהם.

ברייתא 2	ברייתא 1	
		א אי בעית אימא ...שלא היתה
		ב אי בעית אימא ...שהיתה בינונית שלנו...

29. האם לפי איבעית אימא א אפשרי לומר שהמחלוקת בין 2 הברייתות היא כמו לפי איבעית אימא ב? למהלמה לא?

30. האם לפי איבעית אימא ב אפשרי לומר שהמחלוקת בין 2 הברייתות היא כמו לפי איבעית אימא א? למהלמה לא?

31. מהי התקנה של עולא? מה הי' הדין לפני התקנה ולמה נצרכנו לעשות את התקנה?

11. מה הפשט במקרה שרב אחא בר יעקב מציע במקום הפשט של אביי?

12. למה רב אחא בר יעקב חושב שהביאור שלו יותר טוב משל אביי?

13. מה הבעיה של רב אחא בריה דרב איקא? האם הוא מתנגד לאביי או לרב אחא בר יעקב?

14. מה הפשט במקרה שרב אחא בריה דרב איקא מציע במקום?

15. למה רב אחא בריה דרב איקא חושב שהביאור שלו יותר טוב משני הקודמים?

(רמז: האם הבקשה היא לקבל משהו יותר טוב או יותר גרוע?)

"מכל מקום קשיא"

16. מה הקושי?

17. למה קרקע חייבת להיות באמת "מיטב", משא"כ מטלטלין תמיד נחשבים מיטב?

18. על פי זה, למה יותר מסתבר שהתשלום בכללותו יהיה על פי המחיר של

עכשיו (תשרי), ולא לפי המחיר המצופה אחר כך (ניסן)?

היות והתכלית בלקחת דוקא קרקע "מיטב" היא בגלל...

מסתבר להתייחס לקרקע כפי המחיר של עכשיו כי...

בעא מיניה רב שמואל בר אבא ז:

19. איזו שאלה שואל רב שמואל בר אבא?

20. תתאר מקרה בו תהיה נפקא מינה בין שני צדדי הספק של רב שמואל בר אבא.

"הרי שהיו לו בתים שדות וכרמים, ואינו מוצא למוכרין"

4. מה המקרה (בשלב זה בגמרא)?

יש לו פחות מ200 זוז ב _____, אבל ה _____
שלו שווים יותר מ200 זוז, אבל...

5. הגמרא מציעה שני אופנים בהבנת המקרה (לפני המסקנא). תסביר את

שניהם, ולמה הדין אמור להיות פשוט במקרים אלו?

א. הוזל ארעתא דכ"ע ודידיה נמי זל בהדייהו, המקרה הוא....

והדין אמור להיות _____ כי...

ב. אוקיר ארעתא דכולי עלמא, ודידיה אידי דעייל ונפיק אזוזי זל ארעיה, הפירוש הוא...

והדין אמור להיות _____ כי...

6. הגמרא מסיקה שבאמת כרגע היא _____ ובאופן הרגיל אנשים מוכרים ב

_____ . אם הוא ימכור עכשיו זה יעלה פחות מאשר אם היה מחכה או יותר?

"זהכא נמי גבי נזקיין"

7. מה הדמיון בנזקיין?

8. "ואי א"ל איהו: הב לי בינונית טפי פורתא" מי אומר למי?

9. לפי התשובה הזאת איך אביי יישב את הסתירה בין "מיטב שדהו" לבין "ישיב"?

מתקיף לה רב אחא בר יעקב ז:

10. מה הבעיה של רב אחא בר יעקב עם ההבנה של אביי בדין זה?

24. כשאדם אומר הרי עלי מנה לבדק הבית, איזה סוג יחס יש לו עם הקדש?

25. מה אומרת לנו הגמרא במילים "מה לבעל חוב שכן יפה כחו בנזקין, תאמר בהקדש שהורע כחו בנזקין"?

גם אם נאמר שבעל חוב רגיל גובה מעידית, רבי עקיבא לא יכול להגיד את הקל וחומר שלו כי...

26. מה מבין ר"ש בן מנסיא באופן שונה מכפי שהסברנו קודם בפסוק "שור רעהו"?

המילה רעהו לא ממצטת מישהו שמזיק הקדש מחיוב תשלומין, אלא...

27. הגמרא מציעה פשט שבאמת רבי עקיבא ורבי ישמעאל לא נחלקו באופן כללי מה הפשט במילה

_____, ושניהם מסכימים שפירושה _____ . הם כן נחלקו מה הפשט ב

_____, רבי עקיבא מבין שפירושו _____

_____, ורבי ישמעאל אומר שפירושו _____

_____ .

28. מהן שלושת הקושיות של הגמרא על פשט זה? תסביר כל אחת.

מילות הגמרא	הסבר

לשלם תשלומי נזק ה:

14. מה פירוש שדהו?

השדה _____

15. לאיזה שני אנשים יכולה להתייחס המילה שכתבת?

16. הגמרא שואלת על ר' ישמעאל "אכל שמינה משלם שמינה, אכל כחושה

משלם שמינה". מה הבעיה ב"אכל כחושה משלם שמינה"?

17. הגמרא עונה (בשביל ר' ישמעאל) "כגון שאכל ערוגה בין הערוגות" איך זה עונה על השאלה?

18. איזה כלל הלכתי הגמרא מביאה כדי להקשות על התשובה שמדובר בספק? תסביר את הקושיא.

19. למסקנת הגמרא מהו המקרה שבו חולקים רבי ישמעאל ורבי עקיבא, ומה שיטת כל אחד?

20. לפי הביאור הזה, למה השאלה הראשונה "אכל כחושה משלם שמינה" אינה שאלה?

למרות שאין סברא שהמזיק יצטרך לשלם יותר שווי ממה שהזיק, זה עדיין

מסתבר והוגן שישלם על כחושה (בהשגות שלו) עם שמינה כי...

21. האם רבי ישמעאל חולק על רבי עקיבא בפשט המילה "שדהו", או שבזה הם מסכימים ויש טעם אחר לכך

שהוא סובר שלעניין הלכה לפעמים מפרשים את זה אחרת? מה הראי' מהגמרא לתשובה שלך?

ר' עקיבא אומר לא בא... וקל וחומר להקדש ה:

22. בתחילת הגמרא, מה לומדים מ"שור רעהו" בקשר להקדש?

23. אם זה הפשט, למה לא יתכן שרבי עקיבא מדבר במקרה דנגח תורא דידן לתורא דהקדש?

10. מאלו שני חלקים של המשנה הוא לומד זאת, ומדוע כל חלק בפני עצמו אינו מספיק?

11. מה המילים האלה מוסיפות לפי רבינא?

12. מאלו שני חלקים של המשנה הוא לומד זאת, ומדוע כל חלק בפני עצמו אינו מספיק?

13. מה ההבדל בין חב לבין חייב?

לשלם תשלומי נזקו: – רמי ליה אביי לרבא ז.

רקע

ישנם 8 סוגים כלליים של קרקעות, עידית בינונית וזיכורית. חיובים שונים נגבים מסוגים שונים של קרקעות (אם רוצה לשלם בקרקע) ונזיקין נגבים מעידית (הסוג הטוב ביותר). שים לב: תשלום מקרקע משוכחת יותר לא אומר שמקבל יותר כסף. שטח יותר גדול בקרקע פחות טובה יהיה שווה אותו סכום כסף.

בעל חוב גובה את חובו מבינונית (מדרבנן, מהתורה מקבל זיכורית בלבד).

"שור רעהו" הוא פסוק שמדבר על נזק של שור תם. כיוון שכתוב רעהו בפסוק, זה ממצט משהו מדין חצי נזק שבדרך כלל יש בהם.

תורא = שור

מילים

מיטב – הטוב ביותר

שמינה – משוכחת וכאיכות טובה

כחושה – לא משוכחת, וכאיכות גרועה

ערוגה – ROW

שיימינן – אנהנו שמים (מעריכים)

3. תכתוב את ההלכות המיוחדות של כל אחד מהאבות:

קור

שז

רגל

בור

אדם

אש

ו. הנדר השונה שבהו

לאתווי מאי

4. למה אנחנו חושבים שצריך להיות שהמשנה מוסיפה משהו במילים האלה?

5. מה המילים האלה מוסיפות לפי אביי?

6. מאלו שני חלקים של המשנה הוא לומד זאת, ומדוע כל חלק בפני עצמו אינו מספיק?

7. מה המילים האלה מוסיפות לפי רבא?

8. מאלו שני חלקים של המשנה הוא לומד זאת, ומדוע כל חלק בפני עצמו אינו מספיק?

9. מה המילים האלה מוסיפות לפי רב אדא?

ה: אמר רבא וכולהו כי שדיית בור בנייהו – ו: לשלם תשלומי נזק

רקע

במה הצד – כשיש מקרה אחד שיש בו דין מסוים, לאו דוקא שאפשר ללמוד מזה למקרה אחר, כי ייתכן שיש סיבה למה מחמירים יותר במקרה הראשון (יש לו צד חמור) מהמקרה השני.

אבל אם יש שני מקרים עם אותו דין, ולכל אחד מהם אין את הצד החמור של השני, אנחנו מניחים שהצד החמור הוא לא נוגע לדיון הזה, ולכן יותר קל ללמוד את אותו הדיון למקרה שלישי, שלא דומה לכל אחד משני המקרים בפני עצמו, אבל דומה למה שמשותף בין שני המקרים הראשונים (מה הצד).

לכולהו שכן מועדיו מתחילתו – רק קרן מתחיל בתם ובהמשך נהיה מועד. שאר המזיקים מועדים בפעם הראשונה שהזיקו.

פותרין ביבותיהן וגורפיין מערותיהן – דברים שמותר לזרוק ברחוב.

מילים

שדית – (מילולית) זורק (בהקשר זה "כולל" או "מכניס")

הטמון – דבר קבור (בתוך דבר אחר)

ליחכה גירו – האש LICKED שדה חרושה

סכסכה אבניו – חרבה (SCORCHED) את אבניו

לישנא קלילא – לשון מקוצרת (מילולית – חתוכה)

ה: אמר רבא וכולהו כי שדיית בור בנייהו

1. איך אפשר ללמוד את כל המזיקים (לבד מקרן) מבור ומעוד מזיק אחד? (רש"י)

2. מדוע אי אפשר ללמוד קרן ממהו אחר?

ליתני תרי גווני שור ליתני שור דאזיק שור וליתני שור דאזיק אדם

4. על מה אמרנו קודם (ד:) שהאמירה הזו מדברת (ומשתנה)?

לִימָא קִסְבֵּר ר' חֵיִיא הִיזְק שְׁאִינֵו נִיכֵר לָא שְׁמִיָּה הִיזְק דְּאִי שְׁמִיָּה הִיזְק הָא תְּנָא לִיָּה נִזְק

5. תסביר מדוע הייתי חושב שר' חייא סובר שהיזק שאינו ניכר לאו שמיה היזק?

ה. בשלמא לתנא דידן

6. מדוע יש לנו שאלה דוקא על זה שר' חייא אמר מספר, ולא על שאר השיטות?

7. מדוע מוציא שם רע ועדים זוממים כלולים ברשימה של ר' חייא למרות שהם רק דיבור?

8. מה פירוש המילה אבות ב (1) משנתנו (2) ברב אושעיא ור' חייא?

ה. לא הרי השור כהרי המבנה

9. מהי בדיוק השאלה ב"מאי קאמר" הראשון בהקשר הזה?

10. מהי בדיוק השאלה ב"מאי קאמר" השני בהקשר הזה?

ד: תני ר' חייא – ה: אמר רבא ובולחו כי שדית בור בינייהו

רקע

היזק שאינו ניכר (לא) שמיה היזק – נזק שאי אפשר לראות, כגון נזק רוחני, יתכן שלא נחשב נזק, דהיינו שאי אפשר לתבוע את המזיק בבית דין שישלם עליו, למרות שהנזק ודאי קרה.

למשל, אם משהו אסור ייזן כששפך מעט ממנו לעבודה זרה, או טימא תרומה שאז אסור על הכהן לאכלה, למרות שזה ודאי נזק, אולי זה לא נחשב נזק מספיק "אמיתי" שיוכל לתובעו בבית דין. ישנה מחלוקת האם נזק שאינו ניכר שמיה נזק או לאו שמיה נזק.

מילים

הא תבריה ר' ע'גזיזיה – רבי עקיבא החליש את פסק הדין שלו

מניינא – המניין (המספר)

ותיתי אידך – ותביא (תלמוד) את האחר

חדא מתרתי לא אתי – אי אפשר להביא (ללמוד) אחד (אפילו) משניים

ד: תני ר' חייא

בקנסא לא קמיירי

1. כשאתה עובר על הגמרא, תנסה להבין אלו מקרים ברשימה של ר' חייא נחשבים "קנסא". אחר כך תכתוב אותם.

2. תעשה רשימה של כל מה שכלול ברשימה של ר' חייא ורב אושעיא. תמתח קו מדברים ברשימה של רב אושעיא שנמנים ככמה דברים ברשימה של ר' חייא. אחר כך תסביר למה ר' חייא מנה אותם כדברים נפרדים.

3. איך "אין משלמים על פי עצמן" מסביר למה רב אושעיא לא מונה עדים זוממין?

24. מהן 3 הסיבות לא לומר שמבעה זה האש?

א.

ב.

ג.

ד: תני רב אושעיא

25. לפי רב ושמואל, למה משנתנו מונה רק 4 אבות נזיקין ורב אושעיא מנה 13 אבות?

שמואל: משנתנו לא מונה את כל ה13 כי...

רב: משנתנו לא מונה את כל ה13 כי...

26. לפי רב, על איזה סוג אדם מדברת משנתנו, ואיזה סוג אדם מוסיף רב אושעיא?

27. באלו מילים מלמד רב אושעיא מקרה של אדם שהזיק אדם?

28. מה הסברא בכך שרב אושעיא מלמד שני סוגי אדם, אבל לא שני סוגי שור?

והא שומר חנם והשואל נושא שכר והשוכר, דאדם דאזיק שור הוא, וקתני

29. מהי שאלת הגמרא על מילים אלו?

תני הזיקא דבידיים, וקתני הזיקא דממילא

30. אלו מקרים ברשימה נכנסים באיזו הגדרה?

18. מה הצד החמור בשור על אדם?

19. איזה סוג שור ואיזה סוג אדם "דרכו להזיק"?

שור

אדם

20. למה כל אחד מהם נחשב דרכו להזיק במצב הזה?

שור

אדם

21. מה הקושי להגיד על אדם "ושמירתן עליך"?

22. האם אנחנו עונים על שאלה זו בהסברה איך זה שייך אצל אדם, או שאומרים שזה לא שייך באדם?

דף ד: מתקופה לה רב מרי

23. איך ההבנה שלנו בפסוק **כקדוח אש המסים מים תבעה אש** משתנה לפני

ואחרי שאמרנו **מי כתיב מים נבעו תבעה אש כתיב?**

קודם חשבנו שהמשמעות היא...

אחרי הבנו שהמשמעות היא...

דף ג: המבעה וההבער כו':

אמר שומר אתה בקר וגם לילה אם תבעיון בעיני

1. איך הפסוק מראה שמבעה הוא אדם?

איך נחפשו עשו נבעו מצפוניו

2. איך מראה הפסוק שמבעה הוא שן?

התרגום מתרגם...

ולכן...

3. בין רב ובין שמואל חולקים כל אחד על הראיה המילולית שמביא השני מהפסוק. למה הגמרא לא

מקבלת את זה כסיבה מספקת לכך שכל אחד מהם לא יסכים עם הפירוש של השני ב"מבעה"?

4. מה ההבדל בין ההבנה של רב ושמואל במילה "שור" במשנה? איך זה משפיע על ההבנה שלהם ב"מבעה"?

דף ד. ולאן ק"י הוא

5. איזה קל וחומר הייתי עושה משן כדי לחייב תשלום על נזקי קרן?

6. איך המקרה של עבד ואמה פורך את הקל וחומר?

7. מה מבדיל בין קרן לעבד?

אני לא יכול ללמוד את הפטור של אדון מנזקים שגרים עבדו בכוונה

להזיק, לאדון שהשור שלו גרם נזקים בכוונה להזיק כי...

8. למה אי אפשר ללמוד שן מקרן?

דף ג: המבצע וההבנה

כו': – ד: תני ר' חייא

רקע ומילים

אתא – כא

אם תבעיון בעיו – אם תבקשו (תחפשו), תבקשו (מי זה "אתם"?)

מצפוניו מטמרוהי – הדברים החבויים שלו

מי קתני בועה – האם המשנה משתמשת במילה בועה (כמו בפסוק?)

דייקי – בדיוק (מתאימים)

יקניטנו – יכעיס אותו (את העבד)

שייריה – השאיר אותו (ולא כתב אותו?)

וליתנייה בהדיא – המשנה היתה צריכה ללמד זאת בפירוש (ולא להסתפק ברמז)

למחשביה בהדי – למנות אותו ביחד עם

כופר – תשלום בשביל לקבל כפרה על הריגת אדם

ארבע דברים – (חוז מתשלום הנזק עצמו הוא משלם גם) צעור ופיושבת כושת

דאייעד – נהיה מועד

תרי גווני אדם – יש שני סוגי אדם (בנוגע לנזק)

הזיקא דכידים, וקתני הזיקא דממילא – בכללות אדם חייב רק על נזק שעשה באופן ישיר, אם לא אז זה נחשב גרמא, וגרמא בנזיקין פטור. אמנם, לפעמים התורה מחייבת אדם גם על גרמא, אבל עדיין זה סוג שונה מנזק שנגרם בידיים ובאופן ישיר.

29. איך צרורות הוא תולדת רגל אבל לא כיוצא בהן?
 צרורות הוא תולדה של רגל כי...

אבל הוא לא כיוצא בו כי...

30. איזו מחלוקת בדין צרורות יש בין רב פפא לרבא? לפי כל אחד, למה זה עדיין רגל אם משלמים רק חצי נזק?

וביער

10. אם לא היה לי הפסוק "כאשר יבער" מה הייתי מבין לא נכון בפסוק של וביער ו-ושילח?

וביער

ושילח

11. בסוף, מה באמת ההבנה של כל פסוק, ומאיפה לומדים דינים אחרים שנוגעים לענייננו?

דף ג. ולכתוב רחמנא ושילח

12. איך הפשט בושילח יכול להיות גם שן וגם רגל?

13. מה הצד החמור בשן? וברגל?

14. תסביר את נתינת הטעם "מכדי שקולין הן ויבואו שניהם דהי מינייהו מפקת"

כיוון שאין לי דרך לבחור...

15. מה אפשר ללמוד רק מוביער, ואי אפשר היה ללמוד מושילח?

דף ג. תולדות דשן מאי היא

16. מהן שתי הדוגמאות לתולדות דשן?

17. מהן חמש הדוגמאות לתולדה דרגל?

ב: נשיכה תולדה דשן

1. למה שנחשוב שנשיכה היא תולדה של שן?

2. למה נשיכה היא לא תולדה של שן?

כדי להיחשב כתולדה של שן...

אבל נשיכה...

3. מה הגמרא מציעה בהתחלה, תולדה של איזה אב הם רביצה ובעיטה (אם לא קרן)?

4. למה באמת הם לא תולדה של אותו אב?

5. אלו 3 דברים גורמים לדבר להיות תולדה של קרן?

6. מה השתנה בהבנה שלנו איך משייכים תולדה לאב מסוים?

לפני קטע הגמרא הזה, הייתי מסתכל על _____

כדי לקבוע מה האב של כל תולדה, אבל עכשיו שלמדתי את הגמרא הזאת אני

יודע שההגדרה תלויה יותר ב _____

7. לסיכום, האם תולדות הקרן הם כיוצא בהן או לא כיוצא בהן?

דף ב: שן ורגל היבא כתיבי

8. איזו מילה מלמדת אותנו את הנזק של רגל ואיזו מילה מלמדת את הנזק של שן?

9. אם לא היה לי את הפסוק "משלחי רגל" מה הייתי מבין לא נכון לגבי הפסוק של "ושילח... וביעור"?

ושילח

ב: נשיכה תולדה דשן – דף

ג: המבעה וההבער בו':

רקע

רב פפא אמר לנו שבנזיקין חלק מהאבות תולדותיהן כיוצא בהן וחלק מהאבות תולדותיהן לאו כיוצא בהן. הגמרא שלנו עוברת על כמה אבות שונים ומנסה להבין לאיזה אב נזיקין יש תולדות שלא כיוצא בו. אי דאפקרינהו בין לרב ובין לשמואל היינו בור ואי דלא אפקרינהו – זה מתייחס למחלוקת לגבי אדם שהשאיר חפץ ברשות הרבים ומישהו ניזוק ממנו. רב ושמואל חולקים איזה אב נזיקין זה נחשב. המחלוקת מופיעה ב-כח: ורש"י מכאר אותה גם פה.

מילים

רביצה – ישיבה

כעיטה – KICKING

תומו – הסוף שלו

מכליא קרנא – מכלה (הורס) אותו לגמרי (באופן שלא יצמח בחזרה)

אזלה ממילא – חולכת מעצמה (לא נשלחה על ידי בעלים)

ויבאו שניהם – תלמד את שניהם (מפסוק אחר זה)

נתחככה בכותל – SCRATCHED ITSELF ON A WALL

שליף – חבילת משא

פרומביא – רסן (ששמים בפי הבהמה בשביל להנהיג אותה)

זוג – פעמון (סביב צוואר הבהמה)

אי בתר דניית – אם מדובר אחרי שזה נח (ירד לארץ ועצר, שאדם לבטח מחשיב דבר כזה כהפקר)

14. איזו טעות היינו עושים בלי הפסוק הזה ומדוע?

15. התורה אומרת "כי יגוף". מה השאלה שזה מעורר?

אמרנו שנגיחה היא אב ונגיפה היא רק תולדה בגלל...

16. תשובת הגמרא "בהמה דלית לה מזלא כתיב כי יגוף" משנה את ההבנה שלנו

בשני הפסוקים. תסביר כל פסוק בשלמותו לפי ההבנה החדשה:

כי יגח –

כי יגוף –

ב. גמ'. מדקתני אבות

4. תסביר את הסברא של "מדקתני אבות מכלל דאיכא תולדות":
מכיוון שיש משהו שנקרא...

5. מה "כיוצא בהן" לגבי האבות והתולדות של שבת?

6. מה החילוק בין אבות ותולדות אם הם "כיוצא בהן"?

7. מה לא "כיוצא בהן" לגבי טומאה?

8. למה הביאה הגמרא את עניין שבת וטומאה אם אנחנו מדברים על נזיקין?

ב: ת"ר, ג' אבות נאמרו בשור

וישש לו צדקיה בן כנענה קרני ברזל ויאמר כה אמר ה' באלה תנגח את ארם וגו'.

9. תדגיש (ע"י קו) את המילים שנוגעות ללימוד של הגמרא, אחר כך תסביר מה ואיך הגמרא לומדת מהפסוק. (המילים החשובות יכולות להיות בחלקים שונים של הפסוק).

בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו בהם עמים ינגח

10. תדגיש (ע"י קו) את המילים שנוגעות ללימוד של הגמרא, אחר כך תסביר מה ואיך הגמרא לומדת מהפסוק. (המילים החשובות יכולות להיות בחלקים שונים של הפסוק).

11. תסביר את הסברא ב"דברי תורה מדברי קבלה לא ילפינן".

12. באלו מילים משתמשת הגמרא בשביל להגיד שהסברא שנזכרה למעלה לא שייכת בענייננו?

13. אם אכן אפשר ללמוד מדברי קבלה במקרה שלנו, למה צריכים את הפסוק השני "בכור שור"?

משנה ב. – נשיכה תולדה דשן ב:

רקע

במקרים רבים אדם חייב לשלם אם רכושו גרם נזק לרכושו של אחר, למרות שהוא בעצמו לא עשה את הנזק. רש"י מסביר שזה בגלל שהיה עליו חיוב למנוע מהנזק לקרות, והוא לא עמד באחריותו.

מושגים

שורמבעה – ישנם כמה שיטות מה שניהם כוללים ומה הם בכלל, כפי שיבואר בגמרא ג:

לא הרי – שני דברים לא דומים מספיק עד שנוכל ללמוד אחד מהשני.

כיוצא בהן – האם בשניהם יש אותם דינים?

אב הטומאה – דבר שכשנוגע בדבר אחר הופך אותו לתולדה.

תולדה (בטומאה) – ידוע כ'ראשון לטומאה'. משהו שנגע באב הטומאה.

ומלתא אגב אורחיה קמ"ל – עניין צדדי אנחנו למדים על ידי זה.

ב. משנה

1. איזה מארבעת האבות רש"י אומר שיבוארו בהמשך?

2. מה הצד השווה בין שור ומבעה?

3. מה מיוחד בבור שאין בשאר שלושת האבות?

ליו"ר משרד החינוך שע"י מל"ח הרה"ח ר' נחום יצחק שי' קאפלן, וסגנו, ידידי הרה"ח ר' שנ"ז שי' לעווענטאל על כל עשייתם ופעולתם לחינוך תלמידינו.

ואחרון חביב, ראשון לכל דבר שבקדושה, הרה"ח ר' מ"מ שי' קאטלארסקי מנהל מרכז סניף 302, שעומד לימיננו ודואג לטובת תלמידי התמימים – דעם רבינ'ס קינדער – בתוכנית זו ובהרבה מעבר לה. יהי משכורתו שלומה מן השמים שיזכה להצליח בכל מעשי ידיו – ה"ה ענייניו של כ"ק אדמו"ר זי"ע – אויסמאטערען די גאולה האמיתית והשלימה.

יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שמסגרת 'והגית' בכלל, ודפי עזר אלו בפרט, יהיו לעזר אמיתי לבחורים היקרים בעמלם, ושיזכו להיות חסידים יר"ש ולמדנים כרצון ולנח"ר כ"ק אדמו"ר זי"ע, ויזכו לראות בהם כי אכן 'זרע ברך הוי' הם.

ובקרב ממש נזכה 'זעהן זיך מיט'ן רבי'ן, בביאת משיח צדקנו בב"מ.

הרב מנחם מענדל שי' איטצינגער
יו"ר איגוד ישיבות ליובאוויטש

זמן חורף תשפ"ו

פתח דבר

בשבח והודאה להשי"ת, אשר זיכנו ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים בתוך כותלי ישיבות ליובאוויטש - ההולכים ברוח תו"ת די בכל אתר ואתר.

הננו מוציאים לאור דפי עזר אלו כחלק מ'מבצע והגית'.

מטרת הדפי עזר

דפי עזר אלו נועדו לסייע לבחור הלומד גמרא לפתח ולחזק את שלושת היסודות החיוניים בלימוד גמרא:

א. השפה - להקנות שליטה בלשון הגמרא, להכיר את המונחים המיוחדים ואת מבנה הדיבור התלמודי.

ב. ההבנה - לפתח את היכולת להבין את מהלך הסוגיא, לזהות את השאלות והתשובות, ולעקוב אחר הדיון בין התנאים והאמוראים.

ג. החשיבה הביקורתית - לטפח את כוח החשיבה והניתוח, להבין את הקשרים ההגיוניים בין הרעיונות השונים, ולדעת להשוות ולהבחין בין גישות שונות.

דפי עזר אלו, אינם 'הכנה לבחינה', ולא נועדו 'לבדוק את הידע', אלא בעיקר לחזק את הלימודים עצמו. הם כוללים:

« כחינת השפה - בדיקת הבנת המילים והמבנים התלמודיים

« כחינת ההבנה - בדיקת היכולת לעקוב אחר זרם הסוגיא

« כחינת החשיבה - בדיקת היכולת לנתח ולהשוות

« כחינת בעל פה - בדיקת היכולת לשלב את כל שלושת הכישורים בלימוד בפועל

התודה והברכה

כאן המקום להודות מקול"ע לכל אלו העמלים ומשקיעים בהצלחת מסגרת 'והגית' ה"ה:

הרה"ח ר' יוסף שי' סילברמן - מנהל המבצע, אשר בהנהלתו החכמה ובמסירותו הרבה זכינו ויצא פרויקט זה אל הפועל.

הרה"ח ר' יהודה לייב שי' ארענסאן והרב מיכאל שי' בן אבי, ושאר חברי צוות איגוד ישיבות ליובאוויטש, אשר מסדרים תוכנית זו מכישוריהם ומניסיונם העשיר.

קְהֵל מִדְּבַר הַיְהוָה

בבא קמא

דפי שזר

כרדא

